

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2025-2026

I. ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Αλεξιάς Γιώργος, Καθηγητής

Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία της Υγείας και του Σώματος

E-mail: galexias(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201721, Γραφείο Γ13

Αναγνωστόπουλος Φώτιος, Καθηγητής

Γνωστικό Αντικείμενο: Ψυχολογία της Υγείας

E-mail: fganang(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201704, Γραφείο Β9

Βατάκη Αργυρώ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Γνωστικό Αντικείμενο: Γνωστική Πειραματική Ψυχολογία

E-mail: argiro.vatakis(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201708, Γραφείο Β7

Γιωτσίδη Βασιλική, Επίκουρη Καθηγήτρια

Γνωστικό Αντικείμενο: Κλινική Ψυχολογία

E-mail: v.yiotsidi(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201688, Γραφείο Ε21

Γιαννούση Ζωή, Επίκουρη καθηγήτρια

Γνωστικό Αντικείμενο: Ψυχολογία της Υγείας

E-mail: z.giannousi(at)panteion.gr

Τηλ: - Γραφείο Ε5

Καζή Σμαράγδα, Καθηγήτρια

Γνωστικό Αντικείμενο: Εξελικτική Ψυχολογία

E-mail: kazisma(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201711, Γραφείο Β13

Καρακασίδου Ειρήνη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Γνωστικό Αντικείμενο: Συμβουλευτική ψυχολογία

E-mail: irene_karakasidou(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201691, Γραφείο Α6

Κατερέλος Ιωάννης, Καθηγητής

Γνωστικό Αντικείμενο: Μεθοδολογία Έρευνας στην Κοινωνική Ψυχολογία

E-mail: iokat(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201685, Γραφείο Α10

Κασελίμης Δημήτριος, Επίκουρος Καθηγητής

Γνωστικό Αντικείμενο: Νευροψυχολογία

E-mail: d.kasselimis(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201707, Γραφείο Β7

Κορδούτης Παναγιώτης, Καθηγητής

Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική Ψυχολογία των Διαπροσωπικών Σχέσεων

E-mail: kordouti(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201802, Γραφείο Ε3

Μαντόγλου Σουλτάνα, Καθηγήτρια

Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική Ψυχολογία

E-mail: madoglou(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201691, Γραφείο Α6

Μέλλον Ρόμπερτ, Καθηγητής

Γνωστικό Αντικείμενο: Κλινική Ψυχολογία με Πειραματικές Προσεγγίσεις Συμπεριφοράς

E-mail: mellon.robert(at)gmail.com

Τηλ.: 2109201800, Γραφείο Ε8

Ντόντης Ευάγγελος, Επίκουρος Καθηγητής

Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική και Οργανωσιακή Ψυχολογία

E-mail: e.ntontis(at)panteion.gr

Τηλ: - Γραφείο: Α5

Παρπούλα Χριστίνα, Επίκουρη Καθηγήτρια

Γνωστικό Αντικείμενο: Εφαρμοσμένη Στατιστική και Μεθοδολογία Έρευνας στις Επιστήμες του Ανθρώπου και της Κοινωνίας

E-mail: chparpoula(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201664, Γραφείο Β11

Πεζηρκιανίδης Χρήστος : Επίκουρος Καθηγητής

Γνωστικό Αντικείμενο: Θετική Ψυχολογία

E-mail: pezir(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201702, Γραφείο Β10

Προδρομίτης Γεράσιμος, Καθηγητής

Γνωστικό Αντικείμενο: Πειραματική Κοινωνική Ψυχολογία

E-mail: gprod(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201686, Γραφείο Α9

Σαμαρτζή Σταυρούλα, Καθηγήτρια

Γνωστικό Αντικείμενο: Γνωστική Ανάπτυξη

E-mail: samartzi(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201695, Γραφείο Α11

Τουλουμάκου Άννα, Επίκουρη Καθηγήτρια

Γνωστικό Αντικείμενο: Εκπαιδευτική Ψυχολογία

E-mail: a.touloumakou(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201711, Γραφείο Β13

Χρυσόχοου Ξένη, Καθηγήτρια

Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική και Πολιτική Ψυχολογία

E-mail: xeniachr(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201696, Γραφείο Ε5

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (Ε.ΔΙ.Π.) ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ευθυμίουπουλος Αχιλλέας

Γνωστικό Αντικείμενο: Διαδικασίες μάθησης στην Κοινωνία της Πληροφορίας

E-mail: efthimiopoulos@hotmail.com, a.efthimiopoulos(at)panteion.com

Γραφείο E13

Θεοδοσάκης Δημήτριος

Γνωστικό Αντικείμενο: Εκπαιδευτική Συμβουλευτική

E-mail: d.theodosakis(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201702, Γραφείο B10

Μπραΐλας Αλέξιος

Γνωστικό Αντικείμενο: Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας στην Ψυχολογία

E-mail: abraillas(at)panteion.gr τηλ. 2109201701, Γραφείο Z1

Μωραΐτου Δέσποινα

Γνωστικό αντικείμενο: Φιλοσοφικές και Ιστορικές Διαστάσεις της Ψυχολογίας

Email: dmoraitou(at)hotmail.com, d.moraitou(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201770, Γραφείο E3

Ντοροπούλου Μαρία

Γνωστικό Αντικείμενο: Διαπολιτισμική Παιδαγωγική

E-mail: mdoropoulou(at)panteion.gr

Τηλ.: +30 2109201780 Γραφείο : E13

Φωτιάδης Φώτιος

Γνωστικό Αντικείμενο: Γνωστική Ψυχολογία

E-mail: fotisfotiadis@gmail.com, fotis.fotiadis(at)panteion.gr

Τηλ: 210 9201708, Γραφείο: B7

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (Ε.ΔΙ.Π.) ΣΧΟΛΗΣ

Κανάκη Χριστίνα, Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό Ε.ΔΙ.Π. Σχολής Κοινωνικών Επιστημών

Γνωστικό αντικείμενο: Πληροφοριακή Παιδεία: μεθοδολογία αναζήτησης, αξιολόγησης και χρήσης της πληροφορίας.

E-mail: kkanaki(at)panteion.gr

Τηλ. 2109201354, Βιβλιοθήκη, Γραφείο ΝΠ1

Λειβανά Γεωργία, Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό Ε.ΔΙ.Π. Σχολής Κοινωνικών Επιστημών

Γνωστικό αντικείμενο: Πληροφοριακή Παιδεία και μέθοδοι ακαδημαϊκής δημοσίευσης

E-mail: g.leivana(at)panteion.gr

Τηλ.: 2109201405, Βιβλιοθήκη, Γραφείο ΝΠ1

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΑΛΛΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ Ή/ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

Δουζένης Αθανάσιος, Καθηγητής, Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ

Γνωστικό Αντικείμενο: Ψυχιατρική – Ψυχοϊατροδικαστική

E-mail: [thandouz\(at\)med.uoa.gr](mailto:thandouz(at)med.uoa.gr)

Κολαΐτης Γεράσιμος, Καθηγητής, Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ

Γνωστικό Αντικείμενο: Παιδοψυχιατρική

E-mail: [gkolaitis\(at\)med.uoa.gr](mailto:gkolaitis(at)med.uoa.gr)

Παναγοπούλου Φερενίκη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης

Γνωστικό αντικείμενο: Συνταγματικό Δίκαιο

E-mail: [fereniki\(at\)panteion.gr](mailto:fereniki(at)panteion.gr)

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΑΛΛΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ

Εντεταλμένοι Διδάσκοντες

Κωνσταντίνος Δαουλτζής daoultzis@panteion.gr

Αντώνης Δημάκης a.dimakis@panteion.gr

Βασίλης Θανόπουλος vassilis.than@gmail.com

Ρόζα Λαΐους rozalaious@hotmail.com

Ιωάννης Κατσαντώνης ikatsanton@edu.panteion.gr

Ευαγγελία Πέππου lilly.peppou@gmail.com

Δημήτρης Τσολακόπουλος d.tsolakopoulos@panteion.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

I. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

6002 - «Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι» - "Introduction to Social Psychology I"

Υποχρεωτικό Α' εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική

Διδάσκων: Γεράσιμος Προδρομίτης, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα αποσκοπεί σε μια πρώτη εξοικείωση των φοιτητών με τις επιστημολογικές αρχές, τα αντικείμενα μελέτης, τις μεθοδολογικές επιλογές και τις θεωρητικές προσεγγίσεις της Κοινωνικής Ψυχολογίας, ώστε να γίνουν κατανοητά η ιδιομορφία και οι στόχοι του συγκεκριμένου αυτού κλάδου της ψυχολογικής επιστήμης. Μετά από μια ιστορική αναδρομή στα σχήματα σκέψης, στις ερευνητικές προσπάθειες και στα θεωρητικά κείμενα, που διαμόρφωσαν και σε μεγάλο βαθμό προδιέγραψαν την πορεία της κοινωνιοψυχολογικής σκέψης, γίνεται αναφορά σε κεντρικές έννοιες και θεωρίες γύρω από τις οποίες αυτή αναπτύχθηκε.

Θεματικές ενότητες

- Ιστορική και επιστημολογική επισκόπηση
- Θεωρία των μαζών του G. LeBon
- Η ανακάλυψη του «κοινού» και η εφεύρεση της «κοινής γνώμης» από τον G. Tarde
- Ο σχηματισμός εντυπώσεων
- Εαυτός και Ταυτότητα
- Γνωστική Ασυμφωνία

6006 - «Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι» - "Introduction to Developmental Psychology I"

Υποχρεωτικό Α' Εξαμήνου

Θεματική: Αναπτυξιακή

Διδάσκουσα: Σμαράγδα Καζή, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα παρουσιάζει τις βασικές αρχές της ανθρώπινης ανάπτυξης κατά την προγεννητική περίοδο, τη βρεφική και την πρώιμη παιδική ηλικία. Εισάγει τις θεωρητικές προσεγγίσεις που ερμηνεύουν τη γνωστική, κοινωνικο-συναισθηματική και σωματική ανάπτυξη, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύει την αλληλεπίδραση φύσης και ανατροφής, καθώς και τη σημασία του πολιτισμικού πλαισίου. Το μάθημα παρέχει τις απαραίτητες εννοιολογικές βάσεις για την κατανόηση της διά ανάπτυξης και θεμελιώνει τη γνώση και την αναλυτική οπτική που απαιτείται για τη μετέπειτα μελέτη της ανάπτυξης κατά τη μέση παιδική ηλικία, την εφηβεία και την ενήλικη ζωή.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή στην αναπτυξιακή ψυχολογία: βασικές έννοιες, στόχοι και μεθοδολογικές προσεγγίσεις
- Θεωρίες της ανθρώπινης ανάπτυξης: ψυχαναλυτική, συμπεριφορική, γνωστική, εξελικτική, κοινωνιο-πολιτισμική
- Ζητήματα ηθικής και μεθοδολογίας στην έρευνα με παιδιά

- Προγεννητική ανάπτυξη: γενετικοί και περιβαλλοντικοί παράγοντες κατά την κύηση
- Τοκετός και προσαρμογή του νεογνού στο εξωμήτριο περιβάλλον
- Σωματική και νευρολογική ανάπτυξη κατά τη βρεφική ηλικία
- Γνωστική ανάπτυξη στο αισθησιοκινητικό στάδιο και πρώιμες γνωστικές διεργασίες
- Γλωσσική ανάπτυξη: πορεία και ατομικές διαφορές
- Συναισθηματική ανάπτυξη και προσκόλληση
- Η πρώιμη κοινωνικοποίηση στο οικογενειακό και πολιτισμικό πλαίσιο
- Ανάπτυξη της αυτοαντίληψης και των πρώιμων κοινωνικών δεξιοτήτων
- Μετάβαση προς την προσχολική ηλικία: προετοιμασία για το σχολείο

6043 - «Εισαγωγή στην Κοινωνιοψυχολογική έρευνα Ι» - “Introduction to Social Research I”

Υποχρεωτικό Α' εξαμήνου

Θεματική: Μεθοδολογία

Διδάσκων: Εντεταλμένος Διδάσκων Κωνσταντίνος Δαουλτζής

Περιγραφή μαθήματος

Εισαγωγή στην ερευνητική διαδικασία στις κοινωνικές επιστήμες.

- Τα θεμέλια της έρευνας: θετικισμός, αναλυτική προσέγγιση, αναγωγισμός-ολισμός, ποιοτική/ποσοτική/μικτή προσέγγιση.
- Οι δεσμοί θεωρίας και έρευνας.
- Μεταβλητές, γενικοί κανόνες διαμόρφωσης ερευνητικού ερωτήματος, σχεδιασμός ερευνητικού προγράμματος, επισκόπηση βιβλιογραφίας.
- Η ερευνητική πρόταση.
- Η μέτρηση και η εννοιολόγηση, δείκτες και διαστάσεις, πραγματικοί, ονομαστικοί και λειτουργικοί ορισμοί, η λειτουργικοποίηση.
- Επίπεδα μέτρησης.
- Κριτήρια ποιότητας της μέτρησης: εγκυρότητα/αξιοπιστία, δεοντολογία.
- Δειγματοληψία: θεωρία και λογική της πιθανοτικής/μη-πιθανοτικής δειγματοληψίας.
- Τύποι πιθανοτικής/μη-πιθανοτικής δειγματοληψίας.
- Εθνογραφικοί σχεδιασμοί και συμμετοχική παρατήρηση: Εμπειρικά θεμελιωμένη θεωρία, Μελέτη περίπτωσης, Συμμετοχική έρευνα δράσης. Πρόσβαση σε κλειστά περιβάλλοντα. Αποκεκαλυμμένη έναντι συγκεκαλυμμένης εθνογραφίας, το ανοικτό/κλειστό πεδίο, σημειωματάριο, θεωρητικός κορεσμός.
- Online εθνογραφία

6119 - «Θεωρίες Προσωπικότητας & Κλινικές Εφαρμογές» -

“Theories of Personality and Clinical Applications”

Υποχρεωτικό Α' εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκοντες: Φώτιος Αναγνωστόπουλος, Καθηγητής, Ειρήνη Καρακασίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Στόχος του παρόντος μαθήματος είναι να παρουσιάσει στον φοιτητή τις βασικότερες θεωρητικές απόψεις που αφορούν στη διαμόρφωση και εξέλιξη της προσωπικότητας καθώς επίσης και τις βασικές ψυχολογικές θεραπευτικές προσεγγίσεις και κλινικές εφαρμογές οι οποίες απορρέουν από τις εν λόγω θεωρίες. Ο κορμός του μαθήματος αποτελείται από την εισαγωγή στις θεωρίες προσωπικότητας (η έννοια της προσωπικότητας, οι τρόποι αξιολόγησής της, η κλινική έρευνα κλπ.) και από επιμέρους θεωρητικές προσεγγίσεις.

Θεματικές ενότητες

- Μελέτη της προσωπικότητας: Κριτική θεώρηση
- Μέθοδοι έρευνας και αξιολόγησης της προσωπικότητας
- Ψυχαναλυτική προσέγγιση του S. Freud
- Νεοψυχαναλυτική προσέγγιση (A. Adler, K. Horney, C. Jung)
- Συμπεριφοριστική προσέγγιση (I. Pavlov, B.F. Skinner)
- Γνωστική προσέγγιση και θεραπεία (A. Beck, G. Kelly)
- Ανθρωπιστική προσέγγιση (C. Rogers, A. Maslow)
- Προσέγγιση της κοινωνικής μάθησης (A. Bandura)
- Βιολογική/γενετική προσέγγιση και Θεωρίες των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας (H. Eysenck, R. McCrae & P. Costa, D. Paulhus & K. Williams)
- Προσεγγίσεις περιορισμένου βεληνεκού (M.E. P. Seligman, M. Zuckerman)

6005 - «Στατιστική Ι: Εισαγωγή στις Μεθόδους της Μονομεταβλητής Ανάλυσης» - “Statistics I: An Introduction to Univariate Analysis”

Υποχρεωτικό Α' εξαμήνου

Θεματική: Μεθοδολογία/Στατιστική

Διδάσκουσα: Χριστίνα Παρπούλα, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα αποτελεί μια εμπειριστατωμένη εισαγωγή στις μεθόδους περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής σε επίπεδο μονομεταβλητής ανάλυσης. Στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει τους/ις φοιτητές/τριες του Τμήματος Ψυχολογίας στις βασικές έννοιες και στη χρήση της στατιστικής μεθοδολογίας που εφαρμόζεται στην ψυχολογική έρευνα. Αναλυτικότερα, παρουσιάζονται στατιστικές μέθοδοι οργάνωσης, σύνοψης και παρουσίασης δεδομένων, και τέλος, στατιστικής συμπερασματολογίας όπως είναι οι στατιστικές εκτιμήσεις και ο έλεγχος υποθέσεων για τη μελέτη των χαρακτηριστικών και την ανάλυση των δεδομένων ενός δείγματος, με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων για τον πληθυσμό μιας έρευνας. Στο μάθημα τίθενται τα πρώτα θεμέλια για την απόκτηση της στατιστικής σκέψης, με τις περισσότερες στατιστικές έννοιες να μην παρουσιάζονται με αξιωματικό τρόπο, αλλά ως προβλήματα που επιζητούν λύση. Παράλληλα, προετοιμάζεται το έδαφος για πιο προχωρημένες στατιστικές μεθόδους. Στο μάθημα γίνεται σύντομη επίδειξη εφαρμογών σε πραγματικά δεδομένα (με χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS, της γλώσσας προγραμματισμού ανοιχτού κώδικα R, κ.ά.). Με το πέρας του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια, αναμένεται να α) έχει κατανοήσει τις βασικές αρχές που διέπουν τη Στατιστική στα πλαίσια των Κοινωνικών Επιστημών και ειδικότερα της Ψυχολογίας, και β) είναι σε θέση να περιγράφει, οργανώνει τα δεδομένα που συλλέγει (περιγραφική στατιστική) και να επιλύει προβλήματα εκτιμητικής και ελέγχου υποθέσεων (επαγωγική στατιστική), σε επίπεδο κυρίως μονομεταβλητής ανάλυσης.

Θεματικές ενότητες

- Ο ρόλος της Στατιστικής και της Πιθανοθεωρίας στην Επιστημονική Έρευνα και στην Ψυχολογία
- Είδη μεταβλητών, μετρήσεις και κλίμακες μέτρησης
- Επίπεδα στατιστικής ανάλυσης (μονομεταβλητή, διμεταβλητή και πολυμεταβλητή)
- Η σημασία της Περιγραφικής και της Επαγωγικής Στατιστικής
- Μέθοδοι περιγραφικής στατιστικής (κατανομές συχνοτήτων, γραφικές παραστάσεις, μέτρα θέσης, μέτρα διασποράς κ.ά.)
- Στοιχεία Θεωρίας Πιθανοτήτων (τυχαίο πείραμα, ορισμοί πιθανότητας, τυχαία μεταβλητή, κατανομή πιθανότητας και τα χαρακτηριστικά της, θεωρητικές κατανομές πιθανότητας: κανονική, διωνυμική, Poisson κ.ά.)

- Η σημασία του δείγματος και του πληθυσμού (στατιστικές δείγματος και παράμετροι πληθυσμού)
- Δειγματικές κατανομές και τα χαρακτηριστικά τους (κατανομές χ^2 , t και F , δειγματική κατανομή του αριθμητικού μέσου, της διασποράς κ.ά.)
- Εκτιμητική: Σημειακή και με Διάστημα Εμπιστοσύνης (συντελεστής εμπιστοσύνης, διάστημα εμπιστοσύνης για τις παραμέτρους πληθυσμού)
- Έλεγχος υποθέσεων (μονόπλευρος και δίπλευρος έλεγχος, σφάλμα τύπου I και II, επίπεδο σημαντικότητας, έλεγχος υποθέσεων για τις παραμέτρους πληθυσμού)

Παρατηρήσεις

Το μάθημα είναι το πρώτο μιας σειράς τριών υποχρεωτικών μαθημάτων [Στατιστική I (6005), Στατιστική II (6052) και Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής (6079)] του Τμήματος Ψυχολογίας, κοινός σκοπός των οποίων είναι να δοθεί μια εισαγωγή σε ολόκληρο το φάσμα των στατιστικών μεθόδων (μονομεταβλητής, διμεταβλητής και πολυμεταβλητής ανάλυσης) που είναι απαραίτητες για την ανάλυση εμπειρικών δεδομένων από το χώρο της Ψυχολογίας και των Κοινωνικών Επιστημών γενικότερα.

6012 - «Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία II» - “Introduction to Social Psychology II”

Υποχρεωτικό Β' εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική

Διδάσκων: Γεράσιμος Προδρομίτης, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα αποτελεί οργανική συνέχεια του μαθήματος «Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία I». Παρουσιάζεται η προβληματική των τεσσάρων επιπέδων ανάλυσης της κοινωνιο-ψυχολογικής πραγματικότητας. Η εν λόγω προβληματική προσεγγίζεται μέσω της αξιοποίησής της στους χώρους της Κοινωνικής Επιρροής και των Κοινωνικών Στάσεων και της αλλαγής τους. Επιπλέον, αναπτύσσεται η προβληματική σχετικά με την εφαρμογή της κοινωνιοψυχολογικής γνώσης σε πλείστα πεδία κοινωνικών σχέσεων και φαινομένων, τα οποία εκτείνονται από την ατομική διαχείριση αρνητικών σκέψεων, την προώθηση της ατομικής υγείας και ευημερίας, την βελτίωση των διαπροσωπικών σχέσεων και της επικοινωνίας μέχρι τις δημόσιες υποθέσεις και την πολιτική συμπεριφορά.

Θεματικές ενότητες

- Τα τέσσερα επίπεδα ανάλυσης της Κοινωνιοψυχολογικής πραγματικότητας και της Ερευνητικής πρακτικής
- Συμμόρφωση και Υποταγή
- Ενδοτικότητα και Ιδεολογική Μεταστροφή
- Μειονοτική Επιρροή
- Κοινωνικές Στάσεις
- Μοντέλα Πειθούς και αλλαγής των κοινωνικών στάσεων
- Εφαρμογές της Κοινωνικής Ψυχολογίας

6013 - «Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία» - “Introduction to Cognitive Psychology”

Υποχρεωτικό Β' εξαμήνου

Θεματική: Γνωστική

Διδάσκουσα: Αργυρώ Βατάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Περιγραφή Μαθήματος

Το μάθημα αυτό είναι μια γενική εισαγωγή στο πεδίο της γνωστικής ψυχολογίας. Γνωστική ψυχολογία είναι η επιστημονική μελέτη των νοητικών διεργασιών για το πώς λειτουργεί ο νους. Θα

μελετήσουμε τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε πληροφορίες από το περιβάλλον, πώς η προσοχή χρησιμοποιείται για την επιλογή των εισερχόμενων αισθητηριακών πληροφοριών, πώς η γνώση οργανώνεται στη μνήμη, πώς νέες πληροφορίες προστίθενται στην μνήμη, και πώς παίρνουμε αποφάσεις και λύνουμε προβλήματα. Θα συζητήσουμε παλιές και νέες θεωρίες και θα αποκτήσουμε πρακτική εμπειρία κλασικών πειραμάτων που χρησιμοποιούνται για την μελέτη των παραπάνω διεργασιών. Στο τέλος του μαθήματος θα έχουμε αποκτήσει σημαντική γνώση για το πώς ξεκίνησε η Γνωστική Ψυχολογία, πού βρισκόμαστε σήμερα και τι πρέπει ακόμη να διερευνηθεί στο πεδίο.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία
 - Γνωστική Νευροεπιστήμη
 - Αντίληψη
 - Προσοχή
 - Βραχύχρονη και εργαζόμενη μνήμη
 - Μακρόχρονη μνήμη
 - Καθημερινή μνήμη και μνημονικά σφάλματα
 - Γνώση
 - Νοερή απεικόνιση
 - Λύση προβλημάτων
 - Κρίσεις, αποφάσεις και συλλογιστική
-

6031 - «Βιολογική Ψυχολογία» - “Biological Psychology”

Υποχρεωτικό Β΄ εξαμήνου

Θεματική: Νευροεπιστήμες/Βιοψυχολογία

Διδάσκων: Δημήτρης Κασελίμης, Επίκουρος Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Στο μάθημα αυτό γίνεται μια εισαγωγή στη σύγχρονη θεώρηση της συμπεριφορικής νευροεπιστήμης. Σκοπός του είναι αφενός η εξοικείωση με τη σύγχρονη βιολογική θεώρηση της ψυχολογίας και, αφετέρου, η προετοιμασία για τη μελέτη της βιολογικής βάσης σύνθετων ψυχολογικών φαινομένων. Παρουσιάζονται οι βιοψυχολογικές μέθοδοι έρευνας από την ιστολογική, νευροανατομική και ηλεκτροφυσιολογική μελέτη της δραστηριότητας των νευρώνων μέχρι τη λειτουργική απεικόνιση του εγκεφάλου, σε συνδυασμό με τη μεθοδολογία προσδιορισμού και καταγραφής συμπεριφορικών μεταβλητών. Μελετώνται οι βασικές δομικές και λειτουργικές μονάδες του νευρικού συστήματος, τα νευρικά κύτταρα και ο τρόπος μετάδοσης μηνυμάτων εντός και μεταξύ νευρώνων, δηλαδή τα δυναμικά ηρεμίας και ενεργείας, η συναπτική επικοινωνία και οι νευροδιαβιβαστές. Επίσης, περιγράφεται η νευροανατομία του νευρικού συστήματος, οι βασικές δομικές και λειτουργικές υποδιαίρεσεις του και η εξελικτική του πορεία φυλογενετικά και οντογενετικά. Κατόπιν μελετάται η διαχείριση των ερεθισμάτων από την αίσθηση μέχρι την αντίληψή τους, καθώς και το βασικό σύστημα ελέγχου των κινητικών αντιδράσεων. Το τελικό μέρος του μαθήματος επικεντρώνεται στη σύνδεση της Βιολογικής Ψυχολογίας με την κλινική Ψυχολογία και Ψυχιατρική, με την παρουσίαση στοιχείων ανάκαμψης από εγκεφαλικές βλάβες καθώς και στοιχείων αιτιοπαθογένειας ψυχιατρικών διαταραχών.

Θεματικές ενότητες

- Μέθοδοι Έρευνας στη Βιολογική Ψυχολογία
- Νευρώνες και συνάψεις: νευροχημεία και φαρμακολογία του νευρικού συστήματος
- Η ανατομία, ανάπτυξη και εξέλιξη του νευρικού συστήματος
- Η διαχείριση των ερεθισμών: όραση και οπτική αντίληψη

- Η διαχείριση των αντιδράσεων: κινητικό σύστημα
- Το βιολογικό υπόστρωμα των ανώτερων γνωστικών λειτουργιών: μάθηση, μνήμη, συναίσθημα, στρες, γλώσσα
- Στοιχεία νευροψυχολογίας: ανάκαμψη από εγκεφαλική βλάβη
- Στοιχεία αιτιοπαθογένειας ψυχιατρικών διαταραχών.

6094 - «Εισαγωγή στην Κοινωνιο-ψυχολογική Έρευνα II» - “Introduction to Social Research II”

Υποχρεωτικό Β΄ εξαμήνου

Θεματική: Μεθοδολογία

Διδάσκων: Ιωάννης Κατερέλος, Καθηγητής (σε επιστημονική άδεια) Συνδιδασκαλία από Ε. Ντόντη, Ξένια Χρυσόχου, Π. Κορδούτη και Γ. Προδρομίτη

Περιγραφή μαθήματος

Εισαγωγή στην ερευνητική διαδικασία στις κοινωνικές επιστήμες. Συνέχεια του Εισαγωγή στην Κοινωνιο-ψυχολογική έρευνα Ι. Στο μάθημα αυτό δίνεται έμφαση στις διαφορετικές μεθόδους έρευνας στην κοινωνική ψυχολογία

Θεματικές ενότητες

- Ποιοτικές Μέθοδοι έρευνας
- Δειγματοληπτικές Μέθοδοι έρευνας
- Κλίμακες και Μετρήσεις
- Δειγματοληψία
- Πειραματικές Μέθοδοι έρευνας

6353 – «Κλινική Ψυχολογία Ι» - “Clinical Psychology I”

Υποχρεωτικό Β΄ εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκουσα: Βασιλική Γιωτσίδη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα στοχεύει στην εισαγωγή των φοιτητών στο αντικείμενο, το έργο και τις βασικές θεωρητικές και πρακτικές αρχές του κλάδου της κλινικής ψυχολογίας. Το περιεχόμενο του μαθήματος αναπτύσσεται γύρω από τους τρεις κύριους άξονες της Κλινικής Ψυχολογίας: (α) την κλινική εκτίμηση, διάγνωση και αξιολόγηση, (β) την κλινική παρέμβαση, θεραπεία και πρόληψη, και (γ) την έρευνα σε θέματα προαγωγής της ψυχικής υγείας και αντιμετώπισης της ψυχικής δυσφορίας και της ψυχικής ασθένειας. Στο τέλος του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να έχουν αναπτύξει τις βασικές θεωρητικές γνώσεις και τις κλινικές δεξιότητες που συναρθρώνουν το μοντέλο του «επιστήμονα-κλινικού» στην κλινική ψυχολογία.

Θεματικές ενότητες

- Ορισμός αντικειμένου, πλαίσια εργασίας, εκπαίδευση και σχέση κλινικής ψυχολογίας με άλλους κλάδους στην ψυχική υγεία
- Ιστορική εξέλιξη κλινικής ψυχολογίας – μελλοντικές ανάγκες και προκλήσεις
- Κύρια θεωρητικά και ψυχοθεραπευτικά μοντέλα κατανόησης της ψυχοπαθολογίας και μελέτης των προβλημάτων ψυχικής υγείας
- Βασικές έννοιες και εφαρμογές της κλινικής ψυχολογίας παιδιού και εφήβου
- Η σημασία της ψυχοδιαγνωστικής αξιολόγησης στην κλινική πράξη - Βασικές αρχές και δεξιότητες διεξαγωγής κλινικής συνέντευξης – Σύνδεση με τον θεραπευτικό σχεδιασμό και τη θεραπευτική παρέμβαση

- Κλινική εκτίμηση νοητικής λειτουργίας και γνωστικής λειτουργικότητας με ψυχοδιαγνωστικές δοκιμασίες
- Κλινική εκτίμηση προσωπικότητας, ψυχικής λειτουργίας και ψυχοπαθολογίας με ψυχοδιαγνωστικές δοκιμασίες
- Αρχές δεοντολογίας, επαγγελματικά και ηθικά ζητήματα στην κλινική αξιολόγηση, τον θεραπευτικό σχεδιασμό και την κλινική παρέμβαση
- Ο ρόλος της πολυπολιτισμικότητας και της διαφορετικότητας στην κλινική ψυχολογία
- Προγράμματα πρόληψης στην κοινότητα: σχεδιασμός, εφαρμογές, αξιολόγηση
- Βασικές αρχές αξιολόγησης και κλινικής έρευνας και σύγχρονα ερευνητικά θέματα στην κλινική ψυχολογία

6053 - «Κοινωνική Επιρροή Ι» - “Social Influence I”

Υποχρεωτικό Γ' εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική

Διδάσκων: Γεράσιμος Προδρομίτης, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Στο μάθημα καλύπτεται ένα από τα πλέον κλασσικά αλλά και δυναμικά εξελισσόμενα θέματα του κλάδου της Κοινωνικής Ψυχολογίας, που αφορά στο πως επηρεάζονται οι στάσεις, οι σκέψεις και οι συμπεριφορές των ατόμων, των ομάδων και της κοινωνίας στο σύνολό τους. Παρουσιάζονται κλασσικές και σύγχρονες μελέτες πάνω στην ενδοτικότητα, την συμμόρφωση και την καινοτομία υπό το πρίσμα της διάκρισης μεταξύ “πλειονοτικής” και “μειονοτικής” επιρροής και γίνεται αναφορά στις κυριότερες σχολές έρευνας και θεωρίας, με έμφαση στις ομοιότητες, τις διαφορές και τις απόπειρες σύγκλισής τους. Μέσα από την συνύπαρξη και τις συγκλίσεις των ερευνητικών παραδόσεων της πειθούς και της κοινωνικής επιρροής, εξετάζονται ζητήματα σχετικά με τους γνωστικούς μηχανισμούς, τις κοινωνικές διεργασίες και την υφή της ασκούμενης αλλαγής σε γνώμες, συμπεριφορές και εκτιμήσεις

Θεματικές ενότητες

- Γενετικό μοντέλο Επιρροής
- Μοντέλο Πλαισίου/Σύγκρισης της πλειοψηφικής και μειοψηφικής επιρροής
- Πολλαπλές κατηγοριοποιήσεις και κοινωνική επιρροή
- Ο ρόλος των διεργασιών της πρωτογενούς και δευτερογενούς νόησης
- Η ανθεκτικότητα των στάσεων σε μηνύματα πειθούς
- Στρατηγικές αντίστασης στην μειονοτική επιρροή
- Τύποι ενεργών μειονοτήτων

6123 - «Ψυχομετρία Ι» - “Psychometrics I”

Υποχρεωτικό Γ' εξαμήνου

Θεματική: Μεθοδολογία

Διδάσκων: Χρήστος Πεζηρκιανίδης, Επίκουρος Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Ο στόχος του μαθήματος είναι η εκμάθηση των βασικών αρχών της ψυχομετρίας σαν κλάδος της ψυχολογίας. Θα παρουσιαστούν οι αρχές και τα αξιώματα της ψυχομετρίας όπως και εκείνα τα στοιχεία της εγκυρότητας, αξιοπιστίας και στάθμισης ψυχομετρικών δοκιμασιών που θεωρούνται ως τα πλέον σημαντικά. Επιπλέον θα ασχοληθούμε με τα ζητήματα δεοντολογίας και με τις κυριότερες θεωρίες που προσπαθούν να ορίσουν την έννοια της νοημοσύνης.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή
 - Ορισμός της Ψυχομετρίας
 - Φιλοσοφία της επιστήμης και ψυχομετρία
 - Μέτρηση και αξιολόγηση
 - Είδη τεστ και δοκιμασιών
 - Αναγνωρίζοντας τα καλά τεστ
 - Κοινωνικές βάσεις της ψυχομετρικής μέτρησης
 - Μαθηματικές βάσεις της ψυχομετρικής μέτρησης
 - Ψυχολογικές και φιλοσοφικές βάσεις της ψυχομετρικής μέτρησης
 - Αξιοπιστία και τεστ νοημοσύνης
 - Η Ψυχομετρία στη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου
 - Ζητήματα εγκυρότητας
 - Εγκυρότητα κριτηρίου
 - Σχέση εγκυρότητας και αξιοπιστίας
 - Λειτουργικοί ορισμοί
 - Εγκυρότητα περιεχομένου
 - Εννοιολογική εγκυρότητα
 - Εσωτερική σταθερότητα
 - Ανάλυση ερωτημάτων
 - Εφαρμογή κριτηρίων
-

6257 - «Η Ανάλυση της Συμπεριφοράς Ι» - “Behavior Analysis I”

Υποχρεωτικό Γ΄ εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκων: Ρόμπερτ Μέλλον, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα εισάγει τη φιλοσοφία του θεμελιώδους συμπεριφορισμού, την πειραματική ανάλυση της συμπεριφοράς και τις εφαρμογές αυτής της επιστήμης στην ψυχοθεραπεία, στην εκπαίδευση και στη δημόσια πολιτική. Σε αντίθεση με τις δεσπόμενες προσεγγίσεις στην ψυχολογία, οι οποίες αιτιολογούν τη συμπεριφορά αναφορικά με μεταφυσικά γεγονότα του νου, της ψυχής, της προσωπικότητας κτλ., στη συμπεριφοριστική προσέγγιση ερμηνεύουμε την προέλευση όλων των ψυχολογικών φαινομένων (π.χ., αντίληψη, σκέψη, λύση προβλημάτων, ψυχοπαθολογία) μέσω της ανάλυσης της μακροπρόθεσμης σχέσης του ατόμου με τα γεγονότα του φυσικού κόσμου. Έτσι, το μάθημα αυτό εισάγει την ψυχολογία ως μια θετική επιστήμη, απόλυτα συνυφασμένη με την εξελικτική βιολογία. Η ερμηνεία της προέλευσης των ψυχολογικών φαινομένων βασίζεται σε αρχές καθορισμού της συμπεριφοράς, αρχές πειραματικής προέλευσης οι οποίες έχουν βρεθεί να ισχύουν ανεξάρτητα από χαρακτηριστικά όπως το φύλο, η ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης, ή ακόμα το βιολογικό είδος του ατόμου. Επομένως, οι αρχές αυτές αποδεικνύεται να είναι ιδιαίτερα ωφέλιμες στους φοιτητές ψυχολογίας, αφού εκπαιδεύονται στην ερμηνεία και την αιτιολόγηση μιας πληθώρας συμπεριφορών, σκέψεων και συναισθημάτων που χαρακτηρίζουν την καθημερινή ζωή του ανθρώπου. Επιπρόσθετα, εκπαιδεύονται σε παρεμβάσεις ρύθμισης των κατάλληλων συνθηκών, που βοηθούν στην αλλαγή των μη επιθυμητών ψυχολογικών καταστάσεων.

Θεματικές ενότητες

- Ο πραγματισμός και ο θεμελιώδης συμπεριφορισμός ως εναλλακτικός τρόπος αιτιολογίας στην ψυχολογική ουσιαστικοποίηση.

- Συμπεριφοριστική μεθοδολογία: Η επιστημονική παρατήρηση, η πειραματική ανάλυση και τέλος η εκτεταμένη ατομική ανάλυση ως εναλλακτική στην στατιστική-ομαδική μέθοδο.
- Η κοινή, λανθασμένη παρουσίαση του συμπεριφορισμού ως ψυχολογία «ερεθίσματος-αντίδρασης», «μαύρου κουτιού» και «tabula rasa».
- Η πειραματική ανάλυση και η επιστημονική ερμηνεία ψυχολογικών φαινομένων.
- Η προκαλούμενη συμπεριφορά: Η φύση της, οι εξαρτημένες μεταβλητές και οι πρώτες αρχές καθορισμού της.
- Τα εξαρτημένα αντανakλαστικά και το ατομικό ιστορικό συσχέτισης ερεθισμάτων.
- Η γενίκευση και αποδυνάμωση των εξαρτημένων αντανakλαστικών, η δημιουργία συγκεκριμένων αντανakλαστικών και αντανakλαστικών της δεύτερης τάξης.
- Πολύπλοκα ιστορικά συσχέτισης ερεθισμάτων που ευνοούν ή αναστέλλουν την απόκτηση εξαρτημένων αντανakλαστικών.
- Τα συναισθήματα, η σεξουαλική διέγερση και άλλες εξαρτημένες αντιδράσεις στην ψυχοπαθολογία και στην ψυχοθεραπεία.
- Η διάκριση μεταξύ της πρόκλησης αντιδράσεων και της εκδήλωσης των δράσεων.
- Η συντελεστική συμπεριφορά: Η φύση της, οι εξαρτημένες μεταβλητές και οι πρώτες αρχές καθορισμού της.
- Η ενίσχυση, η εξάλειψη της ενίσχυσης και η επαγωγή δράσεων.
- Η διαφορική ενίσχυση και εξάλειψη της ενίσχυσης και η διαμόρφωση δράσεων.
- Η συντελεστική γενίκευση ερεθισμάτων και η συντελεστική διάκριση ερεθισμάτων.
- Η γνώση, η αντίληψη, η προσοχή, η έννοια και η αυτογνωσία ως φαινόμενα συντελεστικής διάκρισης ερεθισμάτων.

6312- «Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία II» - "Introduction to Developmental Psychology II"

Υποχρεωτικό Γ' Εξαμήνου

Θεματική: Αναπτυξιακή

Διδάσκουσα: Σμαράγδα Καζή, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα εστιάζει στην ανθρώπινη ανάπτυξη από την προσχολική έως και την εφηβική ηλικία. Εξετάζει τις κύριες αλλαγές στη σωματική, γνωστική, γλωσσική, συναισθηματική και κοινωνική διάσταση της ανάπτυξης κατά την προσχολική ηλικία, τη σχολική ηλικία και την εφηβική περίοδο. Παρουσιάζει βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις και εμπειρικά ευρήματα, ενώ δίνει έμφαση στην πολυπλοκότητα της ατομικής εξέλιξης μέσα σε πολλαπλά κοινωνικοπολιτισμικά περιβάλλοντα (οικογένεια, σχολείο, συνομήλικοι, ψηφιακό περιβάλλον). Αναδεικνύεται η αλληλεπίδραση μεταξύ βιολογικών και περιβαλλοντικών παραγόντων, η συγκρότηση της ταυτότητας και η ανάπτυξη της μεταγνωστικής σκέψης. Το μάθημα συνδέει τη θεωρητική γνώση με παραδείγματα από την καθημερινή ζωή και εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, καλλιεργώντας την κριτική κατανόηση της πορείας ανάπτυξης από την προσχολική ηλικία μέχρι και την εφηβεία.

Θεματικές ενότητες

- Σωματική και κινητική ανάπτυξη στην προσχολική και μέση παιδική ηλικία
- Γνωστική ανάπτυξη κατά την προσχολική ηλικία: προενοιολογικό στάδιο και θεωρία του νου
- Ανάπτυξη γλώσσας και πρώιμη αναπαραστατική σκέψη
- Συναισθηματική ανάπτυξη και ρύθμιση συναισθήματος στην παιδική ηλικία
- Η σημασία του παιχνιδιού και των συνομηλίκων στην κοινωνική ανάπτυξη
- Ηθική ανάπτυξη και εξέλιξη της αυτοαντίληψης
- Ανάπτυξη κατά τη μέση παιδική ηλικία: σχολικό περιβάλλον, επίδοση, κοινωνικές σχέσεις

- Αναπτυξιακές μεταβάσεις και προκλήσεις στην εφηβεία
 - Σωματικές και γνωστικές αλλαγές στην εφηβεία: αφαιρετική σκέψη, εγωκεντρισμός
 - Συγκρότηση ταυτότητας και κοινωνικές ταυτότητες
 - Συναισθηματικές δυσκολίες, κίνδυνοι και ψυχοκοινωνική ανθεκτικότητα στην εφηβεία
 - Πολυπολιτισμικά και ψηφιακά περιβάλλοντα: σύγχρονες προκλήσεις στην αναπτυξιακή πορεία
-

6052 – «Στατιστική II: Εισαγωγή στις Μεθόδους Διμεταβλητής και Πολυμεταβλητής Ανάλυσης» - “Statistics II: An Introduction to Bivariate and Multivariate Analysis”

Υποχρεωτικό Δ' εξαμήνου

Θεματική: Μεθοδολογία/Στατιστική

Διδάσκουσα: Χριστίνα Παρπούλα, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιεχόμενο μαθήματος

Το μάθημα αποτελεί μια εμπειριστατωμένη εισαγωγή στις μεθόδους περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής σε επίπεδο κυρίως διμεταβλητής, και εν μέρει πολυμεταβλητής ανάλυσης. Στόχος του μαθήματος είναι η εμβάθυνση των φοιτητών/τριών σε στατιστικές μεθόδους που εφαρμόζονται σε ένα σημαντικό μέρος της επιστημονικής έρευνας στο χώρο της Ψυχολογίας. Η έμφαση δίνεται α) στην παρουσίαση ειδικών θεωρητικών και εφαρμοσμένων θεμάτων στατιστικής ανάλυσης διμεταβλητών ή/και πολυμεταβλητών δεδομένων, και β) στην επιλογή της κατάλληλης στατιστικής μεθόδου, στις προϋποθέσεις χρήσης της, καθώς και στην ορθή ερμηνεία και παρουσίαση (APA Style) των αποτελεσμάτων της. Στο μάθημα γίνεται παράλληλα σύντομη επίδειξη εφαρμογών σε πραγματικά δεδομένα (με χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS, της γλώσσας προγραμματισμού ανοιχτού κώδικα R, κ.ά.). Με το πέρας του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια, αναμένεται να έχει αποκτήσει μια πληρέστερη γνώση της στατιστικής μεθοδολογίας που εφαρμόζεται στην ψυχολογική έρευνα αλλά και την ικανότητα να την εφαρμόζει στην πράξη για την ανάλυση εμπειρικών ερευνητικών δεδομένων και την εξαγωγή λογικών συμπερασμάτων.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγικές έννοιες (διμεταβλητά και πολυμεταβλητά δεδομένα, χρήση και χρησιμότητα πολυμεταβλητής ανάλυσης)
- Η σημασία της σχέσης μεταξύ δύο ή περισσότερων μεταβλητών
- Συνιστώσες στη διερεύνηση σχέσης μεταξύ δύο ή περισσότερων μεταβλητών (ύπαρξη, ισχυρότητα και μορφή σχέσης)
- Ανάλυση σχέσης ποιοτικών μεταβλητών (η συνάφεια και τα χαρακτηριστικά της, πίνακες συνάφειας, τετραγωνικοί πίνακες, περιθώρια και από κοινού κατανομή συχνοτήτων, έλεγχος ανεξαρτησίας, χ^2 τεστ, στατιστικά μέτρα συνάφειας για ονομαστικά και διατάξιμα δεδομένα, κ.ά.)
- Ανάλυση συσχέτισης (γραμμική συσχέτιση, διάγραμμα διασποράς, συνδιακύμανση, πληθυσμιακός και δειγματικός συντελεστής συσχέτισης, έλεγχος σημαντικότητας και ιδιότητες συντελεστή συσχέτισης, παραμετρικοί (Pearson) και μη παραμετρικοί συντελεστές συσχέτισης, προϋποθέσεις εφαρμογής, ψευδοσυσχέτιση, μερική συσχέτιση, κ.ά.)
- Ανάλυση Παλινδρόμησης (στοχαστικά μοντέλα, η έννοια του όρου “γραμμικό”, απλή γραμμική παλινδρόμηση, μέθοδος ελαχίστων τετραγώνων, εκτίμηση και ερμηνεία των παραμέτρων της παλινδρόμησης, ερμηνεία μεταβλητότητας, έλεγχος καλής προσαρμογής, προϋποθέσεις εφαρμογής, εισαγωγή στην πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση).
- Ανάλυση διακύμανσης (ανάλυση διακύμανσης κατά έναν παράγοντα και κατά δύο παράγοντες, έλεγχοι πολλαπλών συγκρίσεων, μέγεθος επίδρασης, προϋποθέσεις εφαρμογής, ανάλυση διακύμανσης επαναλαμβανόμενων μετρήσεων, κ.ά.)

Παρατηρήσεις

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια του μαθήματος Στατιστική Ι (6005) του οποίου αντικείμενο είναι η μονοδιάστατη στατιστική προσέγγιση. Η βιβλιογραφία του μαθήματος της Στατιστικής Ι επίσης εξυπηρετεί μερικά τμήματα της ύλης του μαθήματος της Στατιστικής ΙΙ.

6323 - «Εισαγωγή στην Ψυχοκοινωνική επανένταξη και Κοινωνική Ψυχολογία» -

“Introduction to Psychosocial Rehabilitation and Community Psychology”

Υποχρεωτικό Δ' εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκων: Ευαγγελία Πέππου, Εντεταλμένη Διδάσκουσα Κλινικής

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα πραγματεύεται βασικές θεωρητικές και ιστορικές έννοιες και μοντέλα της Κοινωνικής Ψυχολογίας και παρουσιάζει τις σύγχρονες τάσεις και δεδομένα, αναδεικνύοντας καλές πρακτικές τόσο στην Ελλάδα όσο και στον Ευρωπαϊκό χώρο. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του μαθήματος, θα παρουσιαστούν βασικές θεωρητικές έννοιες και μοντέλα της Κοινωνικής Ψυχολογίας, όπως σύγχρονες μορφές κοινωνικής καταπίεσης και θυματοποίησης, το οικολογικό μοντέλο, το μοντέλο της ψυχολογικής ενδυνάμωσης, το κίνημα της συνηγορίας στην ψυχική υγεία, η κριτική κοινωνική ψυχολογία, η περιβαλλοντική/ οικοψυχολογική προσέγγιση, ο ρόλος του κοινωνικού κεφαλαίου, και η σημασία της κοινωνικής υποστήριξης και της πρόληψης. Στη βάση του βιοψυχοκοινωνικού μοντέλου για την αντιμετώπιση της ψυχικής ασθένειας, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα εξοικειωθούν με μεθόδους και εργαλεία για την εκτίμηση αναγκών ψυχικής υγείας στην κοινότητα, την έρευνα-πεδίου, καθώς και τον σχεδιασμό, την οργάνωση και την αξιολόγηση παρεμβάσεων πρόληψης και παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας στην κοινότητα. Το μάθημα θα συμβάλει στην κατανόηση εννοιών και πρακτικών στο πλαίσιο της προαγωγής και αγωγής ψυχικής υγείας, της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης, και της ψυχοκοινωνικής επανένταξης και αποκατάστασης. Παράλληλα, δίνεται έμφαση σε καινοτόμες θεωρίες και πρακτικές, αλλά και νέες προσεγγίσεις, όπως εκείνες του μοντέλου ανάρρωσης, του ενεργητικού υποστηρικτικού κοινωνικού προγράμματος φροντίδας, των στρατηγικών καταπολέμησης του στίγματος, της κουλτούρας της ενδυνάμωσης, της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ψυχική υγεία και της εταιρικής σχέσης με τους συλλόγους οικογενειών και ληπτών, αλλά και της κοινωνικής φροντίδας ψυχικής υγείας μετακινούμενων πληθυσμών. Συγκεκριμένα, το μάθημα θα περιλαμβάνει εφαρμοσμένα παραδείγματα έρευνας και δράσης της κοινωνικής ψυχολογίας σε σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα (π.χ. αστεγία, ανεργία, παιδική κακοποίηση, νεανική παραβατικότητα, ενδοοικογενειακή βία, εξαρτήσεις, μετανάστευση, οικολογική κρίση), καθώς και σε ομάδες που αντιμετωπίζουν σημαντικές κοινωνικές ανισότητες (π.χ. μέλη της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας, λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας, ηλικιωμένοι, πρόσφυγες/μετανάστες). Στόχος είναι να συγκροτηθεί και να εμπεδωθεί και στη χώρα μας ένα νέο παράδειγμα ψυχικής υγείας στην κατεύθυνση μιας κριτικής ανθρωποκεντρικής προσέγγισης στην παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας.

Θεματικές ενότητες

- Αποασυλοποίηση και ψυχιατρικές μεταρρυθμίσεις
- Κοινωνικοί προσδιοριστές της ψυχικής υγείας
- Ερευνητικά εργαλεία κοινωνικής ψυχολογίας: εκτίμηση αναγκών και αξιολόγηση υπηρεσιών και παρεμβάσεων
- Ευαισθητοποίηση, πρόληψη και προαγωγή ψυχικής υγείας
- Κοινωνικό στίγμα, αυτοστιγματισμός, συνηγορία και ανθρώπινα δικαιώματα
- Διάρθρωση υπηρεσιών ψυχικής υγείας για κοινές ψυχικές νόσους
- Διάρθρωση υπηρεσιών για σοβαρές ψυχικές νόσους
- Μοντέλο recovery
- Ακούσια νοσηλεία

- Ψυχική υγεία ευάλωτων ομάδων (π.χ. πρόσφυγες, ΛΟΑΤΚΙ, κτλ)
-

6060 - «Κοινωνικές Αναπαραστάσεις» - “Social Representations”

Υποχρεωτικό Δ΄ εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική

Διδάσκουσα: Άννα Μαντόγλου, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Προϊόν κοινωνιοψυχολογικής παραγωγής και «κατανάλωσης», οι κοινωνικές αναπαραστάσεις εντάσσονται σε ένα σύνθετο αλληλεπιδραστικό πλέγμα, όπου εμπλέκεται τόσο το άτομο όσο και η κοινωνία για να κατασκευάσουν την κοινωνική τους σκέψη/γνώση. Ένας από τους ορισμούς που προτείνεται για τις κοινωνικές αναπαραστάσεις είναι ότι αφορούν διαδικασίες μέσω των οποίων τα κοινωνικά υποκείμενα (άτομα ή ομάδες) κατασκευάζουν το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον τους με σκοπό να το ιδιοποιηθούν και να αλληλεπιδράσουν. Στο μάθημα παρουσιάζεται η ιδιαιτερότητα των κοινωνικών αναπαραστάσεων, η διαδικασία σχηματισμού τους, οι συνθήκες ανάδυσή τους, το περιεχόμενό τους, η οργάνωσή τους, οι σχέσεις τους με τα συστήματα επικοινωνίας. Επιχειρείται, επίσης, η προσέγγιση μιας δυναμικής αντίληψης των κοινωνικών αναπαραστάσεων που σχετίζεται με τις διαδικασίες μετασχηματισμού, εξέλιξης ή αλλαγής τους. Ένας επίκαιρος προβληματισμός συνδέει τις κοινωνικές αναπαραστάσεις με άλλες μορφές σκέψης, όπως την κοινωνική μνήμη (ατομικές, συλλογικές, ιστορικές), την κοινωνική λήθη (λανθάνουσες μορφές κοινωνικής σκέψης) και την ιδεολογία. Επίσης, παρουσιάζεται η μεθοδολογία προσέγγισης των κοινωνικών αναπαραστάσεων (συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια γνώμης, πειράματα...), δίνοντας συγκεκριμένα ερευνητικά παραδείγματα. Τέλος, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα ερευνών που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα αντικειμένων, όπως ιστορικά υποκείμενα, έννοιες, θεωρίες, κοινωνικές καταστάσεις, ιστορικο-πολιτικά γεγονότα (το παιδί, η γυναίκα, η ψυχανάλυση, η ασθένεια και η υγεία, το σώμα, η ψυχική ασθένεια, ο πολιτισμός, η πόλη, η οικονομία, η πολιτική, η συνεργασία-ανταγωνισμός, η εξέγερση του Πολυτεχνείου...).

Θεματικές ενότητες

- Ορισμός των κοινωνικών αναπαραστάσεων και η σχέση τους με την κοινωνική ψυχολογία
 - Από τις συλλογικές στις κοινωνικές αναπαραστάσεις
 - Περιεχόμενο και οργάνωση της κοινωνικών αναπαραστάσεων
 - Διαδικασία σχηματισμού τους και συνθήκες ανάδυσης
 - Διάκριση μεταξύ επιστημονικής και αναπαραστασιακής σκέψης
 - Συστήματα επικοινωνίας και κοινωνικές αναπαραστάσεις
 - Λειτουργίες των κοινωνικών αναπαραστάσεων
 - Κεντρικά και περιφερειακά στοιχεία: ένα διπλό σύστημα
 - Οργάνωση των κοινωνικών αναπαραστάσεων και διαδικασίες μετασχηματισμού τους
 - Οργανωτικές αρχές σκέψης
 - Σχέσεις κοινωνικών αναπαραστάσεων και άλλων μορφών κοινωνικής σκέψης (μνήμη, λήθη, ιδεολογία)
 - Μεθοδολογία προσέγγισης των κοινωνικών αναπαραστάσεων - συλλογή δεδομένων - περιορισμοί
 - Ερευνητικά παραδείγματα
 - Συμπεράσματα
-

6354 «Εισαγωγή στη Νευροψυχολογία» - “Introduction to Neuropsychology”

Υποχρεωτικό Δ' εξαμήνου

Θεματική: Νευροεπιστήμες/Βιοψυχολογία

Διδάσκων: Δημήτρης Κασελίδης, Επίκουρος Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Η νευροψυχολογία μελετά τη σχέση της νόησης με τη λειτουργία του νευρικού συστήματος, στον υγιή εγκέφαλο αλλά και σε περιπτώσεις εγκεφαλικών βλαβών που προκαλούν νοητικές διαταραχές. Ειδικότερα η κλινική νευροψυχολογία εστιάζει στη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ εγκεφαλικής λειτουργίας και νόησης όταν υπάρχει παθολογία, μέσω της μελέτης ατόμων με διαγνωσμένη ή πιθανή εγκεφαλική βλάβη. Στόχος του μαθήματος είναι η γενική επισκόπηση του πεδίου της νευροψυχολογίας με έμφαση στη σχέση μεταξύ νευρολογικών βλαβών και νοητικών διαταραχών. Το μάθημα αποτελεί μια πρώτη γνωριμία με την κλινική νευροψυχολογία και προσφέρει μια γενική θεώρηση της ιστορίας της, των βασικών της αρχών, θεωριών, έρευνας κι εφαρμογών.

Θεματικές ενότητες

- Σύντομη ιστορική ανασκόπηση της νευροψυχολογίας και επιστημολογική αποτίμηση των ιδεών που μας έχουν κληρονομηθεί στην πορεία της.
- Βασικές εννοιολογικές κατασκευές στη νευροψυχολογία
- Βασική νευροανατομία
- Βασική λειτουργική ανατομία του ΚΝΣ
- Διαταραχές οπτικής και χωρικής αντίληψης: Αγνωσίες, ανοψία, ημιαμέλεια
- Δράση και κίνηση: Απραξίες
- Διαταραχές λόγου: Αφασίες
- Νευροψυχολογία νευροεκφυλιστικών νοσημάτων
- Σπάνια νευροψυχολογικά περιστατικά
- Βασικές αρχές νευροψυχολογικής αξιολόγησης

6130 - «Πειραματικός Σχεδιασμός Έρευνας στην Ψυχολογία» - “Experimental research in Psychology”.

Υποχρεωτικό Δ' εξαμήνου

Θεματική: Μεθοδολογία

Διδάσκουσα: Αργυρώ Βατάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος:

Σε πολλά επιστημονικά πεδία είναι εύκολο να κατανοήσουμε πώς έχουμε αποκτήσει το σύνολο της γνώσης μας πάνω σε αυτά. Στην Ψυχολογία όμως δεν είναι πάντα προφανές το πώς γνωρίζουμε όσα γνωρίζουμε. Η μεθοδολογία έρευνας και ο πειραματικός σχεδιασμός αποτελούν τη βάση της μελέτης στην ψυχολογία, λόγω των οποίων η ψυχολογία χαρακτηρίζεται ως επιστήμη. Αυτό το μάθημα έχει σκοπό να εισάγει τους μαθητές στα βασικά στάδια διεξαγωγής μίας έρευνας σε θέματα ανθρώπινης συμπεριφοράς. Το μάθημα καλύπτει θέματα πάνω στη δημιουργία ερευνητικών υποθέσεων, στον ορισμό εξαρτημένων και ανεξάρτητων μεταβλητών, στην αξιολόγηση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας μιας μελέτης, στον πειραματικό σχεδιασμό για την αξιολόγηση αιτιωδών ισχυρισμών, καθώς και θέματα σχετικά με την επαναληψιμότητα και γενικευσιμότητα μιας μελέτης στον πραγματικό κόσμο.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή στην επιστημονική σκέψη

- Πηγές πληροφορίας
- Ισχυρισμοί και εγκυρότητα της έρευνας
- Ηθική και δεοντολογία της ψυχολογικής έρευνας
- Αναγνωρίζοντας την ορθή μέτρηση
- Δειγματοληψία
- Εισαγωγή στο απλό πείραμα
- Μεροληψία και άλλοι παράγοντες
- Πολυπαραγοντικά πειράματα
- Οιονεί πειράματα και μελέτες μικρού δείγματος
- Επαναληψιμότητα, γενίκευση και ο πραγματικός κόσμος

6196 - « Κοινωνιολογία» - Sociology”

Υποχρεωτικό Δ΄ εξαμήνου

Θεματική: Συναφών

Διδάσκων: Γεώργιος Αλεξιάς, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές την κοινωνική βάση της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Το μάθημα αποσκοπεί να λειτουργήσει συμπληρωματικά στην ψυχολογική ερμηνεία της συμπεριφοράς προσφέροντας την κοινωνική διάσταση. Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις βασικές θεωρίες, έννοιες, κατηγορίες και μεθόδους της Κοινωνιολογίας. Η Κοινωνιολογία ως κοινωνική επιστήμη, ερευνά τις κοινωνικές σχέσεις και τους κοινωνικούς θεσμούς καθώς και τους τρόπους με τους οποίους οι κοινωνίες συγκροτούνται, σχηματίζονται και εξελίσσονται. Υιοθετώντας μια κριτική προσέγγιση των κοινωνιολογικών θεματικών και προβλημάτων, προσδιορίζονται οι τοπικές, εθνικές, διεθνείς και παγκόσμιες διαστάσεις των κοινωνικών φαινομένων. Το μεθοδολογικό κριτήριο για την κατανόηση των κοινωνικών σχέσεων και φαινομένων είναι αυτό που αφορά στη συλλογική πράξη των υποκειμένων, που, διαμέσου αυτής, κατασκευάζουν την ιστορία και τη βιογραφία τους. Οι κοινωνικές σχέσεις διέπονται από αυτές τις αρχές, όπως και οι τρόποι με τους οποίους τα υποκείμενα δρουν πάνω και μέσα στις διαφορετικές καταστάσεις και συνθήκες που βρίσκονται.

Θεματικές ενότητες

- Κοινωνιολογία: Ορισμός και βασικές έννοιες
- Κοινωνιολογική Θεωρία
- Μέθοδοι κοινωνιολογικής έρευνας
- Ο πολιτισμός, η κοινωνία και το άτομο
- Κοινωνικοί τύποι, στρωμάτωση και ταξική δομή
- Οικογένεια, γάμος και προσωπική ζωή
- Παρέκκλιση και έγκλημα
- Εθνότητα και φυλή
- Σύγχρονες οργανώσεις
- Εργασία και οικονομική ζωή
- Επαναστάσεις και κοινωνικά κινήματα

6105 - «Εργαστήρια Ψυχολογίας» - “Laboratory of Psychology”

Υποχρεωτικό Ε΄ εξαμήνου

Θεματική: Μεθοδολογία

Διδάσκοντες: Ξ. Χρυσόχου, Γ. Προδρομίτης, Γ. Αλεξιάς, Σ. Μαντόγλου, Α. Βατάκη, Ά. Τουλουμάκου, Δ. Κασελίδης, Α. Μπράϊλας, Φ. Φωτιάδης

Προαπαιτούμενα: ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ Α ΕΞΑΜΗΝΟΥ:

- 6002 Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι
- 6006 Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι
- 6043 Εισαγωγή στην Κοινωνιο- ψυχολογική Έρευνα Ι
- 6119 Θεωρίες προσωπικότητας & Κλινικές Εφαρμογές

Στο μάθημα «Εργαστήρια Κοινωνικής Ψυχολογίας» οι παρακολουθήσεις είναι υποχρεωτικές, **με ανώτατο όριο δύο (2) απουσιών, και ο φοιτητής οφείλει να συμμετάσχει ενεργά.**

Περιγραφή μαθήματος

Πρόκειται για υποχρεωτικό μάθημα με υποχρεωτική φυσική παρουσία των φοιτητών/τριών (ανώτατο όριο απουσιών 2). Το μάθημα διδάσκεται από μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του τμήματος. Οι φοιτητές/τριες χωρίζονται σε εργαστηριακές ομάδες και δουλεύουν σε μια ερευνητική εργασία υπό την καθοδήγηση ενός μέλους ΔΕΠ/ΕΔΙΠ.

Στόχοι

- Να μυήσει τους/τις φοιτητές/τριες στην ερευνητική διαδικασία, η οποία ξεκινά με την επιλογή του θέματος και τελειώνει με τη συγγραφή ενός επιστημονικού κειμένου.
- Να συμμετάσχουν οι φοιτητές-τριες σε μια έρευνα από τα πρώτα στάδια μέχρι το τέλος και να προετοιμαστούν στην πράξη για μια ερευνητική δουλειά. Οι φοιτητές/τριες συμμετέχουν ενεργά στις διάφορες φάσεις της ερευνητικής διαδικασίας, στη συλλογή ερευνητικών δεδομένων και στη στατιστική τους επεξεργασία.
- Στο μάθημα παρουσιάζονται συνοπτικά τα ερευνητικά διαβήματα και πραγματοποιείται έρευνα στην οποία συμμετέχουν όλοι οι φοιτητές/τριες. Σημειώνεται ότι δεδομένης της ποικιλομορφίας των μεθόδων και τεχνικών που χρησιμοποιούνται κατά τη συλλογή και τη στατιστική επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων (ημι-κατευθυνόμενες συνεντεύξεις, ανάλυση περιεχομένου, ερωτηματολόγια κλειστών ή/ και ανοικτών ερωτήσεων, πειραματικός σχεδιασμός και εγχειριματοποίηση ανεξάρτητων -και επικαλούμενων- μεταβλητών, χρήση μη παραμετρικών, παραμετρικών ή/και πολυδιάστατων στατιστικών τεστ), ο κάθε διδάσκων επιλέγει τη μέθοδο και τεχνική που κρίνει ότι ταιριάζει καλύτερα στην ιδιαιτερότητα του ερευνητικού ερωτήματος και των δεδομένων που θα συλλέξουν και καλούνται να επεξεργαστούν οι φοιτητές/τριες, και αυτές τους διδάσκει, μέσω της ενεργούς συμμετοχής τους στη συγκεκριμένη ερευνητική διαδικασία. Η επιλογή αυτή μπορεί να διαφοροποιείται από διδάσκοντα-ουσα σε διδάσκοντα-ουσα και από έτος σε έτος. Το μάθημα βασίζεται σε προ-αποκτημένες γνώσεις εισαγωγής στην ψυχολογία και ερευνητικής μεθοδολογίας και ως εκ τούτου έχει προαπαιτούμενα μαθήματα (βλ. άνω)

Ενδεικτικό διάγραμμα συναντήσεων

Επιλογή και ορισμός ερευνητικού αντικειμένου, διαμόρφωση θεωρητικού πλαισίου και διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων/υποθέσεων

- Βιβλιογραφική ανασκόπηση
- Ορισμός αξόνων συνέντευξης
- Συνέντευξη
- Ανάλυση περιεχομένου
- Κατασκευή ερωτηματολογίου
- Σχεδιασμός πειράματος
- Προγραμματισμός python
- Συλλογή δεδομένων
- Καταχώρηση δεδομένων σε στατιστικό λογισμικό πρόγραμμα

- Στατιστική επεξεργασία των δεδομένων
- Ανάλυση και ερμηνεία των εμπειρικών δεδομένων
- Συγγραφή τελικής ερευνητικής έκθεσης

6148 - «Μέθοδοι Έρευνας στην Κλινική Ψυχολογία» – “Research Methods in Clinical Psychology”

Υποχρεωτικό Ε' εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Ρόμπερτ Μέλλον, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Ο στόχος του μαθήματος είναι η εκμάθηση των μεθόδων έρευνας που χρησιμοποιούνται σήμερα στην Κλινική, και Συμβουλευτική Ψυχολογία για την διερεύνηση εκείνων των μεταβλητών που θεωρούνται ως οι πλέον σημαντικές. Διαφορετικοί ερευνητικοί σχεδιασμοί παρουσιάζονται κριτικά, και οι επιστημολογικές τους βάσεις εξετάζονται και σχετίζονται με την κάθε μέθοδο. Παρουσιάζονται και αναλύονται τα κύρια αποτελέσματα σχετικών ερευνών και οι τάσεις για την πορεία και ταυτότητα της έρευνας στην Κλινική Ψυχολογία στο μέλλον.

Θεματικές ενότητες

- Ο ρόλος της επιστημονικής μεθόδου στη κλινική και συμβουλευτική ψυχολογία
- Η επιστημονική σαν μέσο γνώσης
- Η επιστημονική μέθοδος και η ανθρώπινη συμπεριφορά
- Φιλοσοφία της επιστήμης για την συμβουλευτική ψυχολογία
- Το μοντέλο του επιστήμονα-κλινικού
- Επιλογή ερευνητικών ερωτήσεων και υποθέσεων
- Λειτουργικοί ορισμοί
- Αναγνώριση ερευνητικών μεταβλητών
- Συλλογή και ανάλυση δεδομένων
- Επιλογή και σχεδιασμός της ανεξάρτητης μεταβλητής
- Επιλογή και σχεδιασμός της εξαρτημένης μεταβλητής
- Επιλογή ερευνητικών σχεδιασμών
- Ζητήματα εγκυρότητας
- Ζητήματα εγκυρότητας
- Θέματα μεροληψίας συμμετεχόντων και ερευνητή
- Επιλογή και μεροληψία δείγματος
- Μεταξύ- και εντός ομάδων ερευνητικοί σχεδιασμοί
- Οικονομικοί και διαχρονικοί ερευνητικοί σχεδιασμοί
- Ποσοτικοί περιγραφικοί ερευνητικοί σχεδιασμοί
- Ποιοτικοί περιγραφικοί ερευνητικοί
- Έρευνες τελικού αποτελέσματος (outcome studies): στρατηγικές και θέματα μεθοδολογίας
- Θέματα σχεδιασμού ερευνών της θεραπευτικής διαδικασίας (process research).

6287 - «Ιστορία και συστήματα της Ψυχολογίας» - “History and Systems of Psychology”

Υποχρεωτικό Ε' εξαμήνου

Θεματική: Συναφών

Διδάσκοντες: Παναγιώτης Κορδούτης, Καθηγητής, Δέσποινα Μωραΐτου, Ε.ΔΙ.Π.

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα παρακολουθεί τη γέννηση, τη μεταμόρφωση και την εξέλιξη των αντιλήψεων περί ψυχής και ανθρώπινης ύπαρξης στην πορεία του χρόνου. Η αφήγησή του εκτυλίσσεται από τη σύλληψή τους στις Ανατολικές παραδόσεις και τη θεμελίωσή τους, ως ψυχολογικών ιδεών, στην αρχαία Ελληνική φιλοσοφία, μέχρι την συγκρότησή τους σε ανεξάρτητη ψυχολογική επιστήμη, τον εικοστό αιώνα. Το μάθημα παρουσιάζει τα ψυχολογικά συστήματα του εικοστού αιώνα και τις σύγχρονες μετασυστηματικές τάσεις, στη γνωστική επιστήμη, τις νευροεπιστήμες, την αναπτυξιακή, την κοινωνική ψυχολογία και τη θεωρία της προσωπικότητας. Ιχνηλατεί το εκάστοτε κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο από το οποίο ανέκυψαν οι περιπέτειες των ψυχολογικών ιδεών, ενώ υποδεικνύει τις σημαντικότερες φιλοσοφικές, επιστημονικές και κοινωνικές συνέπειες της εμφάνισής τους. Ταυτόχρονα, επιχειρεί, συγκρίνοντας και αξιολογώντας τις ψυχολογικές προσεγγίσεις, να αναδείξει την επιστημολογική και μεθοδολογική συνέχειά τους, τις αντιθέσεις τους, τη διαλεκτική σχέση τους και την προοπτική τους. Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να διαμορφώσουν ολοκληρωμένη αντίληψη για τη βάση, τη φύση, το έργο της ψυχολογικής επιστήμης και τις συνέπειές του.

Θεματικές ενότητες

- Η ιστορική θεμελίωση της Ψυχολογίας
- Γιατί μας χρειάζεται το παρελθόν της ψυχολογίας. Η συμβολή των αρχαίων ανατολικών πολιτισμών. Θεμελίωση της ψυχολογικής σκέψης στην Αρχαία Ελλάδα.
- Ρώμη και Μεσαίωνας
- Η αφύπνιση του πνεύματος με το Σχολαστικισμό. Η Ιταλική Αναγέννηση. Η Μεταρρύθμιση. Η Κοπερνίκεια επανάσταση.
- Η έλευση της μοντέρνας επιστήμης
- Η Γαλλική, η Βρετανική και η Γερμανική παράδοση: αισθησιαρχία-θετικισμός, παθητική και ενεργητική σύλληψη του νου.
- Τα ψυχολογικά μοντέλα σε αντιπαράθεση και σύγκριση
- Οι βάσεις της επιστημονικής Ψυχολογίας το 19ο αιώνα: Φυσιολογία, Ψυχοφυσική, Θεωρία της Εξέλιξης.
- Η μοντέρνα Ψυχολογία: φυσική επιστήμη ή επιστήμη του ανθρώπου;
- Συστήματα Ψυχολογίας στον εικοστό αιώνα
- Ο Αμερικανικός Λειτουργισμός
- Το Κίνημα της Ψυχολογίας της Μορφής
- Η Ψυχανάλυση
- Ο Συμπεριφορισμός
- Το Κίνημα της Τρίτης Δύναμης στην Ψυχολογία
- Σύγχρονες τάσεις: Νεολειτουργισμός
- Τα συστήματα της Ψυχολογίας και οι ψυχολογικές ιδέες υπό συνθετικό πρίσμα. Η προβληματική της επιστήμης, συμπεράσματα και προοπτικές

6401 «Εισαγωγή στη Συμβουλευτική Ψυχολογία» - “Introduction to Counselling Psychology”

Υποχρεωτικό Ε' εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκουσα: Ειρήνη Καρακασίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή στις βασικές αρχές και θεωρίες της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας, μελετώντας τις βασικές θεωρίες και τα μοντέλα ψυχοθεραπείας που υποστηρίζουν την πρακτική της ατομικής και ομαδικής Συμβουλευτικής Ψυχολογίας. Ακόμα γίνεται αναφορά σε μοντέρνες και μεταμοντέρνες θεωρίες αναφορικά με τη φύση του ανθρώπου. Μέσα από την διδασκαλία του παρόντος μαθήματος θα υπάρξει εξοικείωση με τις βασικές δεξιότητες της

Συμβουλευτικής Ψυχολογίας και της δεοντολογίας.

Το μάθημα αυτό χωρίζεται σε θεματικές, οι οποίες καλύπτουν το εύρος του κλάδου της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας. Οι πρώτες διαλέξεις αποτελούν την εισαγωγή στην Συμβουλευτική Ψυχολογία, έχοντας ως σκοπό την γνωριμία με τον κλάδο αυτό μέσα από την ιστορία του. Η επόμενη ενότητα αφορά στις βασικές δεξιότητες της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας. Οι επόμενες διαλέξεις αφορούν στις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στις σύγχρονες ερευνητικές προσεγγίσεις του κλάδου αυτού και μετά στη συμβουλευτική διαδικασία, αναλύοντας τόσο τον ρόλο του ψυχολόγου όσο και τον ρόλο του συμβουλευόμενου. Η ύλη του μαθήματος ολοκληρώνεται με την αναφορά στον κώδικα δεοντολογίας αλλά στις αξίες και την ηθική του συμβουλευτικού ψυχολόγου. Οι θεωρητικές γνώσεις συνοδεύονται από πρακτικές εφαρμογές και βιωματικές ασκήσεις με σκοπό την καλύτερη κατανόηση και αφομοίωση της ύλης αλλά και την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων.

Θεματικές Ενότητες

- Εισαγωγή στη Συμβουλευτική Ψυχολογία
- Θεωρίες Συμβουλευτικής Ψυχολογίας
- Σύγχρονες Προσεγγίσεις για τη Φύση του Ανθρώπου
- Βασικές Δεξιότητες Συμβουλευτικής
- Η Συμβουλευτική Διαδικασία
- Ατομική και Ομαδική Συμβουλευτική
- Έρευνα στη Συμβουλευτική Ψυχολογία
- Δεοντολογία και Ηθική

6294 - «Κοινωνική και Πολιτική Ψυχολογία» -“Social and Political Psychology”

Υποχρεωτικό Ε' εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

Διδάσκουσα: Ξένη Χρυσόχου, Καθηγήτρια

Περιγραφή

Στο μάθημα παρουσιάζονται κεντρικές θεωρίες της κοινωνικής ψυχολογίας που εμπλέκονται στην εξήγηση πολιτικών φαινομένων και συμπεριφοράς. Στόχος του μαθήματος είναι να εφοδιάσει τους φοιτητές με τα θεωρητικά και εμπειρικά εργαλεία ανάλυσης της σύγχρονης κοινωνικής και πολιτικής πραγματικότητας από κοινωνιο-ψυχολογική σκοπιά. Οι θεωρητικές έννοιες πλαισιώνονται με αναφορές στην παγκοσμιοποίηση, την έννοια του έθνους, την μετανάστευση, τις μορφές πολιτεύματος και την οικονομική κρίση. Ειδικότερα στο μάθημα γίνεται λόγος για: Θεωρίες του κοινού νου (όψεις της ιδεολογίας και της ηγεμονίας στις φιλελεύθερες κοινωνίες), κοινωνική διαστρωμάτωση και status (με την παρουσίαση των εννοιών κοινωνική τάξη, φυλή, εθνότητα, φύλο), το ρόλο της κατηγοριοποίησης ως εργαλείο στήριξης της κοινωνικής διαστρωμάτωσης και των ανισοτήτων, κοινωνική επιρροή (εξουσία, μειονότητες και κοινωνική αλλαγή), τη λήψη συλλογικών αποφάσεων και το ρόλο της ηγεσίας, θεωρίες κοινωνικής ταυτότητας, τη διαμόρφωση συλλογικής συνείδησης και πολιτική συμπεριφορά, τη σχέση ταυτότητας και πολιτικής συμμετοχής, τη κοινωνική δικαιοσύνη (αναδιανομή και αναγνώριση ως εργαλεία κοινωνικής συνοχής αλλά και κοινωνικής διεκδίκησης), τη διαμόρφωση κινήματων, τις θεωρίες ενδο-ομαδικών και διο-ομαδικών συγκρούσεων, τις μορφές πολιτικής συμπεριφοράς και πολιτικής βίας.

Θεματικές ενότητες

- Ιδεολογικές αρχές των φιλελεύθερων Κοινωνιών (ατομισμός, ελευθερία και επιλογή, δημοκρατικό ιδεώδες, ανελιξιακή πλάνη και δικαιοσύνη)

- Νομιμοποίηση και ηγεμονία (διομαδικές σχέσεις κυριαρχίας, ο ρόλος των αμφίσημων στερεοτύπων, κοινωνικό κύρος, νομιμοποίηση του συστήματος, προσανατολισμός κοινωνικής κυριαρχίας, κοινωνική ταυτότητα και αλλαγή)
- Εξουσία και Κοινωνική Αλλαγή (εξάρτηση και κοινωνική ταυτότητα, πολιτικοποιημένη κοινωνική ταυτότητα και κοινωνική αλλαγή, μειονοτική επιρροή, Ψυχολογία της Τυραννίας)

6079 - «Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής» - “Practice in Statistical Analysis”

Υποχρεωτικό ΣΤ΄ εξαμήνου

Θεματική: Μεθοδολογία/Στατιστική

Διδάσκοντες: Γ. Αλεξιάς, Σ. Καζή, Α. Τουλουμάκου, Α. Μπράϊλας, Φ. Φωτιάδης, και Χ. Παρπούλα (Υπεύθυνη μαθήματος)

Προαπαιτούμενα

Στατιστική Ι: Εισαγωγή στις Μεθόδους της Μονομεταβλητής Ανάλυσης (6005)

Στατιστική ΙΙ: Εισαγωγή στις Μεθόδους της Διμεταβλητής και Πολυμεταβλητής Ανάλυσης (6052)

- ❖ *Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική, με ανώτατο όριο δύο (2) απουσιών.*
- ❖ *Η επιτυχής συμμετοχή στο μάθημα “Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής” είναι απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να γίνει η έναρξη της Πτυχιακής Εργασίας (αυτό ισχύει για τους φοιτητές που εισήχθησαν από το ακαδ. έτος 2011-2012 & μετά ≥0611..).*

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα έχει ως στόχο την εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη χρήση προγραμμάτων/λογισμικών στατιστικής ανάλυσης δεδομένων, όπως μεταξύ άλλων, το στατιστικό πακέτο IBM SPSS Statistics, το Jamovi, η γλώσσα προγραμματισμού ανοιχτού κώδικα R, κ.ά. Στα πλαίσια αυτού του μαθήματος οι φοιτητές/τριες ασκούνται έμπρακτα στην εφαρμογή των γνώσεων Στατιστικής που έχουν ήδη αποκτηθεί. Το μάθημα προσφέρει πρακτική γνώση σε ό,τι αφορά την οργάνωση και εκπόνηση μιας ποσοτικής έρευνας, και κυρίως την ανάλυση των δεδομένων της με τη χρήση λογισμικών στατιστικής ανάλυσης, και την κατάλληλη ερμηνεία τους. Η γνώση χρήσης τέτοιων προγραμμάτων διαχείρισης και στατιστικής ανάλυσης ερευνητικών δεδομένων αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για τον επιστήμονα — ερευνητή Ψυχολόγο. Με το πέρας του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια, αναμένεται να έχει αποκτήσει μια πληρέστερη γνώση στο να καταχωρεί και επεξεργάζεται δεδομένα, να αναλύει δεδομένα με τη χρήση μεθόδων περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής, να επιλέγει τις κατάλληλες μεθόδους στατιστικής ανάλυσης, να καταγράφει και ερμηνεύει με ορθό τρόπο τα αποτελέσματα της έρευνάς του/της. Το μάθημα προαπαιτεί στοιχειώδεις γνώσεις χρήσης Η/Υ, καθώς είναι πρακτικά προσανατολισμένο. Το πρώτο και τελευταίο από τη σειρά των εργαστηριακών μαθημάτων συνιστούν την οργανωτική/ενημερωτική συνάντηση και σύνοψη/προετοιμασία για τις εξετάσεις, αντίστοιχα.

Θεματικές ενότητες

- Καταχώρηση, κωδικοποίηση και επεξεργασία δεδομένων
- Οργάνωση, σύνοψη και γραφική παρουσίαση δεδομένων
- Έλεγχος παραμετρικών προϋποθέσεων (κανονικότητα, ομοσκεδαστικότητα, ανεξαρτησία, κ.ά.)
- Ανάλυση συσχετίσεων (Pearson, Spearman, κ.ά.)
- Έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 και πίνακες συνάφειας
- Έλεγχος διαφορών μέσων όρων (t-test ανεξαρτητών και κατά ζεύγη δειγμάτων)
- Ανάλυση διακύμανσης (ανάλυση διακύμανσης κατά έναν παράγοντα και κατά δύο παράγοντες, έλεγχοι πολλαπλών συγκρίσεων, ανάλυση διακύμανσης επαναλαμβανόμενων μετρήσεων, προϋποθέσεις εφαρμογής, κ.ά.)

- Ανάλυση Παλινδρόμησης (απλή και πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση, έλεγχος καλής προσαρμογής, προϋποθέσεις εφαρμογής, κ.ά.)
- Έλεγχοι εγκυρότητας και αξιοπιστίας εργαλείων αυτοαναφοράς (διερευνητική παραγοντική ανάλυση, έλεγχος εσωτερικής συνέπειας, κ.ά.)

6272 - «Εισαγωγή στην Ψυχολογία της Υγείας» - “Introduction to Health Psychology”

Υποχρεωτικό ΣΤ΄ εξαμήνου

Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

Διδάσκων: Φώτιος Αναγνωστόπουλος , Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή στην ψυχολογία της υγείας. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει την περιγραφή του αντικειμένου της ψυχολογίας της υγείας, του ρόλου του ψυχολόγου της υγείας και του βιοϊατρικού και βιοψυχοκοινωνικού μοντέλου υγείας. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται οι ψυχοκοινωνικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά των ατόμων κατά την πρωτογενή και δευτερογενή πρόληψη των ασθενειών, αλλά και την προαγωγή της υγείας (σωματική άσκηση, διακοπή καπνίσματος, έλεγχος σωματικού βάρους). Στο τρίτο μέρος παρουσιάζονται τα μοντέλα της σχέσης γιατρού-ασθενούς και περιγράφεται το πλαίσιο μέσα στο οποίο λαμβάνει χώρα η επικοινωνία και η συνάντηση γιατρού-ασθενούς, αναλύεται η διαδικασία λήψης αποφάσεων από τους επαγγελματίες υγείας, ο ρόλος της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας και της ενσυναίσθησης του επαγγελματία υγείας, καθώς και η ιατρική διάλεκτος ως εμπόδιο στην ενημέρωση του ασθενούς για το πρόβλημα υγείας που αντιμετωπίζει. Στο τέταρτο μέρος αναπτύσσονται οι ψυχολογικοί παράγοντες που συμβάλλουν στην πιστή τήρηση της θεραπευτικής αγωγής και των ιατρικών οδηγιών, καθώς και στην καθυστέρηση αναζήτησης ιατρικής φροντίδας. Στο πέμπτο μέρος εξετάζεται η διαδικασία σχηματισμού γνωστικών αναπαραστάσεων της ασθένειας και προσαρμογής στις νέες συνθήκες που αυτή επιβάλλει και εξετάζεται η ασθένεια ως έκφραση συναισθηματικών αναγκών. Το έκτο μέρος περιλαμβάνει τη σχέση μεταξύ στρες και ασθένειας, την ψυχολογία του ατόμου που πάσχει από καρκίνο, ή καρδιολογικό νόσημα, καθώς και του ασθενούς τελικού σταδίου που πεθαίνει.

Θεματικές ενότητες

- Ο κλάδος της ψυχολογίας της υγείας
- Βιοϊατρικό και βιο-ψυχοκοινωνικό μοντέλο υγείας και ασθένειας
- Ψυχολογικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά πρόληψης των ασθενειών, καθώς και τη διατήρηση και προαγωγή της υγείας
- Η διαδικασία παροχής ιατρικής φροντίδας
- Η επικοινωνία γιατρού- ασθενούς
- Συστάσεις για θέματα υγείας
- Διεργασία της ασθένειας
- Στρες και ασθένεια
- Ασθένεια τελικού σταδίου

6152 «Κοινωνική Νόηση» - “Social Cognition”

Υποχρεωτικό Ε΄ εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική

Διδάσκων: Ευάγγελος Ντόντης, Επίκουρος Καθηγητής.

Περιγραφή μαθήματος

Η Κοινωνική Νόηση (ΚΝ) αποτελεί μια από τις κυρίαρχες προσεγγίσεις στην Κοινωνική Ψυχολογία. Η ΚΝ ερευνά τους τρόπους με τους οποίους ο εξωτερικός κόσμος και τα κοινωνικά πλαίσια που περιστοιχίζουν τους ανθρώπους επηρεάζουν και δομούν τους τρόπους σκέψης τους αλλά και της

επακόλουθης κοινωνικής συμπεριφοράς. Έμφαση δίνεται σε γνωστικές διεργασίες και τους τρόπους με τους οποίους οι άνθρωποι επεξεργάζονται τις πληροφορίες που λαμβάνουν από το φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον. Η ΚΝ διαφέρει παρόλα αυτά από την γνωστική ψυχολογία στο επίπεδο εστίασης το οποίο επικεντρώνεται κυρίως σε κοινωνικά ζητήματα και θέματα που σχετίζονται με την κοινωνική ζωή. Σκοπός του μαθήματος είναι να προσφέρει βαθύτερη κατανόηση του πως η ΚΝ αναδείχθηκε ιστορικά ως η κυρίαρχη προσέγγιση στην Κοινωνική Ψυχολογία καθώς και τρόπους εξήγησης κοινωνικών φαινομένων όπως τις γνωστικές βάσεις της προκατάληψης, της συγκρότησης του εαυτού, τις στάσεις, και την πειθώ μεταξύ άλλων. Ένας επιπλέον σκοπός του μαθήματος είναι η διαμόρφωση κριτικής σκέψης μέσω της κατανόησης διαφορετικών προσεγγίσεων στην Κοινωνική Ψυχολογία που έχουν ασκήσει κριτικές σε σχέση με τους περιορισμούς της ΚΝ.

Θεματικές ενότητες

- Ιστορία της ανάδειξης της Κοινωνικής Νόησης ως κυρίαρχης προσέγγισης
- Κατανόηση της Κοινωνικής Νόησης και μοντέλα του κοινωνικού στοχαστή
- Στάσεις
- Πειθώ και αλλαγή στάσεων
- Στερεότυπα και προκατάληψη
- Ταυτότητα και εαυτός
- Σφάλματα και μεροληψίες
- Σχήματα και κατηγοριοποίηση
- Αποδόσεις

6355 - «Κλινική Ψυχολογία II: Ψυχοπαθολογία του Ενήλικα» - “Clinical Psychology II: Adult Psychopathology”

Υποχρεωτικό ΣΤ΄ εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκουσα: Βασιλική Γιωτσίδη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια του μαθήματος Κλινική Ψυχολογία I και εμβαθύνει στους άξονες της κλινικής αξιολόγησης, κλινικής παρέμβασης και έρευνας. Ειδικότερα, καλύπτεται το πεδίο των ψυχικών διαταραχών και παρέχονται οι απαιτούμενες γνώσεις για τη διάγνωση και τη θεραπεία τους στους ενήλικες, με έμφαση στην κατανόηση της ψυχοπαθολογίας, την επιδημιολογία, την κλινική εικόνα και τη θεραπευτική αντιμετώπιση. Οι φοιτητές/τριες θα εξοικειωθούν με τα διαφορετικά επίπεδα οργάνωσης της προσωπικότητας, τις βασικές άμυνες και την εξελικτική ψυχοπαθολογία, με στόχο την ανάπτυξη κλινικών δεξιοτήτων κατανόησης και παρέμβασης για κάθε ψυχική διαταραχή. Περιγράφονται οι θεραπευτικοί παράγοντες ψυχικής αλλαγής, εστιάζοντας ιδιαίτερα στην ψυχοδυναμική προσέγγιση. Στόχος του μαθήματος είναι η σύνδεση θεωρίας, έρευνας και κλινικής πράξης, μέσω της επεξεργασίας κλινικού υλικού και ερευνητικών ευρημάτων. Στο τέλος του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να έχουν αποκτήσει τη δυνατότητα συνθετικής κλινικής σκέψης αναφορικά με την πρόληψη, την κατανόηση και την αντιμετώπιση ψυχικών διαταραχών στους ενήλικες και να έχουν εξοικειωθεί με την ψυχοδυναμική προσέγγιση του ανθρώπινου ψυχισμού και της ψυχικής δυσφορίας.

Θεματικές ενότητες

- Κλινικά συμπτώματα στις ψυχικές διαταραχές ενηλίκων – Σημειολογία και Ψυχοπαθολογία
- Επίπεδα οργάνωσης της προσωπικότητας και εξελικτική ψυχοπαθολογία
- Αμυντικοί μηχανισμοί, αμυντικές διεργασίες και τυπολογία προσωπικότητας
- Δεξιότητες διεξαγωγής κλινικής συνέντευξης – Σύνδεση με τον θεραπευτικό σχεδιασμό και τη θεραπευτική παρέμβαση

- Πολυπαραγοντική αιτιολογία και εξατομικευμένος θεραπευτικός σχεδιασμός σε κάθε διαγνωστική οντότητα
- Κλινική κατανόηση και θεραπευτική παρέμβαση στις αγχώδεις διαταραχές - νευρώσεις, τις διαταραχές διάθεσης, την ψύχωση, τις διαταραχές προσωπικότητας, τις ψυχοσωματικές και σωματόμορφες διαταραχές, τις εξαρτήσεις και τις διαταραχές πρόσληψης τροφής
- Θεραπευτικοί παράγοντες αλλαγής, ψυχοφαρμακολογία, ψυχοκοινωνική αποκατάσταση

«Κυβερνοψυχολογία: Δυναμική Κοινωνική Ψυχολογία των μέσων επικοινωνίας και των νέων τεχνολογιών» - “Cyberpsychology: Dynamic social psychology of the communication media and new technologies”

Υποχρεωτικό ΣΤ΄ εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική

Διδάσκων: Αλέξης Μπράϊλας

Περιγραφή μαθήματος

Η Κυβερνοψυχολογία (Cyberpsychology) αποτελεί διεπιστημονικό πεδίο μελέτης των ψυχολογικών φαινομένων που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης του ανθρώπου με τα ψηφιακά περιβάλλοντα και τις τεχνολογίες πληροφορίας, επικοινωνίας και οργάνωσης. Το νέο πεδίο της Κυβερνοψυχολογίας περιλαμβάνει όλα τα ψυχολογικά φαινόμενα που σχετίζονται ή επηρεάζονται από τις τεχνολογικές εξελίξεις. Η έννοια “cyber” προέρχεται από τη λέξη “cybernetics” (κυβερνητική), τη μελέτη της λειτουργίας του ελέγχου και της επικοινωνίας μεταξύ ζώντων οργανισμών και μηχανών. Καθώς η Ψυχολογία μελετά τον ανθρώπινο νου και συμπεριφορά, η Κυβερνοψυχολογία το πράττει στο πλαίσιο της αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας του ανθρώπου και της μηχανής, επεκτείνοντας περαιτέρω τα όριά της με την κουλτούρα του διαδικτύου, της δυνητικής πραγματικότητας, της σκέψης και πράξης του ανθρώπου στα ψηφιακά περιβάλλοντα. Οι θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικές μελέτες επικεντρώνουν το ενδιαφέρον τους στην επίδραση του Διαδικτύου και του Κυβερνοχώρου στην ψυχολογία ατόμων και ομάδων. Ειδικότερα, μερικά από τα πλέον σημαντικά ζητήματα που θα αναπτυχθούν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου είναι τα εξής: διαδικτυακή ταυτότητα, διαδικτυακές σχέσεις, η έννοια της προσωπικότητας στον κυβερνοχώρο, ομάδες και κοινότητες, ζητήματα εξάρτησης στο διαδίκτυο και παραβατικότητα. Παράλληλα, στις θεματικές των μαθημάτων περιλαμβάνονται και ζητήματα που αφορούν στους κυβερνο-οργανισμούς (cyborgs), στις εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης και της δυνητικής και επαυξημένης πραγματικότητας. Οι φοιτητές με την ολοκλήρωση των μαθημάτων θα έχουν τη δυνατότητα: α) να γνωρίσουν τις βασικές θεωρητικές αρχές του νέου επιστημονικού πεδίου της Κυβερνοψυχολογίας, β) να αναγνωρίζουν τα πεδία έρευνας και παρέμβασης της Κυβερνοψυχολογίας, γ) να διακρίνουν τα όρια, τους περιορισμούς αλλά και τις δυνατότητες της τεχνολογικής εξέλιξης, ειδικότερα σε ό,τι αφορά στο επάγγελμα του Ψυχολόγου. Η εξέταση του μαθήματος πραγματοποιείται με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου υπάρχει η επιλογή εκπόνησης προαιρετικής εργασίας με ενισχυτική βαθμολογία στον τελικό βαθμό.

Θεματικές Ενότητες Μαθήματος

- Εισαγωγή
- Κυβερνοψυχολογία και Κυβερνητική
- Εγώ, ο εαυτός μου και ο άλλος στον Κυβερνοχώρο: Ταυτότητες και Σχέσεις
- Διαδικτυακές Ομάδες και Κοινότητες
- Η κουλτούρα του διαδικτύου και των δυνητικών κόσμων
- Ρομπότ και Τεχνητή Νοημοσύνη
- Ζητήματα ιδιωτικότητας και ψηφιακά δικαιώματα
- Δυνητική και Επαυξημένη Πραγματικότητα
- Διαδικτυακά Παιχνίδια και Εξαρτήσεις

- Κυβερνοεκφοβισμός, trolling και διαδικτυακή παραβατικότητα
- Αποκεντρωμένες τεχνολογίες οργάνωσης: από το διαδίκτυο στο blockchain
- Θεωρία και κριτική της Singularity
- Συμπεράσματα

6137 / 6269- «Πρακτική Άσκηση στην Ψυχολογία» - “Practicum training”

Υποχρεωτικό Ζ' / Η' εξαμήνου

Επιστημονικά Υπεύθυνη: Ειρήνη Καρακασίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια

Θεματική: Όλες

Επόπτες: Όλα τα Μέλη Δ.Ε.Π.

Προαπαιτούμενα: Για τους εισαχθέντες από το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 και Εφεξής

- ❖ Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία (6006)
- ❖ Θεωρίες Προσωπικότητας και Κλινικές Εφαρμογές (6119)
- ❖ Ψυχομετρία Ι (6123)
- ❖ Ψυχοπαθολογία του Ενήλικα (6286) / ή στενή αντικατάσταση με το Εισαγωγή στη Συμβουλευτική Ψυχολογία (6401)

Περιγραφή μαθήματος

Η **Πρακτική Άσκηση** αποτελεί υποχρεωτικό μάθημα του Προγράμματος Σπουδών για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του τέταρτου έτους του Τμήματος Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου. Συνιστά βασικό πυλώνα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθώς λειτουργεί ως γέφυρα μεταξύ της θεωρητικής κατάρτισης που παρέχεται στο Πανεπιστήμιο και της εφαρμογής των γνώσεων της Ψυχολογικής Επιστήμης σε πραγματικά επαγγελματικά πλαίσια.

Στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να τοποθετηθούν σε ένα ευρύ δίκτυο περίπου 100 συνεργαζόμενων φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Οι φορείς αυτοί περιλαμβάνουν, ενδεικτικά, δομές ψυχικής υγείας, σχολικές μονάδες, συμβουλευτικά κέντρα, νοσοκομεία, μη κυβερνητικές οργανώσεις, κοινωνικές υπηρεσίες δήμων, δομές υποστήριξης ευάλωτων πληθυσμών, καθώς και οργανισμούς που δραστηριοποιούνται σε πεδία όπως η εκπαίδευση, η πρόληψη, η ψυχοκοινωνική υποστήριξη και η προαγωγή της ψυχικής υγείας.

Στόχοι της Πρακτικής Άσκησης

Πρωτεύων στόχος της Πρακτικής Άσκησης είναι να δοθεί στους φοιτητές η δυνατότητα να παρατηρήσουν, να αναστοχαστούν και να κατανοήσουν την εφαρμογή της ψυχολογικής γνώσης σε πραγματικά κοινωνικά και επαγγελματικά περιβάλλοντα. Μέσα από τη βιωματική επαφή με τον χώρο εργασίας, οι φοιτητές ενθαρρύνονται να:

- παρατηρούν και να αναλύουν πρακτικές ψυχολογικής παρέμβασης,
- προβληματίζονται σχετικά με τις θεωρητικές προσεγγίσεις που έχουν διδαχθεί,
- αναπτύσσουν κριτική σκέψη απέναντι σε επαγγελματικές πρακτικές,
- επαναξιολογούν και αναθεωρούν θεωρητικές θέσεις μέσα από την εμπειρία της πράξης,
- διαμορφώνουν σταδιακά τη δική τους επιστημονική και επαγγελματική ταυτότητα.

Με τον τρόπο αυτό, η Πρακτική Άσκηση συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας βαθύτερης κατανόησης του ρόλου της Ψυχολογικής Επιστήμης στην κοινωνία και των δυνατοτήτων εφαρμογής της σε ποικίλα κοινωνικά, εκπαιδευτικά και κλινικά πλαίσια.

Δευτερεύοντες στόχοι

Παράλληλα, η Πρακτική Άσκηση επιδιώκει:

- την **ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων και στάσεων**, όπως η υπευθυνότητα, η συνέπεια, η συνεργασία και η τήρηση επαγγελματικής δεοντολογίας,

- την εξοικείωση των φοιτητών με τις **συνθήκες λειτουργίας πραγματικών οργανισμών και υπηρεσιών**,
- την ενημέρωση των συνεργαζόμενων φορέων σχετικά με τις δυνατότητες και τις εφαρμογές της σύγχρονης ψυχολογικής επιστήμης,
- την ενίσχυση της **σύνδεσης του Τμήματος με την κοινωνία και την αγορά εργασίας**,
- την καταγραφή των αναγκών του επαγγελματικού πεδίου, συμβάλλοντας έτσι στον συνεχή εμπλουτισμό και την επικαιροποίηση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης των ψυχολόγων.

Η διαδικασία αυτή έχει αμφίδρομο χαρακτήρα, καθώς τόσο το Πανεπιστήμιο όσο και οι συνεργαζόμενοι φορείς ωφελούνται από την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται η δυναμική αλληλεπίδραση μεταξύ **ακαδημαϊκής γνώσης και κοινωνικών αναγκών**, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση σύγχρονων επαγγελματικών πεδίων για τους αποφοίτους Ψυχολογίας.

Σύστημα Εποπτείας

Η ποιότητα και η εκπαιδευτική αξία της Πρακτικής Άσκησης διασφαλίζονται μέσω ενός συστήματος διπλής εποπτείας. Κάθε φοιτητής υποστηρίζεται από:

1. Επόπτη στον φορέα υποδοχής, ο οποίος είναι επαγγελματίας του χώρου και καθοδηγεί τον φοιτητή στην καθημερινή του δραστηριότητα,
2. Ακαδημαϊκό επόπτη από το Τμήμα, δηλαδή μέλος ΔΕΠ, ο οποίος παρακολουθεί την πορεία της άσκησης, παρέχει επιστημονική καθοδήγηση και υποστηρίζει τη σύνδεση της πρακτικής εμπειρίας με τη θεωρητική γνώση.

Η εποπτεία περιλαμβάνει διαδικασίες παρακολούθησης, αναστοχασμού και αξιολόγησης της εμπειρίας της πρακτικής άσκησης, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της επαγγελματικής ωριμότητας των φοιτητών.

Εκπαιδευτικός και δεοντολογικός χαρακτήρας

Η Πρακτική Άσκηση έχει αποκλειστικά εκπαιδευτικό χαρακτήρα και πραγματοποιείται με σεβασμό στις αρχές της επιστημονικής δεοντολογίας, της εμπιστευτικότητας και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων των ατόμων που εξυπηρετούνται από τους συνεργαζόμενους φορείς. Οι φοιτητές καλούνται να λειτουργούν με επαγγελματισμό και υπευθυνότητα, τηρώντας τις δεοντολογικές αρχές του επαγγέλματος του ψυχολόγου.

6143 / 6142- «Πτυχιακή Εργασία» - “Dissertation project”

Υποχρεωτικό Ζ/Η' εξαμήνου

Θεματική: Όλες

Επόπτες: Όλα τα Μέλη Δ.Ε.Π. και ΕΔΙΠ

Προαπαιτούμενα

Εισαγωγή την Κοινωνιο-ψυχολογική Έρευνα Ι (6043)

Εισαγωγή στην Κοινωνιο-ψυχολογική Έρευνα ΙΙ (6094)

Πειραματικός Σχεδιασμός Έρευνας στην Ψυχολογία (6130)

Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής (6079)

Επιπλέον μαθήματα ανά Θεματική, εφόσον αυτή επιλεγεί για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας:

Πειραματικής/Γνωστικής/Εξελικτικής/Νευροεπιστημών:

1.1 Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι (6006)

1.2 Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία (6013)

2. Κλινικής Ψυχολογίας:

2.1 Θεωρίες Προσωπικότητας & Κλινικές Εφαρμογές (6119)

2.2 Ψυχομετρία I (6123)

3. Κοινωνικής Ψυχολογίας

3.1 Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία I (6002)

3.2 Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία II (6012)

Περιγραφή μαθήματος

Υποχρεωτικό μάθημα για τους τελειόφοιτους φοιτητές/φοιτήτριες, η Πτυχιακή Εργασία δίνει την, χρονικά τελευταία, δυνατότητα αξιολόγησης αλλά και αυτο-αξιολόγησης των φοιτητών/φοιτητριών σχετικά με τις γνώσεις και δεξιότητες που ανέπτυξαν στις προπτυχιακές τους σπουδές. Η εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας διαρκεί δύο εξάμηνα. Σε συνεργασία με τον επόπτη διδάσκοντα (μέλος ΔΕΠ και ΕΔΙΠ) οι φοιτητές δοκιμάζουν την επιστημονική τους σκέψη σε ένα θέμα που τους ενδιαφέρει προκειμένου να συνθέσουν ένα επιστημονικό κείμενο το οποίο να επιδεικνύει δεξιότητες βιβλιογραφικής ανασκόπησης, δεξιότητες σχεδιασμού και διεξαγωγής επιστημονικής έρευνας, στατιστικής ανάλυσης αλλά κυρίως ικανότητες αποσαφήνισης της θεωρητικής τους θέσης καθώς και κριτικής αυτής της θέσης σε θεωρητικό ή/και μεθοδολογικό επίπεδο. Να σημειωθεί ότι η Πτυχιακή Εργασία είναι υποχρεωτικά ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ.

Στο Η εξάμηνο οι φοιτητές-τριες μπορούν να επιλέξουν επίσης το μάθημα:

6357 –«Προηγμένες Στατιστικές Μέθοδοι Ανάλυσης Δεδομένων» –

“Advanced Statistical Methods for Data Analysis”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου (Η' Εξαμήνου)

Θεματική: Γνωστική

Διδάσκουσα: Χριστίνα Παρπούλα, Επίκουρη Καθηγήτρια

Προαπαιτούμενα

Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής (6079)

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα αποσκοπεί στην εμπέδωση των γνώσεων στατιστικής και μεθοδολογίας έρευνας που έχουν αποκτηθεί από τους/τις φοιτητές/τριες του Τμήματος Ψυχολογίας, καθώς και την περαιτέρω εξοικείωσή τους με προηγμένες στατιστικές μεθόδους ανάλυσης δεδομένων που εφαρμόζονται σε σημαντικό μέρος της επιστημονικής έρευνας στο χώρο των Κοινωνικών Επιστημών και ειδικότερα της Ψυχολογίας. Η έμφαση δίνεται α) στη διαδραστικότητα των διαλέξεων με σύνθεση ομάδων εργασίας, συζήτηση (brainstorming) επί διαφόρων στατιστικών ζητημάτων και αποσαφήνισή τους, και β) παρουσίαση πληθώρας εφαρμογών σε σύνθετα (και μη) ζητήματα στατιστικής επεξεργασίας και ανάλυσης πολυμεταβλητών δεδομένων (με χρήση λογισμικών/προγραμμάτων όπως το SPSS, το Jamovi, η γλώσσα προγραμματισμού ανοιχτού κώδικα R, κ.ά.). Με το πέρας των μαθημάτων, αναμένεται ότι ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να α) οργανώνει/παρουσιάζει δεδομένα πολυμεταβλητής φύσης, β) επιλέγει και εφαρμόζει κατάλληλες στατιστικές τεχνικές λαμβάνοντας υπόψη τον ερευνητικό σχεδιασμό, τη διαδικασία συλλογής και τη φύση των δεδομένων, γ) ερμηνεύει αποτελέσματα προηγμένων μεθόδων στατιστικής ανάλυσης όπως αυτά δίνονται από το στατιστικό πρόγραμμα ή/και από δημοσιευμένες εργασίες, και δ) συγγράφει τα αποτελέσματα αναλύσεων ακολουθώντας τους κανόνες του συστήματος APA.

Θεματικές ενότητες

- Σύντομη επισκόπηση βασικών εννοιών μεθοδολογίας επιστημονικής έρευνας, περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής

- Εισαγωγή στη μη παραμετρική στατιστική (σύγκριση και αντιστοιχία παραμετρικών και μη παραμετρικών στατιστικών μεθόδων, προϋποθέσεις χρήσης, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, κ.ά.)
- Ειδικά θέματα παραγοντικής ανάλυσης διακύμανσης (μεταξύ συμμετεχόντων, εντός συμμετεχόντων, και μικτός σχεδιασμός)
- Ειδικά θέματα παλινδρόμησης (πολλαπλό γραμμικό μοντέλο, επαναληπτικές μέθοδοι επιλογής μεταβλητών, επιλογή βέλτιστου μοντέλου, πολυσυγγραμμικότητα, κ.ά.)
- Πολυμεταβλητά στατιστικά υποδείγματα και εφαρμογές (διερευνητική ανάλυση παραγόντων, ανάλυση κυρίων συνιστωσών, κ.ά.)
- Εισαγωγή στις αρχές και μεθοδολογία συστηματικής ανασκόπησης της βιβλιογραφίας (αρχές μετα-ανάλυσης, ποσοτική σύνθεση των ευρημάτων διαφορετικών μελετών, κ.ά.)

Παρατηρήσεις

Το μάθημα παράλληλα θα λειτουργεί συμβουλευτικά ως προς την υποστήριξη των ερευνητικών πτυχιακών εργασιών με τους/τις φοιτητές/τριες να ασκούνται έμπρακτα στο στατιστικό χειρισμό ερευνητικών δεδομένων, να αποπειρώνται να ερμηνεύσουν τα ευρήματα και εν γένει να κάνουν τη σύνδεσή τους με την ήδη γνωστή θεωρία.

Αξιολόγηση μαθήματος

Στη βάση της ενεργής συμμετοχής των φοιτητών στο μάθημα και των ατομικών ή/και ομαδικών εργασιών.

II. ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

ΟΙ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΙ-ΕΣ ΤΟ ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ 2025-26 ΚΑΙ ΕΞΗΣ ΟΦΕΙΛΟΥΝ ΝΑ ΠΑΡΟΥΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΑ 16 ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΩΣ ΕΞΗΣ:

- ΔΥΟ (2) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ *ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ/ΕΚΠΑΙΔ/ΣΧΟΛΙΚΗ*
- ΔΥΟ (2) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΜΑΤΙΚΗ *ΓΝΩΣΤΙΚΗ*
- ΔΥΟ (2) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ *ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ-ΒΙΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ*
- ΤΕΣΣΕΡΑ (4) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΜΑΤΙΚΗ *ΚΛΙΝΙΚΗ*
- ΤΕΣΣΕΡΑ (4) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΌ ΤΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ *ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ*
- ΔΥΟ (2) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΌ ΤΗΝ ΘΕΜΑΤΙΚΗ *ΣΥΝΑΦΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ [ΣΥΝΑΦΩΝ]*

ΠΡΟΣΟΧΗ: ΟΙ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ-ΤΡΙΕΣ (2025-2026 ΚΑΙ ΕΞΗΣ) ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΔΙΠΛΑ ΣΕ ΚΑΘΕ ΜΑΘΗΜΑ.

ΟΙ ΠΑΛΙΟΤΕΡΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ-ΤΡΙΕΣ ΟΦΕΙΛΟΥΝ ΝΑ ΠΑΡΟΥΝ ΣΥΝΟΛΙΚΑ 16 ΜΑΘΗΜΑΤΑ, 4 ΑΠΌ ΚΆΘΕ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΟΠΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

II.1. Θεματική: Πειραματική/Γνωστική/Εξελικτική/Νευροεπιστήμες

6273 - «Δομή και λειτουργίες του Γνωστικού Συστήματος: Η περίπτωση της επίλυσης προβλημάτων» - “Structure and Functions of the Cognitive System: The problem-solving case”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Γνωστική

Διδάσκουσα: Σταυρούλα Σαμαρτζή, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα αφορά στην περιγραφή της δομής και των διεργασιών του γνωστικού συστήματος, μέσω της επίλυσης προβλημάτων. Η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων αποτελεί ανώτερη γνωστική λειτουργία που περιλαμβάνει το συλλογισμό, το σχεδιασμό της δράσης του λύτη, την ενεργοποίηση στρατηγικών και την αξιολόγηση της δράσης ως προς τον στόχο. Στην επίλυση προβλήματος υπεισέρχονται και συνεισφέρουν όλες οι άλλες γνωστικές λειτουργίες, από τις πιο θεμελιώδεις έως τις πιο αναπτυγμένες (μάθηση, αντίληψη, προσοχή, γλώσσα, μνήμη και νοητικές αναπαραστάσεις). Στο μάθημα εξετάζεται ο ρόλος κάθε μίας γνωστικής διεργασίας στην επίλυση καθώς και η μεταξύ τους αλληλεπίδραση. Τέλος, παρουσιάζονται σύγχρονες έρευνες επίλυσης προβλημάτων χρονικών σχέσεων τα οποία, ως ιδιαίτερα σύνθετα προβλήματα, αναδεικνύουν τη σημασία των αναπαραστάσεων και των στρατηγικών στην επίλυση.

Θεματικές

- Η έννοια του προβλήματος στη γνωστική ψυχολογία. Μάθηση, αντίληψη, προσοχή: Ο ρόλος τους στην επίλυση προβλημάτων
- Γλώσσα, μνήμη, αναπαραστάσεις: Ο ρόλος τους στην επίλυση προβλημάτων
- Η έρευνα του χρόνου στην ψυχολογία και τα προβλήματα χρονικών σχέσεων
- Η αναπαράσταση ως μέσον ποσοτικοποίησης στα προβλήματα χρονικών σχέσεων
- Η αναπαράσταση ως προϊόν γνωστικής σύγκρουσης στα προβλήματα χρονικών σχέσεων
- Ο ρόλος των στρατηγικών στην επίλυση προβλημάτων χρονικών σχέσεων: Όταν το πιθανό γίνεται αναγκαίο
- Ο ρόλος του συναισθηματικού περιεχομένου της πληροφορίας και της προσωπικής εμπλοκής στην επίλυση προβλημάτων χρονικών σχέσεων

6309 - «Γνωστική Ψυχολογία: Έρευνα και Εφαρμογές» - “Cognitive Psychology: Research and Applications”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Γνωστική

Διδάσκουσα: Σταυρούλα Σαμαρτζή, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Η σύγχρονη Γνωστική Ψυχολογία αποτελεί σημείο συνάντησης της έρευνας σχετικά με τη νόηση και τις γνωστικές λειτουργίες (αντίληψη, γλώσσα, μνήμη, επίλυση προβλήματος, κλπ) και των εφαρμογών (προϊόντων και υπηρεσιών) μέσω των οποίων αξιοποιούνται τα αντίστοιχα ερευνητικά ευρήματα. Στο μάθημα παρουσιάζονται και αναλύονται ζητήματα της γνωστικής ψυχολογίας που αφορούν:

- (α) Στην προβληματική περί βασικής (εργαστηριακής) και εφαρμοσμένης (σε πραγματικές συνθήκες) έρευνας, ενώ εξετάζονται περιπτώσεις εφαρμογών για τις οποίες αναλύεται ο ρόλος των συγκεκριμένων γνωστικών λειτουργιών που εμπλέκονται στην κάθε εφαρμογή.
- (β) Στις γνωστικές διαστάσεις του φαινομένου της *συναισθησίας*, ως ενδεικτικού της ανάμειξης των αισθήσεων. Η συναισθησία αφορά άμεσα στη λειτουργία της αντίληψης, καθώς έχει ως αποτέλεσμα μια τροποποιημένη αντίληψη της πραγματικότητας, ενώ αποτελεί ενδιαφέρον πεδίο πειραματικής διερεύνησης της γνωστικής ψυχολογίας και αντιπροσωπευτικό παράδειγμα της εφαρμοσμένης έρευνας στο χώρο αυτό. Στο μάθημα συζητούνται τόσο οι αιτίες, όσο και οι συνέπειες της τροποποιημένης αυτής αντίληψης και η συναισθησία συνδέεται με ικανότητες και δεξιότητες που είναι παρούσες στην καθημερινή ζωή, όπως η δημιουργικότητα, η τέχνη, τα μαθηματικά, κλπ.

Θεματικές

- Ταυτότητα και εξέλιξη της εφαρμοσμένης γνωστικής ψυχολογίας. Ενδεικτικοί τομείς εφαρμογής
- Μεταφορά των εργαστηριακών δεδομένων στην πραγματική ζωή
- Μεθοδολογικές και λειτουργικές ομοιότητες και διαφορές μεταξύ βασικής και εφαρμοσμένης γνωστικής έρευνας
- Επίδραση γνωστικών παραγόντων στις γνωστικές διεργασίες (προσοχή, αντίληψη, μάθηση, μνήμη, κατανόηση, συλλογισμός, επίλυση προβλήματος και λήψη απόφασης)
- Ορισμός της συναισθησίας
- Γνωστική επανάσταση και συναισθησία, Τύποι και μορφές συναισθησίας
- Συναισθησία και πολυαισθητηριακή αντίληψη. Έννοια του χρόνου, συναισθησία χρωματικής μορφής
- Πέρα από τις αισθήσεις, το επιχείρημα για τη δημιουργικότητα, το επιχείρημα για τη γλώσσα, το επιχείρημα για τη μνήμη

6317 - «Εκπαιδευτική Ψυχολογία» - “Educational Psychology”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Αναπτυξιακή/εκπαιδ/σχολική

Διδάσκουσα: **Ά.Κ. Τουλουμάκου** Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Η Εκπαιδευτική Ψυχολογία ορίζεται ως ο επιστημονικός κλάδος που αφορά στη μελέτη της εφαρμογής των θεωριών και των μεθόδων της Ψυχολογίας στη διδασκαλία και τη μάθηση. Στο πλαίσιο του μαθήματος **στόχος είναι** η εμβάθυνση σε σημαντικά ζητήματα που άπτονται της ανάπτυξης του ατόμου, όπως είναι η μάθηση και τα κίνητρα, η εκπαιδευτική αξιολόγηση και οι ατομικές διάφορες. Έμφαση θα δοθεί στην περιγραφή και την ερμηνεία των αναπτυξιακών αλλαγών τις οποίες μετέρχεται το άτομο, καθώς εντάσσεται σε πλαίσια εκπαίδευσης, και στην αξιολόγηση των ατομικών διαφορών, κυρίως ως προς τα παιδιά που παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες κατά την ανάπτυξη (π.χ., αισθητηριακές αναπηρίες, διαταραχές επικοινωνίας, αυτισμό, συναισθηματικές διαταραχές, Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής- Υπερκινητικότητα, μαθησιακές δυσκολίες). Αναφορά θα γίνει σε σύγχρονα θέματα στην έρευνα στην εκπαιδευτική ψυχολογία (π.χ. μύθοι αναφορικά με τους τύπους μάθησης).

Θεματικές

- Θεωρίες μάθησης
- Κοινωνικο-συνασθηματική ανάπτυξη
- Η διαφορετικότητα στη μάθηση (ειδική αγωγή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες)
- Το νομικό πλαίσιο της ειδικής αγωγής

- Μάθηση, Κίνητρα, και Εμπλοκή
- Νόηση, Μνήμη και Αυτορρύθμιση
- Στρατηγικές Διδασκαλίας
- Σχολικός εκφοβισμός
- Αξιολόγηση και έρευνα στην εκπαιδευτική ψυχολογία
- Σύγχρονες προσεγγίσεις στην εκπαιδευτική ψυχολογία

6327- «Πολυαισθητηριακή Αντίληψη» - “Multisensory Perception”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Γνωστική

Διδάσκουσα: Αργυρώ Βατάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Περιγραφή

Το μάθημα αυτό στοχεύει να παρέχει μια γενική εικόνα για το πώς οι αισθήσεις συνεργάζονται για να δημιουργήσουν μια σταθερή και συνεκτική αναπαράσταση του σώματος και του εξωτερικού κόσμου. Καλύπτοντας μια ποικιλία μεθοδολογιών, αυτό το μάθημα θα περιγράψει και θα αξιολογήσει τα αποτελέσματα πρόσφατων ερευνών πάνω στην αλληλεπίδραση των τροπικοτήτων και την πολυαισθητηριακή ολοκλήρωση. Θα μελετήσουμε τους βιολογικούς μηχανισμούς που διέπουν την πολυαισθητηριακή ολοκλήρωση, την αντίληψη πολυαισθητηριακών γεγονότων, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της αλληλεπίδρασης των διαφόρων τροπικοτήτων, και την καθοριστική επίδραση αυτής της αλληλεπίδρασης στην πραγματική ζωή (κλινικές περιπτώσεις, τεχνολογικές εφαρμογές κτλ).

Θεματικές ενότητες

- Αίσθηση και αντίληψη
- Ορίζοντας την τροπικότητα
- Χημικές αισθήσεις
- Μηχανικές αισθήσεις
- Όραση
- Πολυαισθητηριακή αντίληψη: Χωρικός και Χρονικός κανόνας
- Πολυαισθητηριακή αντίληψη: Νόμος της αντίστροφης αποτελεσματικότητας
- Πολυαισθητηριακή αντίληψη: Νόμος της βέλτιστης ενοποίησης
- Πολυαισθητηριακή αντίληψη: Υπόθεση ενότητας
- Πολυαισθητηριακή μάθηση

6328- «Χρονισμός και Χρονική Αντίληψη» - “Timing and Time Perception”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Γνωστική

Διδάσκουσα: Αργυρώ Βατάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Ο χρόνος αποτελεί ένα από τα δυσκολότερα θέματα μελέτης δεδομένου ότι δεν υπάρχει ένα συγκεκριμένο αισθητήριο όργανο για την πρόσληψη του, αλλά μπορούμε να το αντιληφθούμε μόνο μέσω της αλλαγής και τη δυναμική ροή των γεγονότων. Παρά τη δυσκολία αυτή, ο χρόνος είναι μια διάσταση που έχει σημαντικές επιπτώσεις σε μεγάλο εύρος της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Το μάθημα αυτό έχει στόχο να εξετάσει τον χρονισμό και την αντίληψη του χρόνου, καθώς και τη σχέση αυτής της αντίληψης με τη μνήμη, προσοχή, και γλώσσα. Θα μελετήσουμε τους αντιληπτικούς μηχανισμούς που δημιουργούν την υποκειμενική συγχρονία στις ασύγχρονες αισθητηριακές εισροές, τη χρονική δομή των γεγονότων (π.χ. μουσική, ομιλία, κινήσεις του σώματος) που ορίζουν την αντίληψη και μνήμη τους, καθώς και την ταχύτητα και διάρκειά τους. Θα μελετήσουμε επίσης

πώς αλληλεπιδρά η αντίληψη του χρόνου στην αναπαράσταση εννοιών στη γλώσσα, καθώς και τη σχέση του χρόνου με άλλες διαστάσεις, όπως ο χώρος. Τέλος, το μάθημα θα καλύψει τα βασικά μοντέλα της αντίληψης του χρόνου, τις εγκεφαλικές δομές που σχετίζονται με αυτή την αντίληψη και πως η διαστρέβλωση της αντίληψής του χρόνου μπορεί να είναι σημαντικός παράγοντας σε διάφορες κλινικές περιπτώσεις.

Θεματικές ενότητες

- Ιστορική διαδρομή
- Είδη χρονισμού προς μελέτη
- Μεθοδολογία για την μελέτη της αντίληψης του χρόνου
- Αντίληψη της διάρκειας
- Αντίληψη της διάρκειας και προσοχή
- Αντίληψη της διάρκειας και μνήμη
- Αντίληψη της διάρκειας και λήψη απόφασης
- Αντίληψη της διάρκειας και συγκίνηση
- Αντίληψη του περάσματος του χρόνου
- Αντίληψη συγχρονίας και χρονικής σειράς
- Χρονική αντίληψη, ανάπτυξη και γήρας
- Χρονική αντίληψη στη ψυχική υγεία

6358 – «Ειδικά θέματα Νευροψυχολογικής αξιολόγησης» - “Cognitive Neuropsychology”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Νευροεπιστήμες-Βιοψυχολογία

Διδάσκων: Δ. Κασελίμης, Επίκουρος Καθηγητής

Περιγραφή του μαθήματος

Στο συγκεκριμένο μάθημα θα παρουσιαστούν βασικά εργαλεία νευροψυχολογικής αξιολόγησης για την εκτίμηση ελλειμμάτων σε ασθενείς με νευρολογική νόσο και σε παιδιά με νευροαναπτυξιακές διαταραχές. Τα εργαλεία (νευροψυχολογικές συστοιχίες και δοκιμασίες) θα συζητηθούν φυσικά σε σχέση με τους βασικούς τομείς που εξετάζονται κατά τη διάρκεια μιας πλήρους νευροψυχολογικής εξέτασης. Θα παρουσιαστούν κλινικά παραδείγματα και το βάρος θα δοθεί στην εκπαίδευση των φοιτητών στη χορήγηση και βαθμολόγηση των δοκιμασιών, καθώς και τη συνθετική αξιολόγηση των επιδόσεων του εξεταζόμενου. Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι φοιτήτριες και φοιτητές θα κληθούν να συλλέξουν νευροψυχολογικά δεδομένα από ένα μικρό δείγμα υγιούς πληθυσμού. Επίσης, θα συζητηθούν σχετικά θέματα, όπως η προσαρμογή και στάθμιση νευροψυχολογικών δοκιμασιών, η δημιουργία νορμών και η σύνταξη νευροψυχολογικής έκθεσης σε κλινικό πλαίσιο.

Θεματικές ενότητες

- Διαδικασία προσαρμογής και στάθμισης νευροψυχολογικών δοκιμασιών – Δημιουργία Νορμών – Θεωρητικό υπόβαθρο/εννοιολογικές κατασκευές στη Νευροψυχολογία
- Αξιολόγηση μνημονικών λειτουργιών σε κλινικό πλαίσιο
- Αξιολόγηση γλωσσικών λειτουργιών σε κλινικό πλαίσιο
- Αξιολόγηση ενεργού μνήμης και επιτελικών λειτουργιών σε κλινικό πλαίσιο
- Αξιολόγηση παιδιών με νευροαναπτυξιακές διαταραχές
- Παρουσίαση κλινικών περιστατικών
- Από την αξιολόγηση στην αποκατάσταση
- Πλαίσιο συνεργασίας με άλλες ειδικότητες για τη βέλτιστη υποστήριξη και φροντίδα του ασθενούς
- Σύνταξη νευροψυχολογικής έκθεσης

6368 “Θεωρίες Μάθησης” - “Theories of Learning”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Αναπτυξιακή/εκπαιδ/σχολική

Διδάσκων: Α. Ευθυμίουπουλος, Ε.ΔΙ.Π

Περιγραφή του μαθήματος

Η μάθηση είναι ένα σύνθετο εσωτερικό βιολογικό και πνευματικό φαινόμενο, που έχει μελετηθεί από διάφορους κλάδους της επιστήμης όπως: ψυχολογία, παιδαγωγική, φυσιολογία, ιατρική, βιολογία και άλλοι. Οι διαδικασίες της μάθησης είναι τόσο ποικιλόμορφες και διαφορετικές, ώστε η ένταξή τους σε μία και μοναδική κατηγορία δεν μπορεί να είναι βάσιμη και πλήρης.

Οι Θεωρίες Μάθησης είναι εννοιολογικά πλαίσια, που περιγράφουν πώς προσλαμβάνεται, επεξεργάζεται και διατηρείται, κατά τη διάρκεια της μάθησης, η πληροφορία. Οι γνωστικές, συναισθηματικές και περιβαλλοντικές επιρροές, καθώς και οι εμπειρίες, επιδρούν σημαντικά στον τρόπο κατανόησης ή στην αποδοχή και αλλαγή μιας κοσμοθεωρίας.

Θεματικές ενότητες

- Βασικές αρχές θεωριών μάθησης
- Συμπεριφοριστικές Θεωρίες Μάθησης
- Συντελεστική Μάθηση και Προγραμματισμένη Διδασκαλία
- Το Μοντέλο του Διδακτικού Σχεδιασμού
- Γνωστικές Θεωρίες, Μηχανισμός εσωτερίκευσης
- Κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες
- Κοινωνικός και Γνωστικός Εποικοδομισμός
- Ζώνη εγγύτερης ανάπτυξης
- Ανακαλυπτική μάθηση
- Νοηματική-προσληπτική μάθηση
- Η Θεωρία της επεξεργασίας της πληροφορίας
- Μαθησιακά περιβάλλοντα με υπολογιστές
- Ανθρωπιστικές θεωρίες μάθησης
- Θεωρίες μάθησης στην εκπαίδευση ενηλίκων

6073 «Γνωστική Ανάπτυξη» - “Cognitive development”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Αναπτυξιακή/εκπαιδ/σχολική

Διδάσκουσα: Σ. Σαμαρτζή, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Η γνωστική ανάπτυξη αποτελεί το σημείο τομής της γνωστικής με την αναπτυξιακή ψυχολογία. Η ανάπτυξη της ανθρώπινης σκέψης ακολουθεί μια ενδιαφέρουσα διαδρομή η οποία εξελίσσεται με κανονικότητες αλλά και ιδιαιτερότητες και στην οποία συνεισφέρουν όλες οι επιμέρους γνωστικές λειτουργίες. Οι θεωρίες για τη γνωστική ανάπτυξη εντάσσονται σε δύο βασικά πλαίσια: το πιαζετικό και αυτό της επεξεργασίας των πληροφοριών. Η θεωρία του Πιαζέ εστιάζει στην περιγραφή των γενικών χαρακτηριστικών της ανάπτυξης ενώ οι θεωρίες επεξεργασίας των πληροφοριών, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ατομικές διαφορές. Οι διάφορες γνωστικές λειτουργίες όπως η αντίληψη, η μνήμη, η γλώσσα, κλπ., εμφανίζουν επίσης κοινά σημεία (π.χ. ανάπτυξη κατά στάδια ή κύκλους, προϋπόθεση βιολογικής ωρίμανσης, κ.ά.) αλλά και διαφορές (π.χ. ταχύτητα ανάπτυξης). Δεδομένης της σύγχρονης αντίληψης περί "ικανών βρεφών" ή ακόμα και "ευφυών εμβρύων" η οποία οφείλεται τόσο σε κοινωνικούς παράγοντες όσο και στην ανάπτυξη της τεχνολογίας και των εργαλείων έρευνας, στο μάθημα υιοθετείται μια κριτική στάση απέναντι στη ηλικιακά όρια τα οποία

φαίνεται να αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα γνωστικά επιτεύγματα. Συγχρόνως, επιχειρείται μια συγκριτική προσέγγιση των θεωριών γνωστικής ανάπτυξης αφενός και των διαφόρων γνωστικών λειτουργιών, αφετέρου.

Θεματικές ενότητες

- Η σκέψη των παιδιών – Η έννοια των σταδίων – Η έννοια της γνωστικής αλλαγής – Η διαφοροποίηση των ατόμων
- Η θεωρία του Πιαζέ για την ανάπτυξη
- Θεωρίες επεξεργασίας των πληροφοριών για την ανάπτυξη
- Ανάπτυξη της αντίληψης
- Ανάπτυξη της μνήμης
- Ανάπτυξη της γλώσσας
- Ανάπτυξη των ακαδημαϊκών δεξιοτήτων
- Εννοιολογική ανάπτυξη
- Ανάπτυξη της ικανότητας επίλυσης προβλημάτων

6136 - «Ανάπτυξη Μαθηματικής Σκέψης» - “Development of Mathematical Thinking”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Αναπτυξιακή/Εκπαιδ/Σχολική

Διδάσκουσα: Σταυρούλα Σαμαρτζή, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Τα μαθηματικά αποτελούν ένα αυστηρά δομημένο σύστημα, η λειτουργία του οποίου διέπεται από σαφείς κανόνες "λογικής". Η κατάκτηση ενός τέτοιου συστήματος στην πορεία της γνωστικής ανάπτυξης του ατόμου είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα και εκφράζει, σε γενικές γραμμές, το πέρασμα από την απλοϊκή στην επιστημονική σκέψη. Ενδιαφέρον είναι εξάλλου το γεγονός ότι, ενώ οι αριθμοί και οι μεταξύ τους σχέσεις είναι προσφιλείς στα παιδιά από την προσχολική ήδη ηλικία γρήγορα, στη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, εξελίσσονται σε ένα "δύσκολο" και αντιπαθητικό αντικείμενο. Ο κυριότερος λόγος για αυτό είναι η διάσταση μεταξύ αφενός, του συστήματος κωδικοποίησης και των αναπαραστάσεων που διαθέτουν τα παιδιά για τις αριθμητικές σχέσεις και αφετέρου, αυτών που οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι τα παιδιά διαθέτουν. Το μάθημα εστιάζει στην έννοια του αριθμού ως έκφραση της έννοιας «μέγεθος» που συνδέεται, π.χ. με τον χρόνο, το χώρο, το σχήμα κ.ά, και την κατανόηση της αριθμητικής. Συζητείται η σημασία των αναπαραστάσεων των συμβόλων των αριθμών και των σημείων των πράξεων κατά τη νηπιακή και τη σχολική ηλικία, η σχέση τους με τα αριθμητικά συστήματα άλλων πολιτισμών, η συνεισφορά των αριθμητικών παιχνιδιών και των υπολογιστών στην κατανόηση της αριθμητικής και γενικά, η ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης.

Θεματικές ενότητες

- Τα μαθηματικά στο πλαίσιο της θεωρίας του Πιαζέ
- Βασικοί αριθμητικοί μετασχηματισμοί, αθροιστική δομή: πρόσθεση και αφαίρεση
- Η μετάβαση από το συγκεκριμένο στο αφηρημένο: η μαθηματική γλώσσα
- Η γραπτή αριθμητική - τύποι αναπαραστάσεων
- Γραπτά αριθμητικά συστήματα άλλων πολιτισμών. Ο αριθμητικός συμβολισμός
- Η αριθμητική στο εκπαιδευτικό σύστημα. Αριθμητικά παιχνίδια, αναπαραστάσεις και προώθηση της γνώσης
- Γλώσσα προγραμματισμού Logo, σχεδιασμός της δράσης. Από την "αριθμητική" στα "μαθηματικά". Ανώτερες μαθηματικές έννοιες: η θέση τους στο γνωστικό σύστημα

6408 - «Επίδραση της οικογένειας στην ανάπτυξη» - “Family influence on development”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Αναπτυξιακή/Εκπαιδ/Σχολική

Διδάσκουσα: Σμαράγδα Καζή, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα εξετάζει την επίδραση της οικογένειας — και ειδικότερα των γονεϊκών πρακτικών — στη συναισθηματική, κοινωνική και γνωστική ανάπτυξη των παιδιών και των εφήβων. Εστιάζει στις φάσεις της ανατροφής από τη βρεφική ηλικία έως τη μετάβαση στην ενήλικη ζωή, αναλύοντας πώς διαφορετικά στυλ γονεϊκότητας και οικογενειακές δυναμικές διαμορφώνουν την πορεία της ανάπτυξης. Οι φοιτητές/τριες μελετούν τη σχέση ανάμεσα στις αναπτυξιακές ανάγκες των παιδιών και στις στρατηγικές φροντίδας και καθοδήγησης που υιοθετούν οι γονείς, εντός διαφορετικών κοινωνικών και πολιτισμικών πλαισίων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σταδιακή μετάβαση από την εξάρτηση στην αυτονομία, στην ψυχοκοινωνική λειτουργία της οικογένειας, καθώς και στις προκλήσεις της σύγχρονης γονεϊκότητας. Το μάθημα βασίζεται σε διεπιστημονική προσέγγιση, συνδυάζοντας θεωρητικά μοντέλα, ερευνητικά ευρήματα και εφαρμοσμένες περιπτώσεις, και επιδιώκει την καλλιέργεια κριτικής κατανόησης της γονικής επίδρασης στην ανάπτυξη του παιδιού.

Θεματικές ενότητες

- Θεωρητικά και πολιτισμικά πλαίσια γονεϊκότητας: προσδοκίες, αξίες και ρόλοι
- Στυλ και πρακτικές γονικής ανατροφής: επιδράσεις και διαφοροποιήσεις.
- Η οικογένεια ως πλαίσιο ρύθμισης και υποστήριξης της ανάπτυξης.
- Η σημασία της πρώιμης αλληλεπίδρασης και της γονικής ανταπόκρισης.
- Γονεϊκές στρατηγικές καθοδήγησης και οριοθέτησης στη μέση παιδική ηλικία
- Διαπραγμάτευση, αυτονομία και υποστήριξη κατά την εφηβεία.
- Η γονική σχέση ως συνεχής και μεταβαλλόμενη μέσα στο αναπτυξιακό συνεχές.
- Οικογενειακή ποικιλομορφία και εναλλακτικές μορφές γονεϊκότητας.
- Σύγχρονες κοινωνικές προκλήσεις και ηθικά διλήμματα στη γονική φροντίδα.
- Αναστοχασμός πάνω στη γονεϊκότητα: προσωπικές αφηγήσεις, κοινωνικοί λόγοι και ψυχολογικές διαστάσεις

6374 - «Αποκλίσεις στη μάθηση και στην Ανάπτυξη» - “Deviations in Learning and Development”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Αναπτυξιακή/Εκπαιδ/Σχολική

Διδάσκων: Α. Ευθυμίου

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα επικεντρώνεται σε πεδία της Εκπαιδευτικής και Αναπτυξιακής Ψυχολογίας, που αφορούν συγκεκριμένες ψυχολογικές διαστάσεις, για την επίτευξη ενός αποτελεσματικού περιβάλλοντος για τη μάθηση και τα συναισθήματα, κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς και τους στόχους των μαθητών κατά την εκτέλεση ενός έργου. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σύνδεση των βασικών θεωρητικών μοντέλων και αρχών, των παραπάνω παραγόντων, με την εκπαιδευτική πράξη μέσα από κλασσικά και σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα και πειράματα.

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές-τριες τις αποκλίσεις από την τυπική πορεία της ανάπτυξης της μάθησης, να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για την ανίχνευση των προβλημάτων αυτών και να ευαισθητοποιηθούν σε βασικές αρχές, που διέπουν την προσέγγιση των παιδιών και εφήβων με δυσκολίες στη μάθηση.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή στην έννοια των κινήτρων - Τρόποι έρευνας και μελέτης των κινήτρων - Ιστορικές θεωρίες κινήτρων - Θεωρίες προσδοκίας – αξίας για τα κίνητρα - Θεωρία του κινήτρου επίτευξης

- Θεωρία των αιτιακών αποδόσεων
- Αιτιακές αποδόσεις και εφαρμογές στην εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία
- Η αναπτυξιακή προσέγγιση στην ψυχοπαθολογία
- Αιτιολογία των μαθησιακών διαταραχών. Ψυχοκοινωνικοί παράγοντες. Γενετικοί και νευρολογικοί παράγοντες. Το νευροβιολογικό υπόστρωμα των μαθησιακών διαταραχών και η χρήση σύγχρονων νευροαπεικονιστικών τεχνικών
- Χαρακτηριστικά παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες: Αντίληψη, μνήμη, γλώσσα, προσοχή και συγκέντρωση, αυτορρύθμιση, κίνητρα, συμπεριφορά, κοινωνική εξέλιξη και σχέσεις, συναισθηματική εξέλιξη
- Γενικές δυσκολίες μάθησης στην ανάγνωση και η ειδική διαταραχή της ανάγνωσης (δυσλεξία). Ορισμός, επιδημιολογία, κλινική περιγραφή
- Ειδική διαταραχή της ανάγνωσης (δυσλεξία). Έγκαιρη ανίχνευση και παρέμβαση
- Μαθησιακές Δυσκολίες: Ο ρόλος της οικογένειας και ο ρόλος του εκπαιδευτικού.
- Διαταραχή ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητα. Ορισμός, επιδημιολογία, κλινική περιγραφή, συννοσηρότητα. Αιτιολογικές ερμηνείες. Ειδική Μαθησιακή Διαταραχή
- Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος
- Εναντιωματική Προκλητική Διαταραχή και Διαταραχή Διαγωγής

6378 «Εισαγωγή στην Ψυχοφαρμακολογία» - “Introduction to Psychopharmacology”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Νευροεπιστήμες-Βιοψυχολογία

Εντεταλμένος Διδάσκων Δ Τσολακόπουλος

Το μάθημα εστιάζει στους μηχανισμούς δράσης ψυχοδραστικών ουσιών, όπως αντικαταθλιπτικά, αντιψυχωσικά, αγχολυτικά και ψυχοδιεγερτικά. Εξετάζονται οι νευροβιολογικές βάσεις της φαρμακευτικής θεραπείας, οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ φαρμάκων και νευροδιαβιβαστών, καθώς και οι ανεπιθύμητες ενέργειες. Οι φοιτητές αποκτούν γνώσεις για τη θεραπευτική χρήση φαρμάκων σε ψυχιατρικές διαταραχές, όπως η κατάθλιψη, η σχιζοφρένεια και οι αγχώδεις διαταραχές, καθώς και για τη νευροβιολογία του εθισμού και την επίδραση ψυχοδραστικών ουσιών στη συμπεριφορά.

Θεματικές ενότητες:

- Διεργασίες φαρμακοκινητικής
- Διεργασίες Φαρμακοδυναμικής
- Νευροβιολογία του Εθισμού
- Αντιψυχωσικά Φάρμακα
- Αντικαταθλιπτικά Φάρμακα
- Αγχολυτικά, Κατασταλτικά-Υπνωτικά Φάρμακα

6381 - «Ψυχολογικό τραύμα: αναπτυξιακές και εκπαιδευτικές προεκτάσεις» -

“Psychological Trauma – Developmental and Educational Extensions”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική : Αναπτυξιακή/Εκπαιδ/Σχολική

Διδάσκουσα Α. Κ. Τουλουμάκου, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα παρουσιάζει την σύγχρονη έρευνα που αφορά στην εκπαίδευση που είναι ενήμερη για το ψυχολογικό τραύμα. Αρχικά καλύπτονται τα είδη και ο επιπολασμός των εμπειριών κατά την παιδική ηλικία που είναι αντίξοες και δυνάμει τραυματικές σε μη κλινικούς πληθυσμούς. Αφού

καλυφθούν βασικοί ορισμοί και προσεγγίσεις στο πεδίο των Αντίξων Εμπειριών κατά την Παιδική Ηλικία (ΑΕΠΗ), καλύπτονται κεντρικές έννοιες από την αναπτυξιακή ψυχολογία (π.χ θεωρία δεσμού) και τις νευροεπιστήμες (π.χ. το σύστημα απόκρισης στο στρες) για την κατανόηση των συμπεριφορικών αποκρίσεων και μαθησιακών προκλήσεων των μαθητών που έχουν παρόμοιες εμπειρίες. Παρουσιάζονται, ακόλουθα πρωτόκολλα ανίχνευση μαθητών με ΑΕΠΗ και οι τεκμηριωμένες προσεγγίσεις και πρακτικές στην εκπαίδευση για την υποστήριξη των μαθητών με ΑΕΠΗ. Τέλος καλύπτονται θέματα πάνω στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών στις πρακτικές που είναι ενήμερες για ψυχολογικό τραύμα.

Θεματικές ενότητες

- Αντίξοες εμπειρίες Κατά την Παιδική Ηλικία
- Αντιξοότητα και Ψυχολογικό Τραύμα
- Επιδημιολογικά στοιχεία για τις ΑΕΠΗ στον μη κλινικό πληθυσμό.
- Κακομεταχείριση και ανάπτυξη
- Συναισθηματική ρύθμιση, δυσκολίες στην ανάπτυξη και την εκπαίδευση
- Στρες
- Πρωτόκολλα ανίχνευσης και αναφοράς
- Πρακτικές που είναι ενήμερες για το ψυχολογικό τραύμα

6391 «Παιδονευροψυχολογία» – “Neuropsychology of Children”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Αναπτυξιακή/Εκπαιδ/Σχολική

Εντεταλμένος Διδάσκων Δ Τσολακόπουλος

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα εστιάζει στη μελέτη της σχέσης μεταξύ εγκεφαλικής λειτουργίας και συμπεριφοράς στην παιδική ηλικία. Εξετάζεται πώς νευρολογικές και νευροαναπτυξιακές διαταραχές, όπως η ΔΕΠ-Υ, οι διαταραχές του αυτιστικού φάσματος, οι κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις και τα εγκεφαλικά επεισόδια, επηρεάζουν τη νοητική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη. Παρουσιάζονται επίσης βασικές μέθοδοι νευροψυχολογικής αξιολόγησης και διάγνωσης στα παιδιά, καθώς και βασικές αρχές παρέμβασης. Τέλος, δίνεται έμφαση στη σχέση μεταξύ των αναπτυξιακών σταδίων και της ωρίμανσης του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος.

Θεματικές ενότητες

- Νευροψυχολογική Αξιολόγηση στα παιδιά
- Ανάπτυξη του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος
- ΔΕΠ-Υ
- Αυτισμός
- Επίκτητες Νευρολογικές Διαταραχές σε παιδιά
- Σκλήρυνση Κατά Πλάκας σε παιδιά
- Εγκεφαλική Παράλυση

6370 - «Σχολική Ψυχολογία» - “School Psychology”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Αναπτυξιακή/Εκπαιδ/Σχολική

Διδάσκουσα/ων: Εντεταλμένη Διδάσκουσα: Ρόζα Λάιους

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα εστιάζει στον ρόλο του Ψυχολόγου στο σχολικό/εκπαιδευτικό πλαίσιο, αναδεικνύοντας τον ρόλο του στην αξιολόγηση, παρέμβαση και πρόληψη σε ζητήματα που σχετίζονται με τη συναισθηματική, κοινωνική, μαθησιακή ανάπτυξη του παιδιού και του εφήβου. Παρουσιάζονται βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις και εξετάζεται η εφαρμογή τους στη σχολική πράξη. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην αναγνώριση και αξιολόγηση συναισθηματικών δυσκολιών, προβλημάτων/δυσκολιών συμπεριφοράς, μαθησιακών δυσκολιών, φαινομένων εκφοβισμού, άγχους προσαρμογής κλπ, καθώς και στη διαχείριση κρίσεων στο σχολικό περιβάλλον.

Το μάθημα συνδυάζει θεωρία και πρακτική μέσα από βιωματικές ασκήσεις, ανάλυση μελέτης περίπτωσης, παιχνίδια ρόλων με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων αξιολόγησης, συμβουλευτικής, σχεδιασμού παρεμβάσεων παρεμβατικών και προληπτικών καθώς και προαγωγής της ψυχικής υγείας και της ανθεκτικότητας στο σχολικό περιβάλλον.

Θεματικές ενότητες

- Σχολική Ψυχολογία: Ο ρόλος και η ειδικότητα
 - Το σχολείο και η οικογένεια ως συνδεδεμένος κρίκος
 - Ψυχοδιαγνωστική αξιολόγηση των μαθητών
 - Αγχώδεις διαταραχές, σε Παιδιά και Εφήβους
 - Εναντιωματική-Προκλητική Διαταραχή, Διαταραχές της διάθεσης- Αυτοκτονικότητα πρόληψη-αντιμετώπιση
 - Προγράμματα πρόληψης σχολικού εκφοβισμού (Bullying)
 - Ενίσχυση θετικών σχέσεων και προαγωγή της ψυχικής υγείας στο σχολείο
 - Ψυχική ανθεκτικότητα
 - Συμβουλευτική στο σχολείο
 - Διασύνδεση σχολείου-οικογένειας-κοινότητας
 - Συμβουλευτική διαχείρισης κρίσεων στο σχολείο
 - Πρόληψη και παρέμβαση στο σχολείο
 - Ομαδικά προληπτικά προγράμματα στο σχολείο
-

6402 - «Αξιολόγηση Συναισθηματικών και Μαθησιακών Δυσκολιών» -

“Assessment of Emotional and Learning Difficulties”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Αναπτυξιακή/Εκπαιδ/Σχολική

Διδάσκουσα/ων: Εντεταλμένη Διδάσκουσα: Ρόζα Λάιους

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα εστιάζει στη συστηματική και τεκμηριωμένη διερεύνηση των δυσκολιών που εμφανίζουν τα παιδιά και οι έφηβοι. Οι φοιτητές εξοικειώνονται με τη διαγνωστική διαδικασία, την ψυχολογική και ψυχοεκπαιδευτική αξιολόγηση, τη λήψη αναπτυξιακού, ατομικού και οικογενειακού ιστορικού καθώς και τη σύνθεση κλινικών συμπερασμάτων. Αναλύονται συναισθηματικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα παιδιά και οι έφηβοι (αγχώδεις και καταθλιπτικές διαταραχές), συμπεριφορικές δυσκολίες, δυσκολίες προσαρμογής, μαθησιακές δυσκολίες. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη διαφοροδιάγνωση, στη διάκριση τυπικής και μη τυπικής ανάπτυξης και εμφάνισης ψυχοπαθολογίας καθώς και στη σημασία των παραγόντων επικινδυνότητας και στους προστατευτικούς παράγοντες. Παρουσιάζονται εργαλεία αξιολόγησης, όπως η παρατήρηση, η ψυχολογική συνέντευξη, η χορήγηση ειδικών

ερωτηματολογίων ανά ηλικιακή ομάδα και διαταραχή/δυσκολία. Το μάθημα συνδυάζει το θεωρητικό υπόβαθρο με βιωματικές ασκήσεις (παιχνίδια ρόλων, ανάλυση μελέτης περίπτωσης, κλπ.), με στόχο την καλλιέργεια κλινικής σκέψης, δεξιοτήτων σύνθεσης δεδομένων και σχεδιασμού των κατάλληλων παρεμβάσεων.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή στην Ψυχολογική Αξιολόγηση
- Αναπτυξιακό Πλαίσιο & Σημασία του
- Η Κλινική Συνέντευξη με το Παιδί
- Η Κλινική Συνέντευξη με τους Γονείς
- Παρατήρηση Συμπεριφοράς
- Αξιολόγηση Νοημοσύνης (Μέρος Α)
- Αξιολόγηση Νοημοσύνης (Μέρος Β)
- Αξιολόγηση Συναισθηματικής & Κοινωνικής Λειτουργικότητας Παιδιού/Εφήβου
- Αξιολόγηση Μαθησιακών Δυσκολιών
- Αξιολόγηση Άγχους και Κατάθλιψης
- Πολυπαραγοντική Αξιολόγηση
- Σύνταξη Ψυχολογικής Έκθεσης
- Ανατροφοδότηση & Κλείσιμο Αξιολόγησης

6386 - «Ανοικτά λογισμικά ανάλυσης δεδομένων για ψυχολόγους: Η R» - “Open Source data analysis software for psychologists: R”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Γνωστική

Διδάσκων: Φώτιος Φωτιάδης, ΕΔΙΠ

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στη χρήση της γλώσσας προγραμματισμού R για την ανάλυση δεδομένων στην Ψυχολογία. Στόχος του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές/τριες με το περιβάλλον εργασίας του RStudio και τις βασικές εντολές της R, ώστε να μπορούν να οργανώνουν, να επεξεργάζονται, να απεικονίζουν και να αναλύουν δεδομένα ψυχολογικής έρευνας χρησιμοποιώντας λογισμικό ανοικτού κώδικα.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται:

- στην κατανόηση του περιβάλλοντος της R (εντολές, workspace, working directory, scripts, packages),
- στην εισαγωγή, διαχείριση και αποθήκευση δεδομένων,
- στη δημιουργία γραφημάτων και περιγραφικών δεικτών,
- στην εκτέλεση βασικών στατιστικών αναλύσεων (συγκρίσεις μέσων, αναλύσεις διακύμανσης, συσχετίσεις, παλινδρόμηση, ανάλυση αξιοπιστίας) σε δεδομένα ψυχολογικής έρευνας,
- στις πρακτικές Ανοικτής Επιστήμης (Open Science) μέσω της χρήσης του OSF και του R Markdown.

Το μάθημα βασίζεται σε πρακτικές ασκήσεις με πραγματικά δεδομένα ψυχολογικής έρευνας, που πραγματοποιούνται στο εργαστηριακό περιβάλλον του RStudio. Δεν απαιτείται προηγούμενη γνώση προγραμματισμού. Η στατιστική θεωρία θεωρείται ότι έχει καλυφθεί στα προαπαιτούμενα μαθήματα, και η έμφαση δίνεται στην εφαρμογή της μέσω της R.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή στη R και στο RStudio: εγκατάσταση, περιβάλλον εργασίας, scripts, packages.
- Αντικείμενα και συναρτήσεις στη R. Ανάθεση τιμών, τυχαία δείγματα.

- Διανύσματα και περιγραφική στατιστική. Ελλείπουσες τιμές. Τυποποίηση/κανονικοποίηση βαθμολογιών.
 - Υποσύνολα διανυσμάτων και πινάκων. Δημιουργία και διαχείριση συνόλων δεδομένων.
 - Εισαγωγή, διαχείριση και αποθήκευση δεδομένων (reading/writing data, working directory, workspace).
 - Γραφήματα στο R (I): διαγράμματα διασποράς, ιστογράμματα, ραβδογράμματα, εξαγωγή γραφημάτων.
 - Γραφήματα στο R (II): boxplots, learning curves, πολλαπλά γραφήματα.
 - Βασικές στατιστικές αναλύσεις: t-test (για ένα, δύο ανεξάρτητα και δύο εξαρτημένα δείγματα), μονοπαραγοντική ANOVA.
 - Περαιτέρω αναλύσεις: δύο παραγόντων ANOVA, μικτά σχέδια (between-within), repeated-measures ANOVA.
 - Συσχετίσεις και γραμμική παλινδρόμηση στο R.
 - Παλινδρομικές και άλλες αναλύσεις (π.χ. χ^2 , Fisher's exact test, ανάλυση αξιοπιστίας).
 - Πρακτικές Ανοικτής Επιστήμης: OSF, R Markdown, ανοικτά δεδομένα και αναπαραγώγιμες αναλύσεις.
-

6404 - «Οι επιδράσεις του Κοινωνικού-πολιτισμικού πλαισίου κατά την ανάπτυξη του ατόμου» - "Socio-cultural Influences on Human Development"

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Αναπτυξιακή/Εκπαιδ/Σχολική

Ιωάννης Κατσαντώνης Εντεταλμένος Διδάσκων

Περιγραφή

Το συγκεκριμένο μάθημα εξετάζει την ανάπτυξη του ατόμου υπό το πρίσμα της κοινωνικής αναπτυξιακής ψυχολογίας, εστιάζοντας στην επίδραση κοινωνικών, πολιτισμικών και ιστορικών παραγόντων στη διαμόρφωση της σκέψης, των συναισθημάτων και της ταυτότητας του παιδιού, του εφήβου και του νεαρού ενήλικα. Υιοθετεί διαθεματική προσέγγιση και στηρίζεται σε θεωρίες και εμπειρικά δεδομένα που ενσωματώνουν τη δυναμική της ατομικής ανάπτυξης μέσα σε κοινωνικο-πολιτισμικά πλαίσια.

Θεματικές Ενότητες

- Οριοθέτηση επιστημονικού πεδίου της Κοινωνικής Αναπτυξιακής Ψυχολογίας. Βασικές έννοιες της ανθρώπινης ανάπτυξης σε κοινωνικο-πολιτισμικό πλαίσιο
 - Κοινωνικο-πολιτισμική Θεωρία Ανάπτυξης του Vygotsky
 - Βιο-οικολογική Συστημική Θεωρία της Ανάπτυξης (Bronfenbrenner)
 - Η Θεωρία Πορείας της Ζωής: Μεταβάσεις ζωής, μακρο-ιστορικός χρονισμός, πώς τα ιστορικά γεγονότα επιδρούν στην ανθρώπινη ανάπτυξη
 - Επιδράσεις του οικογενειακού Πλαισίου στη διά βίου Ανάπτυξη
 - Επιδράσεις των συνομηλίκων στη διά βίου Ανάπτυξη
 - Επιδράσεις του σχολικού πλαισίου στη διά βίου Ανάπτυξη
 - Ζητήματα Διαπολιτισμικής Ψυχολογίας στη διά βίου Ανάπτυξη
 - Αφήγηση Ζωής (life story) ως μέθοδος μελέτης της ανθρώπινης ανάπτυξης και των προσωπικών και πολιτισμικών νοηματοδοτήσεων των ατόμων
 - Κοινωνικά και έμφυλα στερεότυπα και οι επιδράσεις τους στην ανθρώπινη ανάπτυξη
 - Κριτικές και Μεταδομιστικές προσεγγίσεις της ανθρώπινης ανάπτυξης
-

6405 - «Κοινωνική Ανάπτυξη: η διαμόρφωση της ταυτότητας από την προσχολική ηλικία μέχρι την ενήλικη ζωή» - “Social Development: The Formation of Identity from Preschool Age to Adulthood”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Αναπτυξιακή/Εκπαιδ/Σχολική

Διδάσκων: Ιωάννης Κατσαντώνης (Εντεταλμένος Διδάσκων)

Περιγραφή

Το μάθημα εστιάζει στην πορεία συγκρότησης της κοινωνικής ταυτότητας από την προσχολική ηλικία έως την πρώιμη ενηλικίωση. Μέσα από τη μελέτη θεωριών και εμπειρικών δεδομένων, οι φοιτητές/τριες εξετάζουν πώς η ταυτότητα συνδιαμορφώνεται μέσω κοινωνικών σχέσεων, θεσμικών πλαισίων και πολιτισμικών αφηγήσεων. Στόχος είναι η κατανόηση της ταυτότητας ως διαπραγματεύσιμης, ενσώματης και ιστορικά εντοπισμένης διαδικασίας, και η καλλιέργεια κοινωνικής επίγνωσης για τις ποικίλες διαδρομές μέσα από τις οποίες τα άτομα νοηματοδοτούν τον εαυτό τους.

Θεματικές Ενότητες

- Εισαγωγή στην Κοινωνική Ανάπτυξη & στις Διαδικασίες Διαμόρφωσης Προσωπικής Ταυτότητας
- Ψυχοκοινωνική Θεωρία Ανάπτυξης του Erik Erikson
- Νεο-ερικσονιακές προσεγγίσεις: Το Μοντέλο Καταστάσεων Ταυτότητας του Marcia & Διεργασίες Διαμόρφωσης Ταυτότητας
- Κοινωνικο-γνωστική προσέγγιση της Διαμόρφωσης Ταυτότητας
- Προσέγγιση Αφήγησης Ταυτότητας του McAdams και μεταγενέστερες επεκτάσεις του Adler
- Προσέγγιση των Δυνητικών Εκδοχών του Εαυτού: Θετικές & Αρνητικές Δυνητικές Εκδοχές
- Επιδράσεις της οικογένειας, του σχολείου, των συνομηλίκων (φίλων) και των ψηφιακών μέσων στη διαμόρφωση ταυτότητας
- Ζητήματα Διαπολιτισμικής Ψυχολογίας στη διαμόρφωση ταυτότητας (π.χ., διαπολιτισμικές διαφορές στην νοηματοδότηση του εαυτού)
- Διαθεματικότητα και πολλαπλές ταυτότητες: Φύλο, τάξη, φυλή, γλώσσα: διασταυρούμενες εμπειρίες και σχέσεις εξουσίας

6403 - «Βασικές Γνωστικές Διεργασίες: Αίσθηση, Αντίληψη και Προσοχή» - “Basic Cognitive Processes: Sensation, Perception, and Attention”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Γνωστική

Διδάσκουσα/ων: Εντεταλμένος Διδάσκων Β. Θανόπουλος

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα έχει σκοπό να προσφέρει μια εισαγωγή στην επιστημονική μελέτη της προσοχής, της αίσθησης και της αντίληψης - των βιολογικών και ψυχολογικών διεργασιών που μας επιτρέπουν να ανιχνεύουμε το περιβάλλον μας, να επιλέγουμε πληροφορίες, να τις ερμηνεύουμε και να τις κατανοούμε. Το μάθημα θα καλύψει τον τρόπο με τον οποίο ο εγκέφαλος λαμβάνει και επεξεργάζεται τις αισθητηριακές εισροές, τον τρόπο με τον οποίο τα φυσικά ερεθίσματα μετατρέπονται σε νευρικά σήματα και εντέλει, τον τρόπο με τον οποίο αυτά τα σήματα αλληλεπιδρούν με την προηγούμενη γνώση μας διαμορφώνοντας την εμπειρία μας για τον κόσμο. Θα εξεταστούν επίσης οι βασικές αρχές της ψυχοφυσικής και η λειτουργία των ανθρώπινων αισθητηριακών συστημάτων.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία

- Αίσθηση και Αντίληψη — Βασικές Έννοιες
- Ψυχοφυσική και Αντιληπτικές Μετρήσεις
- Το Οπτικό μας Σύστημα I – Από τα μάτια στον εγκέφαλο
- Το Οπτικό μας Σύστημα II – Αντίληψη και αντικειμένων / Αντίληψη του χώρου
- Ακουστική Αντίληψη
- Αφή, Πόνος και Σωματικές Αισθήσεις
- Γεύση και Όσφρηση – Οι Χημικές Αισθήσεις
- Πολυαισθητηριακή Αντίληψη
- Προσοχή I — Επιλεκτική Προσοχή και Φιλτράρισμα
- Προσοχή II — Έλεγχος και Χωρητικότητα Προσοχής
- Διαταραχές και Νευροψυχολογία της Αντίληψης και της Προσοχής

6407 - «Ανώτερες γνωστικές διεργασίες: Αναπαραστάσεις, Επίλυση προβλημάτων και Λήψη Απόφασης» - “Higher cognitive processes: Representations, problem solving, and decision making”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Γνωστική

Διδάσκων: Εντεταλμένος Διδάσκων Β. Θανόπουλος

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα έχει σκοπό τη μελέτη γνωστικών λειτουργιών ανώτερης τάξης όπως οι αναπαραστάσεις και η επίλυση προβλημάτων. Οι λειτουργίες αυτές βασίζονται σε θεμελιώδεις διεργασίες όπως η προσοχή, η μνήμη και η μάθηση, η συνεισφορά των οποίων θα εξεταστεί κατά περίπτωση. Το μάθημα θα καλύψει τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι σχηματίζουν και χρησιμοποιούν νοητικές αναπαραστάσεις -όπως μοντέλα και σχήματα- για να ερμηνεύουν και να ανταποκρίνονται σε σύνθετες καταστάσεις. Θα καλυφθούν βασικά θέματα όπως νοητικά μοντέλα, επίλυση προβλημάτων και λήψη αποφάσεων, αντιπαραβάλλοντας εξιδανικευμένα πλαίσια αποφάσεων βασισμένα στην τυπική λογική με πιο ρεαλιστικά και εφαρμοσμένα μοντέλα, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τους γνωστικούς και περιβαλλοντικούς περιορισμούς ατόμου και πλαισίου. Θα εξεταστεί επίσης ο τρόπος με τον οποίο οι γνωστικές προκαταλήψεις, οι συναισθηματικές καταστάσεις και το κοινωνικό πλαίσιο διαμορφώνουν τη συλλογιστική μας ικανότητα και τη συμπεριφορά μας. Έμφαση θα δοθεί σε εφαρμογές της πραγματικής ζωής, καταδεικνύοντας πώς ανώτερες γνωστικές διεργασίες στηρίζουν τις καθημερινές αποφάσεις, από τον σχεδιασμό μιας επαγγελματικής πορείας έως την διαχείριση αβεβαιότητας και την επίλυση αφηρημένων προβλημάτων.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή στις Ανώτερες Γνωστικές Διεργασίες
- Νοητικές Αναπαραστάσεις και Γνωστική Αρχιτεκτονική
- Οργάνωση της Γνώσης και Έννοιες
- Επίλυση Προβλημάτων I: Κλασσικές Προσεγγίσεις
- Επίλυση Προβλημάτων II: Αναλογική Σκέψη και Δημιουργικότητα
- Εξειδίκευση και Απόκτηση Δεξιοτήτων
- Συλλογιστική και Επαγωγή
- Συλλογιστική και Παραγωγή
- Λήψη Αποφάσεων I: Κανονιστικά Μοντέλα
- Λήψη Αποφάσεων II: Ευριστική και Μεροληψίες
- Συναισθημα και Κίνητρα στη Λήψη Αποφάσεων
- Κοινωνικές και Πολιτισμικές Πτυχές της Σκέψης
- Συνδυαστικά Θέματα και Εφαρμογές της Ανώτερης Νόησης

II.2. Θεματική: Κλινική Ψυχολογία

6135 - «Ψυχολογία της Υγείας Ι» - “Health Psychology I”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκων: Φώτιος Αναγνωστόπουλος, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξέταση ειδικών θεμάτων ψυχολογίας της υγείας. Το πρώτο μέρος επικεντρώνεται στην επικοινωνία μεταξύ του επαγγελματία υγείας και του ασθενούς. Τονίζεται η ανάγκη απόκτησης, από την πλευρά του προσωπικού υγείας, εκείνων των δεξιοτήτων επικοινωνίας με τον ασθενή που θα διευκολύνουν την συζήτηση σχετικά με ορισμένα δυσάρεστα νέα που άπτονται της υγείας του ασθενούς. Τέτοια δυσάρεστα νέα μπορεί να αφορούν τη διάγνωση μιας απειλητικής για τη ζωή ασθένειας (όπως ο καρκίνος), την επανεμφάνιση και υποτροπή της νόσου, τη μετάσταση της ασθένειας, την αποτυχία του θεραπευτικού σχήματος να αναστείλει την εξέλιξη της νόσου, την εμφάνιση μη αντιστρεπτών παρενεργειών της θεραπείας. Με τη χρήση video, παίξιμο ρόλων, βιωματικών ασκήσεων και παραδειγμάτων αναλύονται τα διαδοχικά βήματα που πρέπει να ακολουθήσει το προσωπικό υγείας προκειμένου η επικοινωνία με τον ασθενή να συμβάλλει στην προσαρμογή του στις νέες συνθήκες που επιβάλλει η νόσος. Αυτά τα βήματα ξεκινούν από τη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης με τον ασθενή, προχωρούν στη διερεύνηση των γνώσεων του ασθενούς σχετικά με την κατάσταση της υγείας του και την εκτίμηση των αναγκών και της ετοιμότητας του σχετικά με την πληροφόρηση του, και φθάνουν στην παροχή των πληροφοριών για το υπάρχον πρόβλημα υγείας, την αναγνώριση των συναισθημάτων που ανακινούνται λόγω αυτής

της πληροφόρησης και τέλος, τον προγραμματισμό και την υποστήριξη για καλή προσαρμογή στην αρρώστια. Επίσης αναλύονται οι συναισθηματικές αντιδράσεις του επαγγελματία υγείας απέναντι στον χρόνιο ασθενή, που αντιμετωπίζει το ενδεχόμενο του θανάτου.

Στο δεύτερο μέρος, παρουσιάζονται οι ψυχολογικές παρεμβάσεις που στοχεύουν στην υποστήριξη του κοινωνικού περιβάλλοντος (σύντροφος, παιδιά) του ασθενούς που πάσχει από μια απειλητική για τη ζωή αρρώστια.. Εξετάζεται η αξιολόγηση της προσαρμογής του ζευγαριού στην ασθένεια, η ανάπτυξη των γνωστικών δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση της ασθένειας, η διεύρυνση των δεξιοτήτων του ζεύγους για την αντιμετώπιση της ασθένειας, αλλά και η υποστήριξη των παιδιών προκειμένου να διαχειριστούν αποτελεσματικά την ασθένεια της μητέρας τους.

Θεματικές Ενότητες

- Τεχνικές επικοινωνίας με τον χρόνιο ασθενή
- Εμπόδια στην επικοινωνία μεταξύ επαγγελματία υγείας και ασθενούς
- Τεχνικές ανακοίνωσης της διάγνωσης και πρόγνωσης στο χρόνιο ασθενή
- Διερεύνηση των αναγκών του ασθενούς σχετικά με την επιθυμητή ενημέρωση για την κατάσταση της υγείας του
- Υποστήριξη του ασθενούς, μετά την ανακοίνωση της διάγνωσης της νόσου
- Ο ασθενής τελικού σταδίου και το συγγενικό του περιβάλλον
- Ψυχολογική υποστήριξη του ζευγαριού που έρχεται αντιμέτωπο με τη χρόνια και απειλητική για τη ζωή αρρώστια
- Αξιολόγηση της προσαρμογής του ζεύγους στη χρόνια ασθένεια
- Ανάπτυξη γνωστικών δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση της ασθένειας
- Υποστήριξη των παιδιών του χρόνιου ασθενούς

6239 - «Συμπεριφορισμός και Ψυχοπαθολογία» - “Behaviorism and Psychopathology”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκων: Ρόμπερτ Μέλλον, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Στο τρίτο αυτό μάθημα, ολοκληρώνεται η εισαγωγή στις βασικές αρχές καθορισμού συμπεριφοράς και δίνεται έμφαση στην εφαρμογή αυτών των αρχών στην επιστημονική ερμηνεία της προέλευσης των φαινομένων που περιγράφονται ως «ψυχοπαθολογικά». Στη συμπεριφοριστική άποψη, τα φαινόμενα της ψυχοπαθολογίας μπορεί να είναι ανεπιθύμητα, όμως δεν αποτελούν ανωμαλίες· οι συμπεριφορές που χαρακτηρίζουν τις ψυχολογικές διαταραχές δεν είναι «εκτός ελέγχου», αλλά καθορίζονται σύμφωνα με τις ίδιες αρχές πειραματικής προέλευσης που περιγράφουν ωφέλιμα τον καθορισμό της λεγόμενης «υγιούς» συμπεριφοράς. Ως παραδείγματα, ο καθορισμός των βίαιων και «μαζοχιστικών» δράσεων, καθώς επίσης και οι λεγόμενοι «μηχανισμοί άμυνας» (π.χ., «άρνηση, «προβολή») περιγράφονται ως μη επιθυμητές προσαρμογές στην κοινωνική χρήση της τιμωρίας και των απειλών τιμωρίας για τον έλεγχο της συμπεριφοράς των άλλων. Στη συνέχεια αναλύονται οι λεγόμενες «γνωστικές λειτουργίες», όπως η μίμηση προτύπου, η λύση προβλημάτων, η μνήμη και λήθη, η τήρηση κανόνων και ο συλλογισμός. Ενώ οι «δυσλειτουργίες» στα ρεπερτόρια αυτά φέρονται σαν να είναι αιτίες της ψυχοπαθολογίας, η προέλευση των ίδιων αυτών γνωστικών δυσλειτουργιών συνήθως παραμένει χωρίς αιτιολογία. Στο μάθημα παρουσιάζεται η απόδειξη ότι τα μη επιθυμητά και τα επιθυμητά επίπεδα αυτών των γνωστικών λειτουργιών καθορίζονται μέσω της μακροπρόθεσμης αλληλεπίδρασης του ατόμου με τα γεγονότα της ζωής του, είδος αιτιολογίας που διευκολύνει την αποτελεσματική παρέμβαση.

Θεματικές ενότητες

- Η συμπεριφοριστική θεώρηση των φαινομένων της «ψυχοπαθολογίας».

- Η λεγόμενη «μαθημένη ανικανότητα»: Παθολογία ή μη επιθυμητή προσαρμογή;
- Η συμπτωματική αρνητική ενίσχυση ως πηγή «δυσλειτουργικών» ερμηνειών και αντιλήψεων.
- Η τιμωρία ως παρωθητική διαδικασία και ο καθορισμός των βίαιων δράσεων.
- Μαζοχισμός, καταστροφολογία και κατάθλιψη: Ο καθορισμός της θετικά ενισχυτικής δύναμης των επώδυνων ερεθισμάτων.
- Οι «μηχανισμοί άμυνας»: Η θεμελίωση της αρνητικά ενισχυτικής δύναμης των «απαγορευμένων» μορφών δράσης.
- Οι «μηχανισμοί άμυνας»: Η θεμελίωση της θετικά ενισχυτικής δύναμης των «επιτρεπομένων» μορφών δράσης στο πλαίσιο της τιμωρίας.
- Η αντιμετώπιση των επιδράσεων της τιμωρίας και της αρνητικής ενίσχυσης στην ψυχοθεραπεία.
- «Γνωστικές λειτουργίες»: Η συντελεστική διάκριση υπό όρους.
- Η γενικευμένη αντιστοίχιση ερεθισμάτων με καθυστέρηση, η «μνήμη» και οι διαταραχές της.
- Το ενδεδειγμένο διακριτικό ρεπερτόριο: Η γενικευμένη μίμηση και αντίθεση προτύπου και ο ρόλος τους στην ψυχοπαθολογία και στην ψυχοθεραπεία.
- Ο καθορισμός της λύσης προβλημάτων και ο ρόλος της στην ψυχοπαθολογία και στην ψυχοθεραπεία.
- Ο καθορισμός της παραγωγής και της τήρησης κανόνων και οι ρόλοι τους στην ψυχοπαθολογία και στην ψυχοθεραπεία.
- Ο συλλογισμός και οι αναδυόμενες συντελεστικές διακρίσεις: Αιτιολογούνται αποτελεσματικά από τις υπάρχουσες αρχές καθορισμού της συμπεριφοράς;
- Επίλογος: Η πειραματική ανάλυση και η επιστημονική ερμηνεία της «ψυχοπαθολογίας».

6290 - «Ψυχοθεραπευτικές Προσεγγίσεις και Τεκμηρίωση Αποτελεσματικότητας» - “Current Psychotherapeutic Approaches & Evidence-Based Interventions”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκουσα: Βασιλική Γιωτσίδη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Η τεκμηριωμένη ψυχοθεραπεία βρίσκεται στο επίκεντρο των εξελίξεων της έρευνας και της πρακτικής των κλινικών ψυχολόγων. Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση βασικών ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων και η ανάλυση της έννοιας και πρακτικής της σύγχρονης ψυχοθεραπείας με ιδιαίτερη έμφαση στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς της. Στο μάθημα οι φοιτητές/τριες θα βοηθηθούν (α) να ορίσουν το αντικείμενο της ψυχοθεραπείας ιστορικά, πολιτισμικά και επιστημονικά, (β) να ξεχωρίσουν και να ορίσουν τα κύρια είδη ψυχοθεραπείας και τις σύγχρονες εφαρμογές τους, (γ) να έρθουν σε επαφή με ορισμένες βασικές τεχνικές του χρησιμοποιούνται στην ψυχοθεραπεία, (δ) να μάθουν πότε και υπό ποιες συνθήκες είναι η ψυχοθεραπεία αποτελεσματική, και (ε) να γνωρίσουν τις ερευνητικές εργασίες στο αντικείμενο της επιστημονικά τεκμηριωμένης ψυχοθεραπείας. Οι φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν σε μία μακρά συζήτηση για το αντικείμενο και την αποτελεσματικότητα της ψυχοθεραπείας. Συγκεκριμένα, οι στόχοι του μαθήματος αναμένεται να επιτευχθούν μέσω (α) της σύνδεσης των κυριότερων και σύγχρονων ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων με την έρευνα και την κλινική πράξη, με παραδείγματα εφαρμογής σε επιμέρους διαγνωστικές κατηγορίες τόσο σε παιδιά/εφήβους όσο και σε ενήλικο πληθυσμό, (β) της ανάδειξης των κριτηρίων και των μεθόδων τεκμηρίωσης της αποτελεσματικότητας της ψυχοθεραπείας, με παραδείγματα ερευνών στο αντικείμενο της επιστημονικά τεκμηριωμένης ψυχοθεραπείας, και (γ) την ενεργητική συμμετοχή των φοιτητών σε βασικές τεχνικές των ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων, καθώς και σε σύγχρονα δεοντολογικά θέματα, στο πλαίσιο της αλληλεπίδρασης στην ευρύτερη ομάδα.

Θεματικές ενότητες

- Ορισμός του αντικειμένου της ψυχοθεραπείας, ιστορική εξέλιξη της ψυχοθεραπείας και συγκριτική εξέταση των βασικών αρχών, των θεραπευτικών παραγόντων και των δεοντολογικών θεμάτων των σύγχρονων ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων
- Σημασία της αξιολόγησης στην κλινική ψυχολογία και παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της ψυχοθεραπείας
- Η έρευνα για την εμπειρικά τεκμηριωμένη ψυχοθεραπεία: τυχαιοποιημένες κλινικές δοκιμές (RCTs), Εμπειρικά Υποστηριζόμενες Θεραπείες (ESTs) και Εμπειρικά Τεκμηριωμένες Θεραπείες (EVTs), ESTs List
- Ορισμοί και βασικά κριτήρια αξιολόγησης ψυχοθεραπευτικών παρεμβάσεων (π.χ. effectiveness vs. efficacy, cost-effectiveness, clinical utility)
- Κύριες κατευθυντήριες οδηγίες για την αποτελεσματικότητα της ψυχοθεραπείας (π.χ. NICE Guidelines, APA's Practice Guidelines, κ.ά.)
- Κριτική στο κίνημα της εμπειρικά τεκμηριωμένης ψυχοθεραπείας και νέες προτάσεις έρευνας (π.χ. κοινοί θεραπευτικοί παράγοντες ψυχικής αλλαγής)
- Θεωρητική, κλινική και εμπειρική θεμελίωση σύγχρονων ψυχαναλυτικών/ψυχοδυναμικών προσεγγίσεων
- Θεωρητική, κλινική και εμπειρική θεμελίωση σύγχρονων γνωσιακών-συμπεριφοριστικών προσεγγίσεων
- Θεωρητική, κλινική και εμπειρική θεμελίωση σύγχρονων οικογενειακών θεραπευτικών προσεγγίσεων
- Νέα μοντέλα ψυχοθεραπείας
- Σύνθεση θεραπευτικών προσεγγίσεων – νέες θεραπευτικές ανάγκες

6325 - «Κλινική Νευροεπιστήμη» - “Clinical Neuroscience”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκων: Δ. Κασελίμης

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα αυτό εστιάζει στις γνωστικές, συναισθηματικές και συμπεριφορικές διαταραχές που εκδηλώνονται σε ασθενείς με σωματικά και νευρολογικά προβλήματα, όπως σε ασθενείς με εγκεφαλικό επεισόδιο, όγκους εγκεφάλου, ή άνοια, στους οποίους έχουν επηρεαστεί οι εγκεφαλικές λειτουργίες. Στα πλαίσια του μαθήματος θα εξεταστούν επίσης οι εγκεφαλικές βλάβες σε επίπεδο ανατομίας και φυσιολογίας, οι σύγχρονες διαγνωστικές μέθοδοι (πχ. fMRI) καθώς και οι διαθέσιμες, εμπειρικά τεκμηριωμένες, ψυχολογικές θεραπευτικές τεχνικές αποκατάστασης και υποστήριξης.

Θεματικές ενότητες

- Άνοια τύπου Alzheimer ή μετωποκροταφική άνοια λόγω νευροεκφυλιστικής νόσου
- Νοητικές επιπτώσεις της πολλαπλής σκλήρυνσης
- Αφασία και αποκατάσταση επίκτητων γλωσσικών διαταραχών: σύγχρονη νευροψυχολογική προσέγγιση.
- Μετεγχειρητική νοητική έκπτωση
- Νοητική έκπτωση στις ψυχιατρικές διαταραχές
- Τραυματική εγκεφαλική βλάβη: παθοφυσιολογία του εγκεφάλου και επιπτώσεις στη νόηση

6051 - «Εγκληματολογική Ψυχολογία: Σύγχρονα θέματα Ψυχοϊατροδικαστικής» - “Criminal Psychology”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκοντες: Αθανάσιος Δουζένης, Καθηγητής Ιατρικής ΕΚΠΑ & Συνεργάτες Β΄ Ψυχιατρικής Κλινικής ΕΚΠΑ

Περιγραφή μαθήματος

Κεντρική στην Εγκληματολογική Ψυχολογία είναι η σχέση ψυχικής διαταραχής και εγκληματικότητας. Στο συγκεκριμένο μάθημα θα πραγματευθούμε αυτήν την σχέση σε τρεις άξονες:

- Πρώτον, τη σχέση ψυχιατρικής και δικαίου, την ηθική και δεοντολογία της ψυχιατροδικαστικής, την αποσαφήνιση του επαγγελματικού ρόλου του ψυχολόγου με ειδίκευση στην εγκληματολογική ψυχολογία, καθώς και τα πλαίσια εργασίας του εντός διεπιστημονικής ομάδας
- Δεύτερον, τη σύνδεση διαφόρων ψυχιατρικών και ψυχοπαθολογικών εκδηλώσεων (μείζων ψυχοπαθολογία, διαταραχές προσωπικότητας, αλκοολισμός, εξαρτήσεις από παράνομες ψυχοδραστικές ουσίες) με την τέλεση εγκληματικών πράξεων, καθώς και την εκτίμηση της δυνητικής επικινδυνότητας των δραστών για εκδήλωση βίαιης συμπεριφοράς
- Τρίτον, τον ρόλο του πρώιμου τραύματος και της αποστέρησης στην ψυχική υγεία των ανηλίκων όπως αποτυπώνεται στις περιπτώσεις παιδικής κακοποίησης, παραμέλησης και έκθεσης σε ενδοοικογενειακή βία, τη διαδικασία ανίχνευσης, αξιολόγησης και αντιμετώπισης των παραπάνω φαινομένων βάσει καλών πρακτικών και πρωτοκόλλων, καθώς και τη συσχέτισή τους με τη νεανική παραβατικότητα και τη θεσμική διαχείρισή της.

Θεματικές ενότητες

- Ανάλυση των παραγόντων εγκληματικής - παραβατικής συμπεριφοράς, είτε από ψυχοπαθολογικής είτε από κοινωνικοπολιτισμικής σκοπιάς.
- Επεξήγηση των ιδιαίτερων ερευνητικών προκλήσεων σε ειδικούς πληθυσμούς, όπως είναι οι φυλακισμένοι ή οι ψυχιατροδικαστικοί ασθενείς.
- Εκτίμηση επικινδυνότητας για αυτο- και ετερο-καταστροφική συμπεριφορά. Η κλινική σημασία και αναγκαιότητα αυτής της εκπαίδευσης είναι εμφανής και αδιαμφισβήτητη.
- Ενδελεχής ανασκόπηση της ψυχοπαθολογίας και παρουσίαση μεγάλου αριθμού κλινικών περιπτώσεων.
- Εξοκείωση με σημαντικούς νόμους και κανόνες δεοντολογίας (απόρρητο, αναγκαστική νοσηλεία, καταλογισμός), που διέπουν την δουλειά των επαγγελματιών ψυχικής υγείας, λαμβάνοντας υπόψη την τεκμηριωμένη διεθνή εμπειρία και τις αποτελεσματικές πρακτικές.
- Περιγραφή των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ασθενών και της αναγκαιότητας υπεράσπισης των από τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας (advocacy programmes, empowerment).
- Σκιαγράφηση και ανάλυση σημαντικών κοινωνικών προβλημάτων, όπως είναι η ενδοοικογενειακή βία, η νεανική εγκληματικότητα, οι λανθάνουσες αιμομικτικές πρακτικές και η χρήση ουσιών σε σύνδεση με υποκείμενη ψυχοπαθολογία.
- Παρουσίαση τεκμηριωμένων ψυχοθεραπευτικών παρεμβάσεων σε δύσκολους ψυχιατροδικαστικούς ασθενείς με ιστορικό παραβατικότητας, βίας και σοβαρών διαταραχών προσωπικότητας.
- Προβολή και συζήτηση επί σημαντικών ηθικών και δεοντολογικών κλινικών, νομικών και κοινωνικών διλημάτων, που προάγουν και οξύνουν την κριτική σκέψη και ευαισθητοποίηση των φοιτητών.

6122- «Ψυχοπαθολογία του παιδιού & του εφήβου» - “Child’s and Adolescent’s Psychopathology”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκων: Γεράσιμος Κολαΐτης, Καθηγητής Ιατρικής ΕΚΠΑ

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των φοιτητών στις διαταραχές ψυχικής υγείας της παιδικής και εφηβικής ηλικίας. Οι διαταραχές αυτές είναι συχνές, συνοδεύονται από άμεσες και απώτερες επιπτώσεις στην ανάπτυξη και λειτουργικότητα των ανηλίκων, συχνά συνεχίζονται στην ενήλικη ζωή τους ενώ επιβαρύνουν και οικονομικά τις κοινωνίες. Στο μάθημα παρουσιάζονται οι τρέχουσες αιτιολογικές απόψεις (γενετικές, βιολογικές, ψυχολογικές, οικογενειακές και κοινωνικές) και την μεταξύ τους αλληλεπίδραση. Η σύγχρονη έρευνα στα πεδία της γενετικής και επιγενετικής, της μοριακής βιολογίας, της νευροαπεικόνισης, της νευροανοσολογίας και άλλων επιστημών έχει συνεισφέρει με σημαντικές γνώσεις στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο γενετική και περιβάλλον αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Στο μάθημα διδάσκονται η επιδημιολογία, τα κλινικά συμπτώματα, η αξιολόγηση, η διαφοροδιάγνωση, καθώς, επίσης, και η διαχείριση και θεραπεία κάθε ξεχωριστής διαταραχής στους ανηλίκους. Το μάθημα διδάσκεται από ψυχιάτρους παιδιών και εφήβων με πλούσια θεωρητική κατάρτιση και κλινική εμπειρία, και συνοδεύεται από παράθεση και συζήτηση κλινικών περιστατικών. Στο μάθημα ενθαρρύνεται και επιβραβεύεται η ενεργή συμμετοχή των φοιτητών.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή στην Ψυχική Υγεία και Ψυχιατρική Παιδιών και Εφήβων (επιδημιολογία, αιτιολογία, επιβάρυνση ψυχικών διαταραχών)
- Αξιολόγηση και Διάγνωση στην Ψυχιατρική Παιδιού & Εφήβου
- Νευροαναπτυξιακές διαταραχές (Φάσματος Αυτισμού, Επικοινωνίας, Ελλειμματικής Προσοχής Υπερκινητικότητας, Ειδικές Μαθησιακές)
- Αντίξοες εμπειρίες παιδικής ηλικίας (π.χ. κακομεταχείριση, χρόνιο σωματικό νόσημα, ψυχική και σωματική νόσος γονέων) και επιπτώσεις
- Διαταραχές Διάθεσης (Κατάθλιψη, Δυσθυμία)
- Αυτοκτονικές και Αυτοκαταστροφικές μη Αυτοκτονικές συμπεριφορές
- Διαταραχές Άγχους/Ιδιοψυχαναγκαστική διαταραχή/Φοβίες/Σωματοποίηση
- Διαταραχές Διαγωγής και Νεανική Παραβατικότητα
- Ψυχικό Τραύμα και Μετατραυματικές Αντιδράσεις
- Κατάχρηση και εθισμός στο Διαδίκτυο
- Ψυχώσεις στην εφηβεία (Σχιζοφρένεια, Διπολική Διαταραχή)
- Διαταραχές Διατροφής (Ψυχογενής Ανορεξία, Βουλιμία)
- Παρεμβάσεις Πρόληψης και Προαγωγής Ψυχικής Υγείας σε ευάλωτους πληθυσμούς ανηλίκων

6237- «Κλινική Ψυχολογία και Ψυχολογία της Υγείας στη Πράξη» - “Clinical Psychology and Psychology of Health in Practice”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκων: Φ. Αναγνωστόπουλος, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα περιλαμβάνει σύντομη εισαγωγή στην ιστορική εξέλιξη του αντικείμενου, την εκπαίδευση του κλινικού ψυχολόγου και του ψυχολόγου υγείας στην Ευρώπη, ΗΠΑ και Ελλάδα και το ρόλο τους σε ποικιλία πλαισίων παροχής υπηρεσιών όπως το ψυχιατρείο, γενικό νοσοκομείο, πρωτοβάθμια ιατρική φροντίδα, κοινοτικά κέντρα ψυχικής υγείας κλπ.

Θεματικές ενότητες

- Το αντικείμενο και το επαγγελματικό έργο του κλινικού ψυχολόγου και του ψυχολόγου υγείας
- Εκπαίδευση του κλινικού ψυχολόγου και του ψυχολόγου υγείας και η συνεχιζόμενη επαγγελματική εξέλιξη

- Ο ρόλος του κλινικού ψυχολόγου στο ψυχιατρικό νοσοκομείο
 - Ο ρόλος του κλινικού ψυχολόγου σε μονάδες απεξάρτησης
 - Ο ρόλος του κλινικού ψυχολόγου στα κέντρα περιγεννητικής φροντίδας
 - Ο ρόλος του κλινικού ψυχολόγου και του ψυχολόγου υγείας σε μονάδες παιδιών και εφήβων
 - Ο ρόλος του κλινικού ψυχολόγου σε κέντρο φροντίδας ασθενών με άνοια
 - Ο ρόλος του ψυχολόγου υγείας στο Γενικό Νοσοκομείο
-

6238 - «Εργαστήρια στην ανάλυση της συμπεριφοράς» - “Laboratory Course in Behavior Analysis” **Επιλογής Εαρινού εξαμήνου**

Θεματική: Κλινική

Διδάσκων: Ρόμπερτ-Τσάρλς Μέλλον, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Το τελευταίο της σειράς μαθημάτων στη συμπεριφοριστική προσέγγιση απευθύνεται στους φοιτητές οι οποίοι, έχοντας μάθει τις βασικές αρχές καθορισμού της συμπεριφοράς, επιθυμούν μια σταδιοδρομία συνεισφοράς στην πρόοδο αυτής της επιστήμης και στις εφαρμογές της στη ρύθμιση αποτελεσματικών θεραπευτικών και εκπαιδευτικών συνθηκών. Αποτελεί δηλαδή ένα εισαγωγικό μάθημα στην παραγωγή επιστημονικής γνώσης για τη μακροπρόθεσμη σχέση της συμπεριφοράς με άλλα γεγονότα του φυσικού κόσμου. Μέσω της μελέτης πειραματικών ερευνών, αναλύεται η συμπεριφορά του επιστήμονα και τού πώς αυτός ρυθμίζει τις δικές του συνθήκες ώστε να αυξήσει την πιθανότητα εκδήλωσης πρωτότυπων και ωφέλιμων παρατηρήσεων, δηλαδή την πιθανότητα προσφοράς στην ψυχολογική επιστήμη. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη ρύθμιση των ειδικών συνθηκών που ταυτίζονται με τη συμπεριφοριστική προσέγγιση, δηλαδή στη μέθοδο της εκτεταμένης, ατομικής πειραματικής ανάλυσης της συμπεριφοράς. Μέσω της συμμετοχής των φοιτητών ως βοηθών σε πειράματα που ήδη διεξάγονται στο Εργαστήριο, τους παρέχεται η δυνατότητα να βιώσουν μια δοκιμαστική επαφή με κάθε φάση της παραγωγής γνώσης, από τη διαμόρφωση ερωτήσεων έρευνας και του πειραματικού σχεδιασμού, στον προγραμματισμό του υπολογιστή για τον έλεγχο των συνθηκών και την καταγραφή της συμπεριφοράς, στην ανάλυση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Τέλος, το μάθημα παρέχει εργαστηριακή υποστήριξη στους φοιτητές στη διαμόρφωση της δικής του ολοκληρωμένης πρότασης για μια πρωτότυπη πειραματική ανάλυση.

Θεματικές ενότητες

- Η φυσική προέλευση της επιστημονικής συμπεριφοράς.
- Η γεφύρωση του χάσματος μεταξύ πειραματικής και εφαρμοσμένης ψυχολογίας: Μεθοδολογικές προτάσεις για πειραματικούς ψυχολόγους.
- Πρακτική άσκηση στην ανάλυση της ωφέλιμότητας επιστημονικών μελετών.
- Οι αρχικές μελέτες του B. F. Skinner: Μια μελέτη ατομικής περίπτωσης στην εφαρμογή της επιστημονικής μεθόδου.
- Ανάλυση της προέλευσης των πειραμάτων που διεξάγονται από τους υποψήφιους διδάκτορες, τους μεταπτυχιακούς και τους 4ετείς προπτυχιακούς φοιτητές του Εργαστηρίου.
- Ανάλυση επιστημονικών άρθρων σχετικά με τα τρέχοντα πειράματα του Εργαστηρίου.
- Εισαγωγή στον προγραμματισμό πειραματικών συνθηκών μέσω του Η/Υ με παραδείγματα από τα τρέχοντα πειράματα του Εργαστηρίου.
- Συμμετοχή των φοιτητών ως βοηθών στη διεξαγωγή των τρεχόντων πειραμάτων του Εργαστηρίου.
- Πρακτική άσκηση στην ανάλυση και στην ερμηνεία δεδομένων με παραδείγματα από τα τρέχοντα πειράματα του Εργαστηρίου.
- Πρακτική άσκηση και εργαστηριακή υποστήριξη στην πρόταση ενός πρωτότυπου πειράματος με τη μέθοδο της εκτεταμένης ατομικής ανάλυσης της συμπεριφοράς.

6258 - «Η Ανάλυση της Συμπεριφοράς II» - “Behavior Analysis II”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκων: Ρόμπερτ-Τσάρλς Μέλλον, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα ξεκινάει με μια κριτική ανάλυση της χρήσης εννοιών όπως είναι τα «κίνητρα», τα «ενδιαφέροντα», τα «πάθη» ή οι «προτιμήσεις» ενός ατόμου ως την αιτιολογία της ενασχόλησής του με ορισμένα θέματα, αντικείμενα ή πρόσωπα. Οι έννοιες αυτές δεν περιγράφουν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες τα γεγονότα που παράγονται από οποιοδήποτε δραστηριότητα αποκτούν τη δύναμη να προκαλούν χαρά, ώστε και η πιθανότητα συνέχειας αυτής της δραστηριότητας να αυξηθεί. Ούτε μας πληροφορούν για τις συνθήκες κάτω από τις οποίες τα αποτελέσματα των δράσεών μας θα χάσουν τελικά αυτή την ενισχυτική δύναμη. Το κλειδί της κατανόησης των φαινομένων της «ψυχολογίας των κινήτρων» αποτελεί η συντελεστική διάκριση ερεθισμάτων: τα ερεθίσματα ή γεγονότα τα οποία αποτελούν τα διαφορικά πλαίσια ενίσχυσης δράσεων. Η λειτουργία αυτών των εξαρτημένα ενισχυτικών ερεθισμάτων μας βοηθά στην επιστημονική ερμηνεία συμπεριφορών οι οποίες σπάνια παράγουν ερεθίσματα ή γεγονότα, όπως η τροφή, το νερό ή σεξουαλική επαφή. Οι δράσεις αυτές επιφέρουν τα διαφορικά πλαίσια ενίσχυσης επομένων δράσεων, φαινόμενο γνωστό ως συντελεστική αλυσίδα. Η αρχή της συντελεστικής διάκρισης ερεθισμάτων εφαρμόζεται με παρόμοιο τρόπο στην ερμηνεία της μακροπρόθεσμης σχέσης δράσεων-ενισχυτών που ονομάζονται προγράμματα ενίσχυσης. Το μάθημα τελειώνει με μια εισαγωγή της ανάλυσης των επιδράσεων της τιμωρίας και των απειλών τιμωρίας στη συμπεριφορά μας.

Θεματικές ενότητες

- Παρωθητικές διαδικασίες: Γεγονότα που θεμελιώνουν ή μηδενίζουν την ενισχυτική δύναμη των συνεπειών των δράσεων.
- Η ενισχυτική λειτουργία των διακριτικών ερεθισμάτων.
- Η συντελεστική αλυσίδα: διασυνδεδεμένες συναρτήσεις τριών όρων.
- Συντελεστικές αλυσίδες με και χωρίς λειτουργική ένωση στη δημιουργική τέχνη, στο παιχνίδι και στην ψυχοθεραπεία.
- Η δημιουργία συντελεστικών αλυσίδων «προς τα πίσω» και «προς τα εμπρός».
- Τα εξαρτημένα ενισχυτικά ερεθίσματα γενικής αποτελεσματικότητας.
- Οι αυτόματοι ενισχυτές και η αρχή του Premack.
- Προγράμματα ενίσχυσης: Η μακροπρόθεσμη σχέση δράσεων-συνεπειών.
- Οι χαρακτηριστικές επιδράσεις των βασικών προγραμμάτων ενίσχυσης.
- Οι συντελεστικές διακρίσεις ερεθισμάτων στα προγράμματα ενίσχυσης.
- Ο καθορισμός της μεταβλητότητας μορφής δράσεων στα προγράμματα ενίσχυσης και η σχέση της με τη λεγόμενη «δημιουργικότητα».
- Αρνητική ενίσχυση και τιμωρία.
- Η εξάλειψη της αρνητικής ενίσχυσης και η διακριτική λειτουργία των αρνητικών ενισχυτών.
- Γιατί η τιμωρία δε μειώνει οπωσδήποτε την πιθανότητα εκδήλωσης δράσεων;
- Οι πιθανές επιδράσεις (και οι «παρενέργειες») της τιμωρίας.

6292 - «Εισαγωγή στη Θετική Ψυχολογία» – “Introduction to Positive Psychology”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκων: Χ. Πεζηρκιανίδης, Επίκουρος Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Ο Κλάδος της Θετικής Ψυχολογίας αποτελεί έναν από τους νεότερους και διαρκώς εξελισσόμενους κλάδους της επιστήμης της Ψυχολογίας. Η Θετική Ψυχολογία επικεντρώνεται στη μελέτη της φύσης, ανάπτυξης και ρόλου των συναισθημάτων, γνωσιών, χαρακτηριστικών και συμπεριφορών που συνδέονται με την ψυχική, κοινωνική και σωματική άνθηση. Ο στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει τ@ φοιτητ@ στις βασικές θεωρίες, μοντέλα και έννοιες της Θετικής Ψυχολογίας και να παρουσιάσει τα σχετικά ερευνητικά αποτελέσματα και γνώση σε αυτό το γνωστικό πεδίο.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή
- Ιστορική αναδρομή
- Αρχές και αξιώματα
- Θεωρίες και μοντέλα
- Ευ ζην, ευτυχία, ικανοποίηση από τη ζωή, αρμονία στη ζωή
- Θετικά Συναισθήματα
- Απολαμβάνειν
- Ευγνωμοσύνη
- Δυνατά στοιχεία χαρακτήρα
- Εσωτερικό κάλεσμα
- Ενσυνειδητότητα
- Αυτοσυμπόνια
- Ψυχική ανθεκτικότητα
- Νόημα ζωής
- Ψυχολογική ροή
- Θετικές διαπροσωπικές σχέσεις
- Παρεμβάσεις Θετικής Ψυχολογίας
- Εφαρμογές της Θετικής Ψυχολογίας σε διάφορα πλαίσια

6320 - «Σχέση θεραπευτή-θεραπευόμενου στο κλινικό πλαίσιο» -

“Therapist-client relationship in different clinical settings”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκουσα: Βασιλική Γιωτσίδη, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα στοχεύει στην εκμάθηση και εξοικείωση με συγκεκριμένες κλινικές δεξιότητες και με τεχνικές ψυχοθεραπείας και συμβουλευτικής που προάγουν τη θεραπευτική σχέση και ευοδώνουν την οικοδόμησή της. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται οι προϋποθέσεις και οι μέθοδοι ανάπτυξης της αποτελεσματικής θεραπευτικής σχέσης, σύμφωνα με τις κύριες θεραπευτικές προσεγγίσεις (π.χ. ψυχαναλυτική/ψυχοδυναμική, προσωποκεντρική, γνωσιακή-συμπεριφοριστική), δεξιότητες έκφρασης και αναγνώρισης συναισθημάτων, δεξιότητες προαγωγής της ενσυναίσθησης στη σχέση θεραπευτή-θεραπευόμενου, όπως είναι η παράφραση και η αντανάκλαση, τεχνικές διαχείρισης

αντιστάσεων, τεχνικές διευκόλυνσης της επίλυσης προβλημάτων, βελτίωση της συνομιλίας με τον εαυτό, δεξιότητες παροχής ανατροφοδότησης και περίληψης, καθώς και ευρύτερες δεξιότητες λεκτικής και μη-λεκτικής επικοινωνίας στη θεραπευτική σχέση. Ακόμη, θα γίνει εστίαση στην αναγνώριση των δυσλειτουργικών γνωσιών ή αυτόματων σκέψεων, στην τήρηση ημερολογίου καταγραφής σκέψεων, τη σύνδεση καταστάσεων με τις σκέψεις, τα συναισθήματα, τα σωματικά συμπτώματα/αντιδράσεις και τη συμπεριφορά, αλλά και την αμφισβήτηση και τροποποίηση των πυρηνικών πεποιθήσεων. Επίσης, θα δοθούν οι βασικές δεξιότητες ευόδωσης της θεραπευτικής σχέσης στη φάση της έναρξης και στη φάση τερματισμού της θεραπευτικής διαδικασίας, τεχνικές διαχείρισης ρήξεων στη θεραπευτική συμμαχία, καθώς και δεξιότητες χειρισμού θεραπευτικών διλημμάτων και ζητημάτων δεοντολογίας στη θεραπευτική σχέση. Το μάθημα βασίζεται στον συνδυασμό θεωρίας και πρακτικής εξάσκησης, μέσω της βιωματικής και ενεργητικής μάθησης σε κάθε διάλεξη. Έμφαση θα δοθεί στη σύνδεση της σχετικής θεωρίας με κλινικά παραδείγματα από διάφορα κλινικά πλαίσια αναφορικά με επιμέρους πτυχές της σχέσης θεραπευτή-θεραπευόμενου και στη συγκριτική παρουσίαση θεραπευτικών προσεγγίσεων αναφορικά με τις βασικές παραμέτρους που διέπουν τη θεραπευτική σχέση.

Θεματικές ενότητες

- Βασικές έννοιες και αρχές της εμπειρικά θεμελιωμένης θεραπευτικής σχέσης
- Θεραπευτική συμμαχία και ρήξεις στη θεραπευτική συμμαχία
- Οι αντιστάσεις του/της θεραπευόμενου/ης και η διαχείρισή τους στο πλαίσιο της θεραπευτικής σχέσης
- Η σχέση θεραπευτή-θεραπευόμενου στην ψυχαναλυτική/ψυχοδυναμική προσέγγιση
- Η σχέση θεραπευτή-θεραπευόμενου στην προσωποκεντρική προσέγγιση
- Η δεξιότητα της ενσυναίσθησης στο κλινικό πλαίσιο
- Δεξιότητες λεκτικής και μη-λεκτικής επικοινωνίας στη θεραπευτική σχέση
- Σεβασμός του «άλλου» και εμπόδια στην αποδοχή του «άλλου»
- Βασικές δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης στην κλινική πρακτική
- Η σχέση θεραπευτή-θεραπευόμενου στη γνωσιακή-συμπεριφοριστική προσέγγιση
- Δεξιότητες δράσης και αλλαγής προβληματικής συμπεριφοράς στο πλαίσιο της θεραπευτικής σχέσης
- Δεξιότητες και τεχνικές θεραπευτικής σχέσης στη φάση της έναρξης και στη φάση τερματισμού της θεραπευτικής διαδικασίας
- Θέματα δεοντολογίας και ηθικά διλήμματα στη θεραπευτική διαδικασία
- Η θεραπευτική σχέση σε άλλες επιμέρους προσεγγίσεις ψυχοθεραπείας
- Σύγχρονα εμπειρικά δεδομένα για τη σημασία της θεραπευτικής σχέσης στην κλινική πράξη και το θεραπευτικό αποτέλεσμα

6360 – «Εφαρμογές της Θετικής Ψυχολογίας» - “Applications of Positive Psychology”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκων: Χρήστος Πεζηρκιανίδης, Επίκουρος Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Αντικείμενο του συγκεκριμένου μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητ@ν με τις βασικές αρχές, τις διαφορετικές μεθόδους και την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων Θετικής Ψυχολογίας και των εφαρμογών της Θετικής Ψυχολογίας σε διαφορετικά πλαίσια. Πιο συγκεκριμένα, @ φοιτητ@ θα γνωρίσουν τους τρόπους με τους οποίους οι αρχές και οι έννοιες της Θετικής Ψυχολογίας μπορούν να εφαρμοστούν στην πράξη: α) στη συμβουλευτική, την ψυχοθεραπεία, το σχολείο, την υγεία και τους οργανισμούς, β) στην παροχή ψυχολογικών υπηρεσιών σε διαφορετικές ομάδες ωφελούμενων, όπως οι φοιτητές, οι ηλικιωμένοι, τα παιδιά και οι έφηβοι και γ) συνθέτοντας

τις αρχές της με τη φιλοσοφία και τις πρακτικές κυρίαρχων προσεγγίσεων στον χώρο της εφαρμοσμένης ψυχολογίας, όπως η Γνωσιακή-Συμπεριφορική Θεραπεία. Για να επιτευχθούν τα παραπάνω, κατά τη διάρκεια των εισηγήσεων θα παρουσιαστούν ολοκληρωμένα προγράμματα Θετικής Ψυχολογίας, θα γίνει εφαρμογή βιωματικών ασκήσεων Θετικής Ψυχολογίας στην πράξη, ενώ παράλληλα @ φοιτητ@ θα συμμετάσχουν στον σχεδιασμό παρεμβάσεων Θετικής Ψυχολογίας.

Θεματικές ενότητες

- Παρεμβάσεις Θετικής Ψυχολογίας
- Εφαρμογές της Θετικής Ψυχολογίας σε διαφορετικά πλαίσια
- Αποτελεσματικότητα Παρεμβάσεων Θετικής Ψυχολογίας
- Η Θετική Ψυχολογία στη συμβουλευτική και την ψυχοθεραπεία
- Παρεμβάσεις Θετικής Ψυχολογίας στα σχολεία
- Παρεμβάσεις Θετικής Ψυχολογίας στην υγεία
- Η Θετική Ψυχολογία στους οργανισμούς
- Η Θετική Ψυχολογία στις ομάδες ψυχοεκπαίδευσης
- Σύνθεση των αρχών της Θετικής Ψυχολογίας με άλλες προσεγγίσεις στη συμβουλευτική και την ψυχοθεραπεία
- Παρεμβάσεις απολαμβάνειν
- Παρεμβάσεις δυνατών στοιχείων χαρακτήρα
- Παρεμβάσεις αυτοσυμπόνιας
- Παρεμβάσεις θετικών σχέσεων
- Παρεμβάσεις ενσυνειδητότητας
- Παρεμβάσεις θετικών συναισθημάτων

6361 – «Συμβουλευτική Ψυχολογία σε ειδικούς πληθυσμούς» - “Counselling Psychology in Special Populations”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκουσα: Ειρήνη Καρακασίδου Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να εισαγάγει τους φοιτητές στις βασικές αρχές της συμβουλευτικής ψυχολογίας και σε συγκεκριμένες πρακτικές, έτσι όπως εφαρμόζονται σε ειδικούς πληθυσμούς. Πιο συγκεκριμένα στο παρόν μάθημα μελετώνται οι βασικές θεωρίες που υποστηρίζουν την πρακτική συμβουλευτικής σε πληθυσμούς που θεωρούνται ευάλωτοι, όπως είναι μέλη διαφόρων μειονοτικών ομάδων, συμπεριλαμβανομένης της εθνοτικής καταγωγής, της ηλικίας, του φύλου, του σεξουαλικού προσανατολισμού και των ατόμων με αναπηρία. Ακόμα στα πλαίσια του μαθήματος αυτού περιγράφονται οι νεότερες και μεταμοντέρνες θεωρίες αναφορικά με την ευάλωτη φύση του ανθρώπου την κατανόηση της διαφορετικότητας όπως και του διαφορετικού κοινωνικού-πολιτισμικού πλαισίου. Μέσα από την διδασκαλία του παρόντος μαθήματος οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τις βασικές δεξιότητες συμβουλευτικής και τις πολιτισμικά "ευαίσθητες" προσεγγίσεις και θα εντρυφήσουν στο κομμάτι της δεοντολογίας και της ηθικής κι όλα αυτά μέσα στο πλαίσιο της συμβουλευτικής διαδικασίας σε ειδικούς πληθυσμούς. Τέλος μέσα από την διδασκαλία του παρόντος μαθήματος θα τονιστεί η σημαντικότητα της διεπιστημονικής συνεργασίας και η σχέση με επαγγελματίες άλλων ειδικοτήτων (π.χ. ψυχίατροι, κλινικοί ψυχολόγοι, κοινοτικοί νοσηλευτές, εξειδικευμένοι κοινωνικοί λειτουργοί, δικηγόροι κ.λ.π.)

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή στη Συμβουλευτική Ψυχολογία σε Ειδικούς Πληθυσμούς

- Θεωρητικές Προσεγγίσεις στη Συμβουλευτική Ευάλωτων Ομάδων
 - Διαφορετικότητα και Κοινωνικο-Πολιτισμικό Πλαίσιο
 - Συμβουλευτική σε Μειονοτικές και Ευάλωτες Ομάδες (εθνοτική καταγωγή, ηλικία, φύλο, σεξουαλικός προσανατολισμός, αναπηρία)
 - Πολιτισμικά Ευαίσθητες Δεξιότητες Συμβουλευτικής
 - Η Συμβουλευτική Διαδικασία σε Ειδικούς Πληθυσμούς
 - Δεοντολογία και Ηθικά Ζητήματα
 - Διεπιστημονική Συνεργασία και Δίκτυα Υποστήριξης
-

6362 – «Συμβουλευτική Ψυχολογία στην οικογένεια και στο σχολείο» -

“ Counselling Psychology in Family and School Settings”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκουσα: Ειρήνη Καρακασίδου Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιγραφή του μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις εφαρμογές της συμβουλευτικής ψυχολογίας στην οικογένεια και το σχολικό πλαίσιο.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του μαθήματος θα αναπτυχθούν βασικές αρχές της σχολικής συμβουλευτικής, μοντέλα συμβουλευτικών παρεμβάσεων στην οικογένεια και τη σχολική κοινότητα με στόχο τόσο την πρόληψη όσο και την αντιμετώπιση κρίσιμων ζητημάτων. Ακόμα θα υπάρξει ξεχωριστή μνεία στην αποτελεσματική συνεργασία της οικογένειας με το σχολείο και το ρόλο του συμβουλευτικού ψυχολόγου σε αυτή την σχέση. Στα πλαίσια του μαθήματος θα αναλυθούν οι σύγχρονες τάσεις στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στην οικογένεια και το σχολείο, η σημασία της διασύνδεσης σχολείου-οικογένειας και οι βασικοί τομείς της ανάπτυξης του εαυτού όπως η κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη, η ηθική ανάπτυξη, οι σχέσεις με συνομηλίκους και η σεξουαλική ανάπτυξη. Τέλος μέσα από την διδασκαλία του παρόντος μαθήματος θα τονιστεί η σημαντικότητα της διεπιστημονικής συνεργασίας και η σχέση με επαγγελματίες άλλων ειδικοτήτων (π.χ. εκπαιδευτικοί, ειδικοί παιδαγωγοί, ψυχίατροι, εκπαιδευτικοί και αναπτυξιακοί ψυχολόγοι, σχολικοί νοσηλευτές, κοινωνικοί λειτουργοί, κ.λ.π.)

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή στη Συμβουλευτική Ψυχολογία στο Οικογενειακό και Σχολικό Πλαίσιο
 - Θεμελιώδεις Αρχές της Σχολικής Συμβουλευτικής
 - Συμβουλευτικά Μοντέλα και Παρεμβάσεις στην Οικογένεια
 - Προληπτικές και Παρεμβάσεις Διαχείρισης Κρίσεων στη Σχολική Κοινότητα
 - Συνεργασία Οικογένειας–Σχολείου και ο Ρόλος του/της Συμβουλευτικού Ψυχολόγου
 - Σύγχρονες Τάσεις στις Υπηρεσίες Συμβουλευτικής σε Οικογενειακά και Σχολικά Πλαίσια
 - Αυτό-Ανάπτυξη στην Παιδική και Εφηβική Ηλικία
 - (κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη, ηθική ανάπτυξη, σχέσεις με συνομηλίκους, ψυχοσεξουαλική ανάπτυξη)
 - Διεπιστημονική Συνεργασία σε Εκπαιδευτικά και Οικογενειακά Πλαίσια
-

6380 «Ψυχολογία των Εξαρτήσεων» - “Addiction Psychology”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Εντεταλμένη Διδάσκουσα Ευαγγελία Πέππου

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα στοχεύει να συμβάλει στην κατανόηση του εξαρτητικού φαινομένου και να εισάγει τις βασικές θεωρητικές και πρακτικές αρχές για την πρόληψη και την κλινική και ψυχοκοινωνική αντιμετώπιση των εξαρτήσεων, συμπεριλαμβανομένων των εξαρτήσεων από ουσίες (π.χ. αλκοόλ, νικοτίνη, παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες), καθώς και άλλων εξαρτητικών συμπεριφορών (π.χ. εθισμός από το διαδίκτυο, τζόγος, διατροφικές εξαρτήσεις, κ.ά.). Η κατανόηση των βιοψυχοκοινωνικών αιτιολογικών παραγόντων που αφορούν τον εθισμό, καθώς και εκείνων που τον διαιωνίζουν (perpetuating factors), με έμφαση στη νευροψυχολογία του φαινομένου. Παράλληλα, η περιγραφή των επιπτώσεων του εθισμού στην ευρύτερη σωματική και την ψυχοκοινωνική υγεία των ατόμων, καθώς και η ανάδειξη των επιμέρους θεραπευτικών αναγκών και το ζήτημα τόσο της έγκυρης και έγκαιρης διάγνωσης, όσο και της διπλής διάγνωσης αποτελούν βασικούς στόχους του μαθήματος. Παράλληλα, περιγράφονται οι δημόσιες πολιτικές για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων με βάση σύγχρονα επιδημιολογικά δεδομένα και αναλύονται τα βασικά θεωρητικά μοντέλα και οι μέθοδοι για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης και θεραπείας των εξαρτήσεων, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Αναπτύσσονται τα διαφορετικά προγράμματα θεραπευτικής αντιμετώπισης, με αναφορά σε όλο το φάσμα παρέμβασης (π.χ. προγράμματα αποτοξίνωσης, απεξάρτησης, μείωσης της βλάβης, κοινωνικής επανένταξης, ομάδες αυτοβοήθειας, θεραπευτικές κοινότητες, κ.ά.), ενώ παρουσιάζονται εμπειρικά δεδομένα για την αποτελεσματικότητα των προσεγγίσεων που αφορούν την κινητοποίηση για αλλαγή, την πρόληψη της υποτροπής και το μετα-τραυματικό άγχος. Επίσης παρουσιάζονται οι διάφορες ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις στην αντιμετώπιση των εξαρτήσεων (ατομική/ ομαδική, ψυχοδυναμική, γνωσιακή, συστημική). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάδειξη του ρόλου της οικογένειας, της κοινότητας και της ευρύτερης κοινωνίας στην αντιμετώπιση των εξαρτήσεων, συμπεριλαμβανομένης και της σημασίας του στίγματος και των προκαταλήψεων, καθώς και σε νομικά και δεοντολογικά ζητήματα που αφορούν τα άτομα με προβλήματα εξάρτησης. Το μάθημα ολοκληρώνεται με αναφορά στις ιδιαίτερες ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων με προβλήματα εξάρτησης, όπως οι έφηβοι και οι νέοι, μητέρες, μέλη της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας, φυλακισμένοι και αποφυλακισμένοι, και οροθετικά άτομα.

Θεματικές ενότητες

- Διαγνωστικά ζητήματα διαταραχής χρήσης ουσιών- διαφοροδιάγνωση με εξάρτηση και ζητήματα διαγνωστικής ετικέτας
- Νευροβιολογία των εξαρτήσεων
- Επιδημιολογία και αιτιοπαθογένεια διαταραχής χρήσης ψυχοδραστικών ουσιών
- Επιδημιολογία και αιτιοπαθογένεια συμπεριφορικών εξαρτήσεων
- Σύνδεση Διαταραχής χρήσης ουσιών με άλλες ψυχικές διαταραχές: είναι η διαταραχή χρήσης ουσιών το κεντρικό ζήτημα ή περιφερειακό;
- Διπλή διάγνωση: διαγνωστικά ζητήματα, αιτιοπαθογένεια και θεραπευτικές αποφάσεις
- Παρεμβάσεις για την πρόληψη των εξαρτήσεων
- Κοινωνικό στίγμα
- Θεραπευτική αντιμετώπιση διαταραχών χρήσης ουσιών
- Νομοθεσία, πολιτικές και διάρθρωση υπηρεσιών διαταραχών χρήσης ουσιών

6393 «Θετική Ψυχολογία στην Εκπαίδευση» - “Positive Psychology in Education”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκων: Δημήτρης Θεοδοσάκης, Ε.ΔΙ.Π

Περιγραφή μαθήματος

Το συγκεκριμένο μάθημα αποβλέπει στην εμβάθυνση των εννοιών που συνδέονται με τη Θετική Ψυχολογία αλλά και στην πρακτική εφαρμογή τους στο πεδίο της εκπαίδευσης. Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση με τις βασικές αρχές, τις μεθόδους, όσο και η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων και των εφαρμογών της Θετικής Ψυχολογίας στην Εκπαίδευση. Επικεντρώνεται στα νεότερα ευρήματα σχετικών ερευνών του κλάδου, σε παρεμβάσεις και εφαρμογές, παρουσιάζονται εφαρμοσμένα ερευνητικά προγράμματα και δραστηριότητες που εκπονήθηκαν μέχρι σήμερα διεθνώς με επιτυχία. Η διδασκαλία του στοχεύει στην αποτίμηση των αποτελεσμάτων που έχουν οι πρακτικές εφαρμογές των μεθόδων της Θετικής Ψυχολογίας στην Εκπαίδευση. Το μάθημα επιδιώκει να συνεισφέρει στην ανάπτυξη της δημιουργικής και κριτικής σκέψης των φοιτητών. Μέσα από βιωματικές ασκήσεις και προβολές δίνεται έμφαση σε τεχνικές προαγωγής των θετικών συναισθημάτων, των θετικών σχέσεων, όσο και των δυνατών στοιχείων του χαρακτήρα στο εκπαιδευτικό πλαίσιο σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Θεματικές Ενότητες

- Θετική Ψυχολογία και θετική εκπαίδευση
- Εφαρμοσμένα εκπαιδευτικά προγράμματα θετικής εκπαίδευσης, η διεθνής εμπειρία
- Εφαρμοσμένα εκπαιδευτικά προγράμματα προαγωγής ψυχικής υγείας
- Η διαπροσωπική σχέση Εκπαιδευτικού -μαθητή
- Εκπαιδευτικός -γονείς : θετικές παρεμβάσεις
- Συμβουλευτική Εκπαιδευτικών
- Ο ρόλος του Ψυχολόγου στο σχολικό πλαίσιο
- Συμβουλευτική παιδιών και εφήβων . Πρόληψη σχολικού εκφοβισμού
- Εφαρμογές στην προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση
- Εφαρμογές στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και στο φοιτητικό πληθυσμό
- Εφαρμογές σε ειδικούς μαθητικούς πληθυσμούς
- Θετική εκπαίδευση σε πολυπολιτισμικό πλαίσιο
- Στρατηγικές ανάπτυξης ,θετικές παρεμβάσεις ,μέσα και δραστηριότητες
- Εστιασμένα προγράμματα : ενίσχυσης ανθεκτικότητας, ελπίδας ,αισιοδοξίας, ανάπτυξης των θετικών στοιχείων του χαρακτήρα (strengths)
- Συναισθηματική Αγωγή , θετική εκπαίδευση και αφηγηματική τεχνική

6394 «Εκμάθηση δεξιοτήτων Συμβουλευτικής Ψυχολογίας» - “Basic Counselling Skills in Counselling Psychology”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκουν: Ειρήνη Καρακασίδου, Επίκουρη καθηγήτρια/ Φώτιος Αναγνωστόπουλος, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα αυτό επικεντρώνεται στην ανάπτυξη και ενίσχυση των απαραίτητων δεξιοτήτων για την αποτελεσματική άσκηση της συμβουλευτικής στα πλαίσια της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος θα αποκτηθούν πρακτικές γνώσεις και θα εφαρμοστούν διάφορες τεχνικές μέσω ασκήσεων, παιχνιδιών ρόλων και μελετών περιπτώσεων, με στόχο να υπάρξει προετοιμασία για επαγγελματική σταδιοδρομία στον τομέα της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας. Το μάθημα καλύπτει τις δεξιότητες της ενεργητικής ακρόασης, της ανατροφοδότησης, της ενσυναίσθησης καθώς και της συναισθηματικής ρύθμισης και της διαχείρισης των συναισθημάτων. Παράλληλα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα μάθουν να αναγνωρίζουν και να διαχειρίζονται τις προσωπικές τους προκλήσεις και προκαταλήψεις μέσω της αυτο-αντανάκλασης. Επιπλέον, θα εξοικειωθούν με την παροχή υποστήριξης σε συμβουλευόμενους με διαφορετικά υπόβαρα και ανάγκες, αναπτύσσοντας μια επαγγελματική στάση που θα τους επιτρέψει να αντιμετωπίσουν διάφορες ψυχολογικές και συναισθηματικές προκλήσεις στον πραγματικό κόσμο.

Θεματικές Ενότητες

- Εισαγωγή στις Βασικές Δεξιότητες Συμβουλευτικής
- Ενεργητική Ακρόαση και Αποτελεσματική Επικοινωνία
- Ενσυναίσθηση και Θεραπευτική Παρουσία
- Ανατροφοδότηση και Αντανάκλαση
- Συναισθηματική Ρύθμιση και Διαχείριση Συναισθημάτων
- Αυτο-αντανάκλαση και Διαχείριση Προσωπικών Προκαταλήψεων
- Υποστήριξη Συμβουλευόμενων με Διαφορετικά Υπόβαθρα
- Επαγγελματική Ταυτότητα και Προετοιμασία για την Άσκηση της Συμβουλευτικής

6396 - «Πρόληψη και Προαγωγή Ψυχικής Υγείας και Ευζωίας» - “Prevention and Promotion of Mental Health and Wellbeing”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκων: Χρήστος Πεζηρκιανίδης, Επίκουρος Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητ@ν με τις αρχές, τη διαδικασία εφαρμογής και την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων πρόληψης και προαγωγής ψυχικής υγείας και ευζωίας. Στα πλαίσια των εισηγήσεων, @ φοιτητ@ θα γνωρίσουν: α) τις αρχές σχεδιασμού, εφαρμογής και ελέγχου της αποτελεσματικότητας προγραμμάτων πρόληψης εμφάνισης ψυχικής νόσου σε βασικά ζητήματα ψυχολογικής και ψυχοκοινωνικής προσαρμογής, όπως το διαζύγιο, η στρατιωτική θητεία και ο εκφοβισμός, β) τις αρχές των προγραμμάτων ενίσχυσης της ψυχικής ανθεκτικότητας σε επίπεδο ατόμου και συστήματος, όπως η οικογένεια και το σχολείο, γ) τις αρχές των προγραμμάτων προαγωγής ψυχικής υγείας και ευζωίας στην κοινότητα, δ) τις αρχές σχεδιασμού και συντονισμού ψυχοεκπαιδευτικών ομάδων στην πράξη και ε) το περιεχόμενο συγκεκριμένων προγραμμάτων πρόληψης και προαγωγής ψυχικής υγείας και ευζωίας. Στα πλαίσια του μαθήματος θα εφαρμοστούν ασκήσεις που περιλαμβάνονται σε διαφορετικά προγράμματα πρόληψης και προαγωγής ψυχικής υγείας και ευζωίας με σκοπό την ενίσχυση της γνώσης δια του βιώματος και @ φοιτητ@ θα κληθούν να σχεδιάσουν προγράμματα πρόληψης και προαγωγής ψυχικής υγείας και ευζωίας.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή
- Βασικές αρχές προγραμμάτων πρόληψης
- Πρόληψη μέσω της ενίσχυσης δεξιοτήτων
- Βασικές αρχές ψυχοεκπαίδευσης
- Σχεδιασμός και συντονισμός ψυχοεκπαιδευτικών ομάδων
- Πρόληψη στην αντιξοότητα
- Ψυχική ανθεκτικότητα ατόμου και συστήματος
- Προγράμματα ενίσχυσης της ψυχικής ανθεκτικότητας
- Προγράμματα προαγωγής ψυχικής υγείας και ευζωίας στην κοινότητα
- Προγράμματα προαγωγής ψυχικής υγείας και ευζωίας στο παιδί και την οικογένεια
- Προγράμματα προαγωγής ψυχικής υγείας και ευζωίας στο σχολείο
- Προγράμματα προαγωγής ψυχικής υγείας και ευζωίας στην αναδυόμενη ενηλικίωση

6397 «Ψυχολογία και Συστήματα Υγείας» - “Psychology in the Health Setting”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκουσα: Ζ. Γιαννούση, Επίκουρη καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση του συστήματος υγείας, των διαδικασιών και του τρόπου λειτουργίας του. Πιο συγκεκριμένα, σκοπεύει στην κατανόηση του ρόλου του ψυχολόγου και τη διάκριση του από τους υπόλοιπους επαγγελματίες υγείας. Επίσης, η κατανόηση των παραγόντων της αποτελεσματικής συνεργασίας με τους άλλους επαγγελματίες και τα όρια των παρεμβάσεων άμεσων και έμμεσων. Ο ρόλος του ασθενή, οι παράγοντες που επηρεάζουν τη σχέση του με το σύστημα υγείας και τους επαγγελματίες υγείας. Οι παράγοντες που εμπλέκονται στην προετοιμασία του για περίπλοκες ιατρικές διαδικασίες, χειρουργεία, πρόληψη και screening. Να περιγραφούν οι ιδιαιτερότητες του παιδιού ως ασθενή και οι παράγοντες που εμπλέκονται στην τήρηση οδηγιών. Η περιγραφή της επαγγελματικής εξουθένωσης και οι παράγοντες που συντείνουν στην ικανοποίηση των επαγγελματιών υγείας και στην εξουθένωση τους. Τέλος, η κατανόηση της ανακουφιστικής φροντίδας και ο ρόλος του ψυχολόγου στη φροντίδα ασθενών σε τελικό στάδιο. Συνολικά στοχεύει στην περιγραφή της εμπειρίας των ασθενών με τα συστήματα υγείας.

Θεματικές Ενότητες

- Υπηρεσίες υγείας - πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια περίθαλψη.
- Νοσηλεία στο νοσοκομείο.
- Ο ρόλος του ασθενή και ο ρόλος των επαγγελματιών υγείας. Στρες κατά την νοσηλεία
- Ο ρόλος του ψυχολόγου στο σύστημα υγείας. Άμεσες και έμμεσες παρεμβάσεις
- Το παιδί ως ασθενής.
- Αναζήτηση ιατρικής βοήθειας.
- Τήρηση οδηγιών.
- Ικανοποίηση επαγγελματιών υγείας και επαγγελματική εξουθένωση.
- Προετοιμασία για περίπλοκες ιατρικές διαδικασίες, χειρουργεία.
- Επιδράσεις placebo και nocebo και το παράδειγμα του χρόνιου πόνου.
- Ανακουφιστική φροντίδα.

6398 «Μοντέλα Επικοινωνίας στο χώρο Υγείας» - “Models of Communication in Health Settings”
Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκουσα: Ζ. Γιαννούση, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιεχόμενο μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξέταση ειδικών θεμάτων στην επικοινωνία στο χώρο της υγείας. Τονίζονται οι αιτίες που καθιστούν σημαντική την επιτυχή επικοινωνία των επαγγελματιών υγείας με τους χρήστες των υπηρεσιών υγείας αλλά και τα εμπόδια αυτής. Αναπτύσσονται τα βασικά μοντέλα επικοινωνίας στο χώρο της υγείας, και αναλύονται οι επιμέρους δεξιότητες όπως για παράδειγμα, η ενσυναίσθηση, η ενεργητική ακρόαση, η κατάλληλη ισορροπία ανοιχτών/κλειστών ερωτήσεων κ.λ.π. που απαρτίζουν τα θεμέλια για την αποτελεσματική επικοινωνία, το χτίσιμο εμπιστοσύνης και την πρόσκληση για συμμετοχή του ασθενή- πελάτη στη συνέντευξη. Επιπλέον, γίνεται αναφορά στη διάκριση μεταξύ ιατροκεντρικού και ασθενοκεντρικού μοντέλου στην υγεία. Στη συνέχεια, μέσω διαλέξεων, βίντεο και ομαδικών βιωματικών ασκήσεων, γίνεται εμβάθυνση σε επιμέρους ειδικές προκλήσεις στο χώρο της επικοινωνίας στην υγεία, όπως ο εντοπισμός και η διάλυση των στερεοτύπων, η επικοινωνία σε διαφορετικές αναπτυξιακές φάσεις, πχ ηλικιωμένοι και παιδιά, η επικοινωνία ρίσκου - οφέλους, η επικοινωνία για θέματα που αφορούν την υιοθέτηση νέων συμπεριφορών και συγκεκριμένα η συνέντευξη παρώθησης, η επικοινωνία με συναισθηματικά φορτισμένους ή θυμωμένους ασθενείς, οι βασικές αρχές επικοινωνίας με άλλους επαγγελματίες υγείας, η επικοινωνία με την οικογένεια, αλλά και τα στοιχεία που κάνουν αποτελεσματική τη

διάδοση ενός μηνύματος στο ευρύ κοινό, όπως για παράδειγμα οι διαφημιστικές καμπάνιες.

Θεματικές Ενότητες

- Τί είναι επικοινωνία. Ορισμός και εισαγωγή.
- Βασικές αρχές επικοινωνίας
- ιατροκεντρικό και ασθενοκεντρικό μοντέλο - βασικά μοντέλα επικοινωνίας στο χώρο της υγείας.
- Επιμέρους δεξιότητες επικοινωνίας και καλλιέργειας κλίματος εμπιστοσύνης με ασθενή για θέματα υγείας.
- Εμπόδια στην επικοινωνία -χαρακτηριστικά ασθενή, χαρακτηριστικά συστήματος υγείας, χαρακτηριστικά επαγγελματιών υγείας
- Στερεότυπα και επικοινωνία στο χώρο της υγείας.
- Επικοινωνώντας με τους φροντιστές και την οικογένεια του ασθενή στο πλαίσιο του συστήματος υγείας.
- Δεξιότητες παροχής πληροφορίας και συζήτηση για υιοθέτηση νέων συμπεριφορών υγείας - το παράδειγμα της συνέντευξης παρώθησης.
- Επικοινωνία με συναισθηματικά φορτισμένους και θυμωμένους ασθενείς
- Επικοινωνία με άλλους επαγγελματίες υγείας και διασύνδεση υπηρεσιών.
- Ανακοίνωση δύσκολων νέων.
- Βασικές αρχές επικοινωνίας στην προαγωγή υγείας (διαφημιστικές καμπάνιες κλπ) - Εγγραματοσύνη και επικοινωνία ρίσκου - οφέλους

6399 «Διαχείριση Απώλειας» - “Grief and Loss Management”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκοντσα: Ζ. Γιαννούση, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περιεχόμενο μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι να περιγράψει τις κλασικές θεωρίες (“σταδίων” ή “έργων”) αλλά και τις πιο σύγχρονες (“ανακατασκευής νοήματος”) στη διαδικασία του πένθους καθώς και να εισάγει την ιδέα της παρουσίας της απώλειας στη ζωή του ατόμου, την ιδέα των φυσιολογικών απωλειών που μπορεί να συμβούν στις ζωές όλων των ανθρώπων (απώλεια γονιών, συντρόφου, φίλου), αλλά και στις μη αναμενόμενες ξαφνικές απώλειες, όπως ενός παιδιού. Να περιγράψει και τις μη τυπικές ή αδήλωτες, ξαφνικές παραγνωρισμένες απώλειες, όπως ενός κατοικιδίου, απώλειες από φυσικές καταστροφές, περιγεννητική απώλεια ή ακόμα και απώλεια εργασίας ή άλλων σταθερών στη ζωή κλπ. Επιπλέον, σκοπός είναι να περιγραφεί και η απώλεια σε διάφορες αναπτυξιακές φάσεις της ζωής, όπως η έκφραση της απώλειας σε παιδιά και εφήβους. Επίσης, το μάθημα αποσκοπεί στην περιγραφή κάποιων τεχνικών διαχείρισης της απώλειας και παρουσίαση τους μέσα από συζήτηση περιστατικών.

Θεματικές Ενότητες

- Τί είναι απώλεια - πένθος - θρήνος - σύντομη ιστορική αναδρομή.
- Ανάπτυξη θεωριών του πένθους (κλασικές “έργων” ή “σταδίων”, αλλά και πιο σύγχρονες, όπως “ανακατασκευής νοήματος”).
- Ψυχική ανθεκτικότητα και απώλεια.
- Δυσλειτουργικό και παθολογικό πένθος - επιπτώσεις στην υγεία
- Το πένθος στην παιδική και εφηβική ηλικία.
- Διαχείριση απώλειας στην ενήλικη ζωή - απώλεια συντρόφου, παιδιού.
- Διαχείριση μη τυπικών απωλειών στην ενήλικη ζωή (διάγνωση ασθένειας τελικού σταδίου, ξαφνική απώλεια, αυτοκτονία, απώλεια λειτουργικότητας, απώλεια εργασίας ή/και στέγης).

- Περιγεννητικές απώλειες και πένθος.
- Η εμπειρία της αναπηρίας και της απώλειας της φυσικής λειτουργικότητας - πένθος και επαγγελματίες υγείας.
- Διαχείριση απώλειας στους ηλικιωμένους (συνταξιοδότηση, φυσιολογική ωρίμανση και απώλεια σωματικής και κοινωνικής λειτουργικότητας (π.χ. άδεια οδήγησης), μοναξιά και μοναχικότητα, απώλεια ενήλικου παιδιού).
- Τεχνικές διαχείρισης απώλειας και ανακατασκευής νοήματος στους πενθούντες.

6400 «Ο ρόλος του στρες και των αρνητικών συναισθημάτων σε συμπεριφορές υγείας και ασθένειας» - “The role of stress and negative emotions in health”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Κλινική

Διδάσκουσα: Ζ. Γιαννούση, επίκουρη καθηγήτρια

Περιγραφή Μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η επίδραση ψυχολογικών διεργασιών, όπως το στρες και τα αρνητικά συναισθήματα στην υγεία και η κατανόηση συμπεριφορών που σχετίζονται με την ανακούφιση από αυτές τις δυσπροσαρμοστικές σκέψεις και συναισθήματα, όπως η άσκηση, η διατροφή, η χρήση ουσιών. Επίσης, η κατανόηση της επίδρασης της διαδικασίας του γήρατος στην ψυχολογική επιβάρυνση και την υγεία του ατόμου. Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος και μέσα από παραδείγματα συγκεκριμένων χρόνιων παθήσεων, στόχος είναι να περιγραφούν κάποιες από τις πιο συχνές χρόνιες παθήσεις και να περιγραφεί πως το στρες εμπλέκεται στην προσαρμογή σε αυτές αλλά και ποια τα περιθώρια ανάπτυξης παρεμβάσεων. Τέλος, στόχος είναι η περιγραφή βασικών αρχών για τη δημιουργία ψυχολογικών παρεμβάσεων μέσα από παραδείγματα των συγκεκριμένων χρόνιων παθήσεων και η αξιολόγηση των παρεμβάσεων αυτών.

Θεματικές Ενότητες

- Ο ρόλος του στρες στην υγεία
- Αρνητικά συναισθήματα και συμπεριφορές υγείας
- Κοινωνιογνωστικά μοντέλα
- Διατροφή
- Άσκηση
- Χρήση ουσιών (κάπνισμα, αλκοόλ, ναρκωτικά)
- Ψυχολογία και στάδια γήρανσης.
- Ψυχολογική προσαρμογή και παρεμβάσεις στις καρδιαγγειακές παθήσεις
- Ψυχολογική προσαρμογή και παρεμβάσεις στα αυτοάνοσα νοσήματα.
- Ψυχολογική προσαρμογή και παρεμβάσεις στο σακχαρώδη διαβήτη.
- Ψυχολογική προσαρμογή και παρεμβάσεις σε σπάνιες νευρολογικές παθήσεις, και σε μη ιατρικώς αποδεδειγμένες ή ψυχοσωματικά συμπτώματα.
- Στρες και κύριοι φροντιστές
- Ανακουφιστική και παρηγορητική φροντίδα.

II.3. Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

6225 - «Ψυχολογία των Διαπροσωπικών Σχέσεων Ι» - “Psychology of Interpersonal Relationships I”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική

Διδάσκων: Παναγιώτης Κορδούτης, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Ο έρωτας και η στενή διαπροσωπική σχέση ορίζονται, αρχικά, μέσα από την απλοαϊκή τους φαινομενολογία, όπως αποκαλύπτεται από εμβληματικούς μύθους. Γίνεται αναδρομή στην ιστορία της αντίληψης της ερωτικής σχέσης στο Δυτικό κόσμο, μέσα από κοινωνιοψυχολογικές σταθερές και πρότυπα ανέλιξης και εναλλαγής της. Παρουσιάζονται οι βασικές διεργασίες που διαμορφώνουν την ερωτική σχέση (συναίσθημα, σεξουαλικότητα, εγγύτητα, επικοινωνία) και περιγράφονται οι κύριες επιστημονικές θεωρίες περί ερωτικών σχέσεων. Οι εν λόγω θεωρίες επικεντρώνονται στα γνωστικά περιεχόμενα, στα δομικά συστατικά, στην τυπολογία των σχέσεων και την δυναμική της αλλαγής τους. Για να κατανοήσουν την ερωτική σχέση χρησιμοποιούν γνωστικές δομές και σχήματα, όπως διπολικές αντιθέσεις (αρέσκεια-έρως, περιπαθής έρωας-συντροφικός έρωας), το ύφος που υιοθετείται κατά το ερωτικώς σχετίζεσθαι, τα πρωτοτυπικά συστατικά του ερωτικού βιώματος (π.χ. πάθος-εγγύτητα-δέσμευση) αλλά και η υποκειμενική σύλληψη της σχέσης, ως εν εξελίξει ιστορίας. Συζητούνται ακόμη αντιπροσωπευτικές επιστημονικές θεωρίες ασχολούμενες με τις ψυχολογικές διεργασίες του ερωτικώς σχετίζεσθαι, όπως η σύναψη δεσμού, η κοινωνική ανταλλαγή στη σχέση και η εξελικτική προσαρμοστικότητα των φύλων.

Θεματικές ενότητες

- Οι στενές διαπροσωπικές σχέσεις, ποιες είναι, πως τις αντιλαμβανόμαστε, γιατί τις μελετάμε;
- Κοινωνιοψυχολογική ιστορία της στενής διαπροσωπικής σχέσης και της περί έρωτος αντίληψης
- Το συναίσθημα στην ερωτική σχέση.
- Σεξουαλικότητα και ερωτική σχέση
- Η εγγύτητα στην ερωτική σχέση
- Επικοινωνία και ερωτική σχέση
- Γνωστικές δομές, αναπαραστάσεις και μύθοι των ερωτικών σχέσεων
- Θεμελιώδεις διαστάσεις (αρέσκεια-έρωτας, συντροφικότητα-πάθος)
- Είδη ύφους κατά το ερωτικώς σχετίζεσθαι
- Η τριγωνική θεωρία του έρωτα
- Η θεωρία του έρωτα σαν ιστορία
- Η μεγαθεωρία του Δεσμού
- Η Κοινωνιοσεξουαλικότητα
- Η θεωρία της ισοτιμίας
- Η μεγαθεωρία της Εξέλιξης. Η θεωρία της ερωτικής πλαστικότητας. Φύλο και ερωτική σχέση.
- Η νευροψυχολογική βάση του ερωτικώς σχετίζεσθαι και η θεωρία της H. Fisher

6282 - «Κοινωνική Μνήμη» - “Social Memory”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική

Διδάσκουσα: Άννα Μαντόγλου, Καθηγήτρια

Προτείνεται η ολοκλήρωση του μαθήματος: Κοινωνικές Αναπαραστάσεις

Περιγραφή μαθήματος

Οι κοινωνικοί ψυχολόγοι άρχισαν να μελετούν συστηματικά την κοινωνική μνήμη τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, προσδιορίζοντας μια κοινωνική ψυχολογία της μνήμης, η οποία προσπαθεί να αποδεσμευτεί τόσο από μια ψυχολογιοποιημένη όσο και από μια κοινωνιολογιοποιημένη προσέγγιση. Η μνήμη είναι μια κοινωνική δραστηριότητα και συν-οικοδομείται στη σχέση με τους άλλους. Οι μνήμες -αυτοβιογραφικές, κοινωνικές, ιστορικές, παγκόσμιες...- αφορούν αναπαραστάσεις του παρελθόντος που αντανakλούν την ταυτότητα των κοινωνικών υποκειμένων, ενώ το αξιακό και κανονιστικό πλαίσιο του παρόντος καθορίζει τις στρατηγικές επιλογής του παρελθόντος. Η κοινωνική μνήμη προσλαμβάνεται ως ένα κοινωνιοψυχολογικό φαινόμενο στο οποίο εμπλέκονται τόσο γνωστικές και ψυχικές όσο και κοινωνικές διεργασίες. Στο πλαίσιο αυτό, κοινωνική μνήμη και κοινωνική λήθη συνθέτουν τις δύο όψεις της κοινωνικής σκέψης, μιας έκδηλης και μιας λανθάνουσας ή μιας εκούσιας και ακούσιας αναπαράστασης του παρελθόντος, που συμμετέχουν στη διαδικασία κοινωνικοποίησης και ιδεολογιοποίησης των κοινωνικών υποκειμένων. Στο μάθημα δίνονται ορισμοί και παραδείγματα των διαφόρων μορφών κοινωνικής εκούσιας και ακούσιας μνήμης. Παρουσιάζεται η ιδιαίτερη σχέση που διατηρούν με τις κοινωνικές αναπαραστάσεις και με την κοινωνική ταυτότητα. Επίσης, αναφέρονται οι μνημοστρατηγικές και ληθοστρατηγικές που χρησιμοποιούν τα άτομα για να θυμηθούν ή να «διαγράψουν» (=αποσιωπήσουν) το παρελθόν. Τέλος, παρουσιάζονται έρευνες που αναδεικνύουν, σε αναπαραστασιακό επίπεδο, το αυτοβιογραφικό, ιστορικο-εθνικό και παγκόσμιο εκούσιο και ακούσιο παρελθόν τη σχέση του με διαστάσεις της κοινωνικής ταυτότητας, καθώς και τις στρατηγικές που χρησιμοποιούνται για να την ανάκλησή του ή όχι.

Θεματικές ενότητες

- Δομή του μαθήματος - Η κοινωνική διάσταση της μνήμης
- Κοινωνική μνήμη και κοινωνικές αναπαραστάσεις
- Σχέσεις ατομικής, συλλογικής και ιστορικής μνήμης
- Η τέχνη της λήθης και οι μορφές της
- Μνήμη και σχέσεις με το χρόνο και το χώρο - Τα κοινωνικά πλαίσια της μνήμης
- Εντοπισμός και ανάκληση των αναμνήσεων
- Στρατηγικές και τεχνικές μνήμης και λήθης
- Αναπαραστασιακές μνημοστρατηγικές και ληθοστρατηγικές
- Λειτουργίες κοινωνικής μνήμης και λήθης - Οικοδόμηση & διατήρηση της κοινωνικής ταυτότητας
- Το αναπαραστασιακό παρελθόν της Ελλάδας : ένα διακύβευμα μνήμης και λήθης
- Παγκόσμιες εκούσιες και ακούσιες μνήμες
- Αυτοβιογραφικές ρητές και άρρητες αναμνήσεις.
- Ανακεφαλαίωση – Συμπεράσματα

6350 - «Ταυτότητα Φύλου» - “Gender identity”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική

Εντεταλμένος Διδάσκων Κωνσταντίνος Δαουλτζής

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα εξετάζει το φύλο ως πολυεπίπεδο κοινωνιοψυχολογικό φαινόμενο, που διαμορφώνεται μέσα από τη σύνθετη αλληλεπίδραση βιολογικών, πολιτισμικών και ψυχολογικών παραμέτρων. Θα παρουσιαστούν οι βασικές έννοιες της ταυτότητας φύλου, της έκφρασης φύλου και της σεξουαλικότητας, καθώς και οι θεωρητικές προσεγγίσεις που διαμόρφωσαν την επιστημονική μελέτη του φύλου στην ψυχολογία. Το μάθημα συνδυάζει θεωρητικά μοντέλα με εμπειρικά δεδομένα και κοινωνικοπολιτικές αναγνώσεις του φύλου, καλύπτοντας θεματικές όπως οι διαφορές φύλου στην έρευνα, η επιτελεστικότητα, τα στερεότυπα φύλου, η διαθεματικότητα, η απόκλιση από τις κυρίαρχες νόρμες, η συγκρότηση ταυτότητας μέσω διεργασιών εξερεύνησης / δέσμευσης και αυτοαποκάλυψης, η ψυχολογική υποστήριξη και η ψυχική υγεία των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων. Το μάθημα ενθαρρύνει την κριτική σκέψη, τη διεπιστημονική προσέγγιση και την κατανόηση του φύλου ως δυναμικής, βιωμένης και κοινωνικά διαπραγματεύσιμης ταυτότητας.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή στις βασικές έννοιες του φύλου και της ταυτότητας.
- Διαφορές φύλου στην έρευνα.
- Κοινωνιοψυχολογικές θεωρίες, σχήματα φύλου και γνωστική επεξεργασία.
- Κοινωνικές αναπαραστάσεις για το φύλο.
- Στερεότυπα και προκαταλήψεις φύλου.
- Διαμόρφωση της ταυτότητας φύλου και αυτοαποκάλυψη (coming out).
- Απόκλιση από τις νόρμες φύλου και ψυχολογικός αντίκτυπος.
- Τρανς, μη δυαδικές και ρευστές ταυτότητες φύλου.
- Διαθεματικότητα και έμφυλη διαφοροποίηση.
- Φύλο, φιλία και ερωτικές σχέσεις.
- Κοινωνικό περιβάλλον και επιτελεστικότητα του φύλου.
- Προστατευτικοί παράγοντες και υποστηρικτικές παρεμβάσεις για ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα.
- Φύλο: Παρελθόν, παρόν και μέλλον.

6189 - «Κοινωνική Ταυτότητα και Διομαδικές Σχέσεις»- “Social Identity and Intergroup Relations”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική

Εντεταλμένος Διδάσκων: Αντώνης Δημάκης

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα ‘Κοινωνική Ταυτότητα και Διομαδικές Σχέσεις’ επιδιώκει την κατανόηση μιας κοινωνιοψυχολογικής οπτικής στην ανάλυση και ερμηνεία των διομαδικών σχέσεων και φαινομένων. Μέρος αυτής της διαδικασίας αποτελεί η αναγνώριση και κατανόηση της πρακτικής αξίας/εφαρμογής των μοντέλων προτάσεων και ερευνών των κοινωνιοψυχολογικών θεωριών που θα παρουσιαστούν. Στο επίκεντρο του μαθήματος είναι Εξοικείωση η Θεωρία της Κοινωνικής Ταυτότητας (ΘΚΤ) καθώς και συναφείς κοινωνιοψυχολογικές θεωριών (Θεωρία της Ρεαλιστικής Σύγκρουσης, Θεωρία της Σχετικής Αποστέρησης, Θεωρία Αυτό-κατηγοριοποίησης) οι οποίες συμβάλουν στην κατανόηση/ερμηνεία των διομαδικών σχέσεων και κοινωνικών φαινομένων. Εστιάζουμε σε σημαντικές διομαδικές αλληλεπιδράσεις (πχ. αυτοκατηγοριοποίηση, διομαδική σύγκριση, διομαδικός ανταγωνισμός, εθνοκεντρισμός, κλπ.) με στόχο την κατανόηση και ερμηνεία σύγχρονων κοινωνικών φαινομένων και γεγονότων (πχ. στερεότυπα, προκατάληψη, διάκριση, σύγκρουση). Στο πλαίσιο αυτό κεντρικό ρόλο έχουν θεωρητικά μοντέλα και έρευνες που βασίζονται στην ΘΚΤ και τις συναφείς θεωρίες. Επίσης εξετάζονται σημαντικές θεωρητικές συμβολές που σχετίζονται με την Κοινωνική Ταυτότητα και τις Διομαδικές Σχέσεις, όπως η Θεωρία της Επαφής αλλά

και το Μοντέλο Κοινωνικής Ταυτότητας για τη Συλλογική Δράση.

Θεματικές Ενότητες

- Εισαγωγή στις έννοιες της Κοινωνικής Ταυτότητας και της Διομαδικής Συμπεριφοράς. Θεωρία Ρεαλιστικής Σύγκρουσης.
- Θεωρία Σχετικής Αποστέρησης και αντιληπτή ανισότητα.
- Θεωρία Κοινωνικής Ταυτότητας : 1^ο μέρος - Κοινωνική κατηγοριοποίηση και ενδοομαδική εύνοια.
- Θεωρία της κοινωνικής Ταυτότητας: 2^ο μέρος - Στρατηγικές διαχείρισης της Κοινωνικής Ταυτότητας.
- Θεωρία Αυτοκατηγοριοποίησης - Βασικές αρχές και σχέση με τη Θεωρία της Κοινωνικής Ταυτότητας.
- Εαυτός και ταυτότητα - Ατομικός και κοινωνικός εαυτός και συλλογικά συναισθήματα.
- Επιτεύγματα και προβληματισμοί της Θεωρίας της Κοινωνικής Ταυτότητας I
- Επιτεύγματα και προβληματισμοί της Θεωρίας της Κοινωνικής Ταυτότητας II
- Η Υπόθεση της Επαφής: 1^ο μέρος.
- Η Υπόθεση της Επαφής: 2^ο μέρος – Ρυθμιστικοί και Διαμεσολαβητικοί παράγοντες της αποτελεσματικότητας της επαφής.
- Πληθυσμιακά ποσοστά μειονοτήτων και προκατάληψη - Στερεότυπα, προκατάληψη και διακρίσεις.
- Συλλογική Δράση και Κοινωνική Αλλαγή.
- Η Ειρωνεία της Αρμονίας - Το παράδοξο των στρατηγικών μείωσης της ανισότητας: Μείωση της προκατάληψης έναντι συλλογικής δράσης.

6221 - «Ψυχολογία των Πολυ-πολιτισμικών κοινωνιών και της Μετανάστευσης» - “Psychology of migration and multiculturalism”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική

Διδάσκουσα: Ξένη Χρυσοχόου, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα αφορά τη θεώρηση των πολυ-πολιτισμικών κοινωνιών από τη σκοπιά της κοινωνικής ψυχολογίας. Εξετάζονται τα κοινωνιοψυχολογικά φαινόμενα που αφορούν τις πολυπολιτισμικές κοινωνίες και τη μετανάστευση από την σκοπιά των μεταναστών και των προσφύγων αλλά και της κοινωνίας υποδοχής: η κοινωνιοψυχολογική διαχείριση της αλλαγής περιβάλλοντος, το επιπολιτισμικό άγχος, η διατήρηση και μετάδοση πολιτισμικών αξιών και ταυτότητας, οι διομαδικές σχέσεις, οι προκαταλήψεις, οι διακρίσεις και ο ρατσισμός, η κατασκευή της ετερότητας, οι μειονοτικές, πλειοψηφικές και πολλαπλές ταυτότητες, η υπηκοότητα, η ιδιότητα του πολίτη (citizenship) και τα ατομικά και συλλογικά δικαιώματα, οι θεωρίες δικαιοσύνης και η θετική δράση, οι θεωρίες και οι στρατηγικές της επιπολιτισμοποίησης καθώς και τα διάφορα μοντέλα πολυ-πολιτισμικών κοινωνιών είναι μερικά από τα θέματα και τις έννοιες που θα μας απασχολήσουν. Η παρουσίαση των θεωριών συνοδεύεται από εμπειρικά δεδομένα ερευνών που έγιναν σε χώρες του λεγόμενου δυτικού πολιτισμού (Ευρώπη, ΗΠΑ, Καναδάς, Αυστραλία) αλλά ιδιαίτερη συζήτηση αφορά και τον ελληνικό χώρο.

Θεματικές ενότητες

- Κοινωνική Ψυχολογία και μελέτη των σύγχρονων κοινωνιών
- Η μετακίνηση σε νέα περιβάλλοντα: η οπτική των ανθρώπων που ανήκουν σε μη κυρίαρχες πολιτισμικές ομάδες
- Υποδοχή των μεταναστών και αντιλήψεις για τον Άλλο: οι αντιδράσεις των ανθρώπων που ανήκουν σε κυρίαρχες πολιτισμικές ομάδες

- Η κοινή ζωή στις πολιτισμικά ανομοιογενείς κοινωνίες
- Σύγχρονες κοινωνίες: Αναπαραστάσεις, Ταυτότητα και κοινωνική επιρροή
- Δικαιώματα και Διακρίσεις

6242 - «Ψυχολογία των διαπροσωπικών σχέσεων II» – “Psychology of Interpersonal Relationships II”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική

Διδάσκων Παναγιώτης Κορδούτης, Καθηγητής

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα ασχολείται με την αρχική έλξη μεταξύ δύο ανθρώπων, τη δημιουργία στενής σχέσης, την πορεία, τη διατήρηση και τη διάλυσή της. Παρουσιάζονται οι κλασικές κοινωνιοψυχολογικές θεωρίες και τα ευρήματα για την διαπροσωπική έλξη και οι πιο πρόσφατες θεωρίες σταδίων και φίλτρων για τη δημιουργία και πορεία της σχέσης, μετά την αρχική έλξη. Αναλύονται διεργασίες και στρατηγικές που υπεισέρχονται στη διατήρηση της σχέσης και φαινόμενα φθοράς και διάλυσής της, όπως οι συγκρούσεις, το ανικανοποίητο στη σχέση, οι εξωδυσιαδικές σχέσεις, η ζήλεια, η επιθετικότητα και η βία. Το μάθημα ολοκληρώνεται με τις θετικές και αρνητικές συνέπειες των σχέσεων αλλά και της απώλειάς τους για τη σωματική και ψυχική υγεία. Στην καλύτερη κατανόηση του μαθήματος συμβάλει η προηγούμενη παρακολούθηση του πρώτου επιπέδου (Ψυχολογία των Διαπροσωπικών Σχέσεων I).

Θεματικές ενότητες

- Διαπροσωπική έλξη. Τι την προξενεί;
- Θεωρίες φίλτρων και σταδίων (κατά Kerckhoff & Davis, Murnstein)
- Θεωρίες φίλτρων και σταδίων (κατά Levinger)
- Στρατηγικές διατήρησης των σχέσεων και συνήθειες συμπεριφορές
- Εξωδυσιαδικές σχέσεις και ζήλεια
- Οι αντιδράσεις προς την μη ικανοποιητική σχέση
- Οι συγκρούσεις στις σχέσεις. Αρνητικές και θετικές πλευρές.
- Αποδόσεις αιτίου για τις συγκρούσεις
- Οι φάσεις διάλυσης της σχέσης κατά Duck
- Η βία στις σχέσεις
- Διαχείριση και επίλυση συγκρούσεων στις σχέσεις
- Επιδράσεις στην σωματική, ψυχική υγεία και ευτυχία.
- Κατάθλιψη στις στενές σχέσεις
- Απώλεια και πένθος στη στενή διαπροσωπική σχέση.

6298- «Η έννοια της σύγκρουσης στην Κοινωνική Ψυχολογία» - “The notion of conflict in social psychology”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική

Διδάσκουσες: Άννα Μαντόγλου, Καθηγήτρια

Προτείνεται η ολοκλήρωση του μαθήματος: Κοινωνική Επιρροή I

Περιγραφή μαθήματος

Το πέρασμα από μια διπολική συμπεριφορική κοινωνική ψυχολογία Εγώ-Αντικείμενο σε μια τριπολική αλληλεπιδραστική Εγώ-Άλλος-Αντικείμενο δηλώνει και το πέρασμα από μια κοινωνική ψυχολογία της ισορροπίας σε μια κοινωνική ψυχολογία της σύγκρουσης. Οι πρώτες

κοινωνιοψυχολογικές θεωρίες επικεντρώνονται στις ενδο-ατομικές διεργασίες και τις διατομικές σχέσεις, στη συνέχεια συγκρίνουν τα άτομα και τις ομάδες και, τέλος, φθάνουν στη μελέτη της αλληλεπιδραστικής/συγκρουσιακής σχέσης ατόμου και κοινωνίας. Στην κοινωνιοψυχολογική θεώρηση, υπάρχουν θεωρίες που ασχολούνται με την αποφυγή της σύγκρουσης ή την επίλυσή της σ' ένα πλαίσιο διατήρησης της ισορροπίας, του status quo, των εγκαθιδρυμένων κοινωνικών δομών και σχέσεων στην κοινωνία, της διασφάλισης της κοινωνικής τάξης, της συνοχής, της σταθερότητας και της ομοιομορφίας. Υπάρχουν, όμως, και θεωρίες οι οποίες ασχολούνται με την αναζήτηση και τη διατήρηση της σύγκρουσης, με την αμφισβήτηση των κυρίαρχων κοινωνικών κανόνων και του κατεστημένου, με την κοινωνική αλλαγή και την καινοτομία ως αποτέλεσμα της διαχείρισης και επεξεργασίας συγκρουσιακών καταστάσεων. Η σύγκρουση είναι μια πολύσημη έννοια. Αγκαλιάζει ένα μεγάλο αριθμό φαινομένων που ξεκινούν από το διάλογο, τη διαπραγμάτευση, την αλληλεπίδραση, τη διαφωνία, την απόκλιση, τη διαφορά, τον ανταγωνισμό για να φτάνουν στις πιο ακραίες της μορφές που είναι η διαφθορά, η βία, το πραξικόπημα, η δολοφονία και ο πόλεμος. Θα μπορούσαμε να την ορίσουμε ως μία κοινωνιοψυχολογική κατάσταση στην οποία εμπλέκονται τα άτομα ή οι ομάδες, όταν υπάρχει διαφορά μεταξύ τους. Αυτή η διαφορά μπορεί να είναι πραγματική ή συμβολική και να πάρει τη μορφή κοινωνικών κανόνων, συμφερόντων, στόχων, προσδοκιών, αξιών, ενδιαφερόντων, πεποιθήσεων, απόψεων κλπ. Στο μάθημα θα γίνει μια σύντομη ιστορική αναδρομή της έννοιας της σύγκρουσης, έτσι όπως έχει αντιμετωπιστεί από τους κοινωνικούς επιστήμονες. Θα παρουσιαστούν μερικοί κεντρικοί άξονες της σύγκρουσης, όπως τα αίτιά της, οι μορφές που παίρνει, οι τρόποι επίλυσής της και τα αποτελέσματα που επιφέρει. Στη συνέχεια, θα παρουσιαστούν κλασσικές κοινωνιοψυχολογικές θεωρίες αναγνωσμένες υπό το πρίσμα της σύγκρουσης, όπως η γνωστική ισορροπία, η γνωστική ασυμφωνία, η κοινωνική σύγκριση, η ψυχολογική αναδραστικότητα, η κοινωνική απόδοση, οι διομαδικές σχέσεις κ.λπ. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στα θεωρητικά μοντέλα κοινωνικής επιρροής (λειτουργικό και γενετικό) που συνδέονται ρητά με τη σύγκρουση και τον τρόπο διαχείρισής της (είτε αποφυγή=κοινωνική συμμόρφωση είτε δημιουργία=καινοτομία), και στη θεωρία επεξεργασίας της σύγκρουσης που προσλαμβάνεται ως οργανωτική αρχή των διαδικασιών κοινωνικής επιρροής. Επίσης, θα συζητηθούν ζητήματα «κατασκευής» νέων/συγκρουσιακών αναπαραστάσεων, μέσω των διαδικασιών αντικειμενοποίησης και επικέντρωσης, και ζητήματα αποσιώπησης, διαστρέβλωσης, αποφυγής, επανερμηνείας και περιοριστικών αναγωγών συγκρουσιακών καταστάσεων. Αναφερόμαστε συγκεκριμένα στην ψυχολογιοποίηση της σύγκρουσης ως στρατηγική αντίστασης στην αλλαγή, στις έκδηλες και λανθάνουσες μνήμες που επιλεκτικά κατασκευάζονται για να διαχειριστούν συγκρουσιακές καταστάσεις και στην κοινωνική ταυτότητα, η οποία οικοδομείται και διασφαλίζεται μέσω της διαχείρισης των συγκρούσεων. Η Εξέγερση του Πολυτεχνείου θα αποτελέσει ένα εμπειρικό παράδειγμα εφαρμογής των θεωρητικών εννοιών, όπου θα συζητηθούν τρεις ιστορικές στιγμές: η ανάδυση, η σύγκρουση και η ενσωμάτωση μιας ενεργούς μειονότητας, αυτής των εξεγερθέντων του Πολυτεχνείου.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή, σκοπός, δομή και περιεχόμενο μαθήματος
- Ιστορική αναδρομή της έννοιας της σύγκρουσης (κοινωνική, πολιτική, οικονομική, ψυχολογική...)
- Τα αίτια της σύγκρουσης, δυνατές μορφές εκδήλωσης και επίλυσης
- Η έννοια της σύγκρουσης στην κοινωνική ψυχολογία
- Επανερμηνεία κλασσικών κοινωνιοψυχολογικών θεωριών υπό το πρίσμα της «σύγκρουσης»
- Η σύγκρουση στις διαδικασίες κοινωνικής επιρροής (από το λειτουργικό στο γενετικό και τριαδικό μοντέλο και αντιστάσεις επιρροής)
- Η θεωρία επεξεργασίας τα σύγκρουσης: «νέα» θεωρητική πρόσληψη των διαδικασιών κοινωνικής επιρροής

- Πειραματικές αποδείξεις που αναδεικνύουν τη σύγκρουση στην αλληλεπίδραση πομπός-δέκτης-διακύβευμα
- Ο ρόλος της σύγκρουσης στην κατασκευή της «πραγματικότητας» (κοινωνικές αναπαραστάσεις)
- Σύγκρουση και κατασκευή/ανακατασκευή του παρελθόντος (κοινωνική μνήμη/λήθη)
- Παραδείγματα μνημονικών συγκρούσεων («αγκάθια του νου»)
- Ερευνητικές εφαρμογές στην κοινωνιοψυχολογική πραγματικότητα (ατομικές και διατομικές συγκρούσεις, συγκρούσεις συμφερόντων, αξιών, ιδεολογιών...)
- Ανακεφαλαίωση – Συμπεράσματα

6311- «Διαστάσεις πολιτικής ψυχολογίας σε καιρούς κρίσης» -

“Issues of political psychology in times of crisis”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική

Διδάσκουσα: Ξένια Χρυσόχοου, Καθηγήτρια

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα εξετάζει διάφορες πτυχές της πολιτικής ψυχολογίας και συμπεριφοράς σε περιόδους οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής κρίσης. Βασίζεται σε θεωρίες της κοινωνικής και πολιτικής ψυχολογίας και σε έρευνες που έχουν γίνει σε χώρες όπου υπέστησαν βίαιη αναπροσαρμογή σε οικονομικό και κοινωνικο-πολιτικό επίπεδο. Στόχος του μαθήματος είναι να πλαισιώσει τις θεωρίες σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα και να εφοδιάσει τους φοιτητές με θεωρητικά εργαλεία και εμπειρικά τεκμηριωμένες αναλύσεις για να μπορούν να αναλύσουν με τη σειρά τους την κοινωνική πραγματικότητα σε ακραίες συνθήκες. Ιδιαίτερος στόχος του μαθήματος είναι να βασιστεί σε επιστημονικά άρθρα ερευνών που έγιναν στην Ελλάδα ώστε οι φοιτητές-τριες να γνωρίσουν τη γνώση που παράγεται στο πανεπιστήμιο για το συγκεκριμένο κοινωνικό περιβάλλον και να την συγκρίνουν με τη γνώση που έχει παραχθεί σε άλλα περιβάλλοντα.

Θεματικές ενότητες:

- Εισαγωγή: Κρίση, ορισμός και ανάλυση
- Αναπαραστάσεις της κρίσης στον κοινό νου
- Αναπαραστάσεις της κοινωνικής τάξης
- Συγκρούσεις εντός και μεταξύ ομάδων σε περιόδους κρίσης
- Κινήματα και πολιτική συμμετοχή σε περιόδους κρίσης
- Παράγοντες που ενισχύουν ή αποδυναμώνουν απολυταρχικές ιδεολογίες και συμπεριφορές
- Εκλογική συμπεριφορά και χειραγώγηση
- Επιρροή και κοινωνική αλλαγή
- Ταυτότητες σε συνθήκες κρίσης και κοινωνική αλλαγή
- Ψυχολογία του φόβου, της οργής και του ρίσκου

6406 «Οργανωσιακή Ψυχολογία» - “Organisational Psychology”

Επιλογής εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική

Διδάσκων: Ε. Ντόντης, Επίκουρος Καθηγητής.

Περιγραφή μαθήματος

Η Οργανωσιακή Ψυχολογία είναι ένας εφαρμοσμένος κλάδος της ψυχολογίας ο οποίος μελετά τη συμπεριφορά των ανθρώπων στους χώρους εργασίας και στους οργανισμούς. Η Οργανωσιακή Ψυχολογία υιοθετεί ένα πολυεπίπεδο τρόπο κατανόησης και ανάλυσης των φαινομένων με έμφαση σε ενδοατομικές, διατομικές, διομαδικές, και συστημικές ψυχολογικές διεργασίες. Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με θεωρητικά πλαίσια και εμπειρικές έρευνες σε μείζονα ζητήματα σε εργασιακά

περιβάλλοντα όπως η ηγεσία, τα κίνητρα και η αποδοτικότητα, οι συγκρούσεις και το εργασιακό στρες, καθώς και η προκατάληψη και τα στερεότυπα και οι τρόποι με τους οποίους επηρεάζουν τα άτομα, τις ομάδες, και τους οργανισμούς. Ο σκοπός του μαθήματος είναι η ανάπτυξη κριτικής κατανόησης της οργανωσιακής ψυχολογίας όσον αφορά θεωρητικά, εμπειρικά, και μεθοδολογικά ζητήματα.

Θεματικές ενότητες

- Ιστορία της ανάπτυξης της οργανωσιακής ψυχολογίας
- Οργανωσιακή δικαιοσύνη και ηθική
- Οργανωσιακές προκαταλήψεις και στερεότυπα
- Το στρες σε οργανισμούς
- Κίνητρα σε οργανισμούς
- Δυναμικές των ομάδων σε οργανισμούς
- Ηγεσία
- Επικοινωνία
- Σύγκρουση και εμπιστοσύνη
- Διεργασίες οργανωσιακής επιρροής
- Οργανωσιακή κουλτούρα και αλλαγή

6210 «Ερμηνευτικές διαδικασίες συμπεριφορών και ενισχύσεων» - “Interpretive processes of behaviours and reinforcements”

Επιλογής Εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Κοινωνική Ψυχολογία

Εντεταλμένος Διδάσκων: Αντώνης Δημάκης

Περιγραφή

Το μάθημα ‘Ερμηνευτικές διαδικασίες συμπεριφορών και ενισχύσεων’ στοχεύει στην κατανόηση των θεωρητικών προτάσεων της κοινωνικής ψυχολογίας οι οποίες μελετούν τους τρόπους μέσω των οποίων τα κοινωνικά υποκείμενα προσλαμβάνουν και εξηγούν τα κοινωνικά γεγονότα, εντοπίζουν και αξιολογούν τις ενισχύσεις των συμπεριφορών τους, διαμορφώνουν εκτιμήσεις και πεποιθήσεις για τα χαρακτηριστικά των άλλων και ενεργοποιούν στρατηγικές αιτιολόγησης για λόγους και συμπεριφορές. Πιο συγκεκριμένα οι ερμηνευτικές διαδικασίες και αποδόσεις έχουν διερευνηθεί μέσα από θεωρίες και θεωρητικά μοντέλα όπως η θεωρία ισορροπίας του Heider με θεωρητική θεμελίωση στη σχολή της Gestalt, οι βασικές θεωρίες κοινωνικής απόδοσης (απλοϊκής ψυχολογίας του Heider, επαγωγικής αντιστοιχίας, Jones & Davis, 1965, Μοντέλο συνδιακύμανσης του Kelley, 1967; 1973, η θεωρία απόδοσης του Weiner, 1979; 1985; 1986) και θεωριών για τις ατομικές διαφορές στα είδη απόδοσης (Locus of Control, Rotter, 1966), τα μοντέλα δημιουργίας εντυπώσεων (Asch) καθώς και οι άρρητες θεωρίες προσωπικότητας. Πέρα από τη γνωστική όψη των διαδικασιών ερμηνείας και απόδοσης εξετάζεται η σύνδεση της απόδοσης με κοινωνιοψυχολογικές και ιδεολογικές λειτουργίες και συγκεκριμένα εξετάζεται η σχέση της απόδοσης με τη διαδικασία της ψυχολογιοποίησης ως μιας διαφορετικής διαδικασίας απόδοσης. Πάνω σε αυτή τη προσέγγιση επιχειρείται ένας σύντομος προβληματισμός πάνω στην έννοια του Αυταρχισμού ως στοιχείο προσωπικότητας και ως στάση (Adorno, F-scale και Deonchy καθώς και η αναγνώριση των κοινωνικών προεκτάσεων των παραπάνω διαδικασιών και προβληματισμός πάνω στον κανονιστικό χαρακτήρα και τις ιδεολογικές τους συνέπειες.

Θεματικές ενότητες:

- Ιστορικά στοιχεία και επίπεδα ανάλυσης στην ΚΨ
- Γνωστική συνέπεια - θεωρία της Ισορροπίας του Heider
- Δημιουργία εντυπώσεων και εξαγωγή συμπερασμάτων

- Θεωρίες απόδοσης και εξαγωγή συμπερασμάτων I
- Θεωρίες απόδοσης και εξαγωγή συμπερασμάτων II
- Είδη αποδόσεων και σφάλματα μεροληψίας
- Διομαδικό επίπεδο απόδοσης
- Άρρητες θεωρίες προσωπικότητας
- Ψυχολογιοποίηση και απόδοση
- Ψυχολογιοποίηση και κοινωνική επιρροή
- Αυταρχισμός I
- Αυταρχισμός II
- Θεωρίες συνωμοσίας, κοινωνικές αποδόσεις και κοινωνικές συνέπειες

II.4 Θεματική: Συναφείς προς την Ψυχολογία Κοινωνικές Επιστήμες

6313 - «Στρατηγικές αναζήτησης πληροφορίας: η βιβλιογραφική έρευνα στο ηλεκτρονικό περιβάλλον ως χώρος προβλήματος» - “The “problem space” of Information seeking: strategies for bibliographic search in electronic environment”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου:

Θεματική: Συναφών

Διδάσκουσες: Χριστίνα Κανάκη, Γεωργία Λειβανά- Ε.ΔΙ.Π. Σχολής Κοινωνικών Επιστημών

Περιγραφή μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των στρατηγικών αναζήτησης της πληροφορίας, όπως διαμορφώνονται στο ηλεκτρονικό περιβάλλον και επηρεάζουν την πληροφοριακή συμπεριφορά των ατόμων.

Η αναζήτηση της πληροφορίας προσεγγίζεται ως μια σύνθετη γνωστική διεργασία, εντός της οποίας εντάσσεται η βιβλιογραφική έρευνα και εξετάζεται ως "χώρος προβλήματος" προς επίλυση. Σε αυτό το πλαίσιο, αναλύονται τα στάδια του αρχικού και του τελικού στόχου, οι ενδιαμέσες στρατηγικές-ευρετικές λύσεις, καθώς και οι παράγοντες που επηρεάζουν την διαμόρφωση αποτελεσματικών στρατηγικών αναζήτησης.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή στην έννοια «Πληροφορία»
- Πηγές Πληροφόρησης: προσδιορισμός και είδη πηγών
- Στρατηγικές αναζήτησης: είδη - χαρακτηριστικά – παράγοντες επίδρασης
- Μοντέλα αναζήτησης πληροφορίας
- Αναζήτηση πληροφορίας - Πληροφοριακά συστήματα – Μέθοδοι – Τεχνικές
- Αξιολόγηση πηγών πληροφόρησης
- Συμπεράσματα για τη διαδικασία αναζήτησης της πληροφορίας, τα στάδια εξέλιξής της και την μεταξύ τους αλληλεπίδραση
- Ακαδημαϊκή κουλτούρα: δεοντολογία, πρόσβαση και θεμιτή χρήση της πληροφορίας

6363 – «Εισαγωγή στην Ποιοτική Έρευνα» - "Introduction to Qualitative Research"

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Συναφών

Διδάσκων: Αλέξης Μπράϊλας, Ε.ΔΙ.Π.

Περιγραφή μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές στη θεωρία και την πρακτική της ποιοτικής έρευνας με έμφαση στην ψυχολογική έρευνα. Η εστίαση του μαθήματος είναι στην κριτική αξιοποίηση των ερευνητικών τεχνικών σε κάθε φάση της ερευνητικής διαδικασίας, από τη συλλογή των εμπειρικών δεδομένων μέχρι και την επικοινωνία των αποτελεσμάτων. Στόχος είναι οι φοιτητές να έχουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος μια συμμετοχική μαθησιακή εμπειρία ισόμορφη προς αυτή ενός ποιοτικού ερευνητή στην ψυχολογία. Κάθε συνάντηση περιλαμβάνει ένα διακριτό τμήμα διάλεξης και ένα διακριτό τμήμα με βιωματικές δραστηριότητες, προσομοιώσεις ποιοτικών τεχνικών και ομαδική εποπτεία.

Θεματικές Ενότητες

Στις ενότητες του μαθήματος περιλαμβάνονται οι παρακάτω θεματικές: Εισαγωγή στην ποιοτική έρευνα. Οντολογικό και επιστημολογικό πλαίσιο της ποιοτικής έρευνας. Ιστορική αναδρομή στις ποιοτικές προσεγγίσεις. Διαφορές ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της ποιοτικής έρευνας. Σχεδιασμός της ποιοτικής έρευνας. Ποιοτικές έρευνες επισκόπησης. Μέθοδοι και στρατηγικές συλλογής ποιοτικών εμπειρικών δεδομένων. Συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης. Οργάνωση των ποιοτικών δεδομένων και λογισμικό υποστήριξης της ποιοτικής ανάλυσης. Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων. Θεματική Ανάλυση και φαινομενολογικές προσεγγίσεις. Αφηγηματικές προσεγγίσεις και ανάλυση λόγου. Θεμελιωμένη Θεωρία. Ζητήματα δεοντολογίας και καλές πρακτικές. Ερευνητική τριγωνοποίηση. Κριτήρια ποιότητας στην ποιοτική έρευνα. Ο ρόλος και η στάση του ερευνητή και αναστοχαστικότητα. Η επικοινωνία της ποιοτικής έρευνας και η συγγραφή της ερευνητικής αναφοράς. Ψηφιακά εργαλεία και νέες δυνατότητες. Συμμετοχικές, πολυτροπικές, και δημιουργικές προσεγγίσεις στην ποιοτική έρευνα. Έρευνα Δράσης, έρευνα για την κοινότητα και έρευνα με την κοινότητα: Η ποιοτική έρευνα ως ακτιβισμός. Μετα-ποιοτικές προσεγγίσεις και οντολογική στροφή. Μεικτές προσεγγίσεις, συνδυασμός και απόδοση διαφορετικών μεθόδων ποιοτικής έρευνας.

6304 - «Βιοηθική και Σύνταγμα» - "Bioethics and Constitution"

Επιλογής εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Συναφείς με την Ψυχολογία Κοινωνικές επιστήμες (ΣΝΦΨ)

Διδάσκουσα: Φερενίκη Παναγοπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Δ.Δ.

Περιγραφή μαθήματος

Αντικείμενο του μαθήματος είναι οι εξελίξεις στο χώρο της ιατρικής και της βιολογίας και ο αντίκτυπος τους στις προσωπικές και κοινωνικές σχέσεις και ειδικότερα στην αντίληψη για την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Συγκεκριμένα εξετάζονται: 1. Η νέα συνταγματική διάταξη περί προστασίας της γενετικής ταυτότητας (άρθρο 5 παρ. γ) και η προστασία του ατόμου έναντι βιοιατρικών επεμβάσεων και 2. Τα από πλευράς δημοσίου δικαίου προβλήματα που ανακύπτουν λόγω των νέων μεθόδων υποβοηθούμενης τεκνοποίησης και παρουσιάζονται οι νομοθετικές προτάσεις που έχουν διατυπωθεί για την αντιμετώπιση τους στην Ελλάδα και την αλλοδαπή. Περαιτέρω αναπτύσσεται η συνταγματική προβληματική σχετικά με την κλωνοποίηση, τις γονιδιακές θεραπείες, την προστασία των γενετικών δεδομένων και την ελευθερία της έρευνας στο χώρο της γενετικής.

Το μάθημα είναι συνδιδασκαλία με το τμήμα Δημόσιας Διοίκησης

6314- «Συγγραφή επιστημονικών κειμένων: Κανόνες, δυνατότητες, περιορισμοί» -

“Writing scientific papers: standards, options, limitations”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Συναφών

Διδάσκουσες: Χριστίνα Κανάκη, Γεωργία Λειβανά, Ε.ΔΙ.Π. Σχολής Κοινωνικών Επιστημών

Περιγραφή του μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την συγγραφή επιστημονικών κειμένων. Αναλύονται οι βασικές έννοιες και τα χαρακτηριστικά της επιστημονικής γραφής, δίνοντας έμφαση στο πεδίο της Ψυχολογίας. Παράλληλα επιδιώκεται η εμπέδωση και η εφαρμογή των κανόνων και των προτύπων συγγραφής εργασιών, όπως καθιερώνονται από το μορφότυπο της American Psychological Association.

Θεματικές ενότητες:

- Η επιστημονική γραφή και τα χαρακτηριστικά της
- Βασικές αρχές για την συγγραφή στο πεδίο της Ψυχολογίας
- Είδη εργασιών στην Ψυχολογία
- Διαδικασία συγγραφής – επιμέρους στάδια με έμφαση στην επισκόπηση της βιβλιογραφίας
- Πρότυπο Α.Ρ.Α. : Δομή κειμένου – Παραπομπές και βιβλιογραφικές αναφορές
- Χρήση διαδικτυακών εργαλείων για την εφαρμογή του προτύπου Α.Ρ.Α.
- Χαρακτηριστικά του γραπτού λόγου στο ακαδημαϊκό πλαίσιο
- Προφορική παρουσίαση εργασιών

- Ηθική χρήση της πληροφορίας (προστασία πνευματικών δικαιωμάτων, κανόνες δεοντολογίας, ζητήματα λογοκλοπής)
-

6364 – «Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας» - “Career Counseling.”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Συναφών

Διδάσκων: Δημήτριος Θεοδοσάκης, Ε.ΔΙ.Π.

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα στοχεύει στην επαρκή κατάρτιση σχετικά με τις τρέχουσες εξελίξεις και τη σύγχρονη έρευνα στο χώρο της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας. Αποτελεί εισαγωγή σε ένα είδος συμβουλευτικής που στοχεύει στην υποστήριξη της δια βίου επαγγελματικής ανάπτυξης. Οι Σύμβουλοι Σταδιοδρομίας καλούνται να διαχειριστούν θέματα σταδιοδρομίας, λήψης εκπαιδευτικών και εργασιακών αποφάσεων, διαχείρισης μεταβάσεων, επίλυσης συγκρούσεων ή προβλημάτων στον εργασιακό χώρο, εξισορρόπησης προσωπικής και εργασιακής ζωής, επανασχεδιασμού σταδιοδρομίας καθώς και ζητήματα εργασιακού στρες και επαγγελματικής δυσαρέσκειας που αναδύονται στο σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον.

Θεματικές ενότητες

- Η φύση-λειτουργίες-σκοπός-στάδια-διαδικασία Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων συμβουλευτικής. Δεξιότητες συναισθηματικής επάρκειας.
- Συμβουλευτική και νέες τεχνολογίες.
- Βασικές αρχές και τεχνικές Επικοινωνίας, Διαμεσολάβησης.
- Soft skills, Hard skills, Functional skills
- Αναζήτηση εργασίας (πληροφόρηση, συνέντευξη, βιογραφικό σημείωμα).
- Βασικές θεωρίες επαγγελματικής ανάπτυξης.
- Μοντέλα λήψης αποφάσεων.
- Μέθοδοι και ψυχομετρικά εργαλεία διερεύνησης της επαγγελματικής ταυτότητας και ανάπτυξης της αυτογνωσίας: Προσωπικότητα-Επαγγελματικά Ενδιαφέροντα-Ικανότητες.
- Επαγγελματικός προσανατολισμός και Εκπαιδευτικός θεσμός.
- Συμβουλευτική μεταβάσεων: μετακινήσεις, ανεργία, επανένταξη στην αγορά εργασίας.
- Εργασιακές αξίες και επαγγελματική ικανοποίηση.
- Συμβουλευτική για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του εργασιακού στρες
- Εξισορρόπηση προσωπικής και εργασιακής ζωής.
- Επαγγελματική συμβουλευτική και φύλο
- Συμβουλευτική ειδικών κατηγοριών (μαθητικός πληθυσμός, έφηβοι) και ευάλωτων κοινωνικά ομάδων (άνεργοι, μετανάστες, φυλακισμένοι, εξαρτημένοι, ΑΜΕΑ, ΝΕΕΤS).
- Σύγχρονες προσεγγίσεις. Διαπολιτισμική συμβουλευτική και Κοινωνικές διακρίσεις.
- Στοιχεία δεοντολογίας επαγγελματικής συμβουλευτικής.

6375 - «Κοινωνικές Διαστάσεις της Σωματικής και Ψυχικής Ασθένειας» - “Social Dimensions of Physical and and Psychological Illness”

(στενή αντικατάσταση του (6216) Κοινωνιολογία της Υγείας)

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Συναφών

Διδάσκων: Γ. Αλεξιάς

Περιγραφή μαθήματος

Οι Κοινωνικές διαστάσεις της σωματικής και ψυχικής ασθένειας αποτελούν τμήμα της «Κοινωνιολογίας της Ιατρικής» ή «Κοινωνιολογίας της Ασθένειας και της Υγείας» (Sociology of Health and Illness) η οποία ασχολείται με τη φύση της ιατρικής ως επάγγελμα και ως μορφή κοινωνικής δραστηριότητας. Η οπτική της «Κοινωνιολογίας της Υγείας» ξεφεύγει από την παθητική αναπαραγωγή της ιατρικής αντίληψης για την υγεία, την ασθένεια, τη ζωή και το θάνατο, τη σχέση με τον ασθενή και την ευρύτερη κοινωνία, αντίληψη η οποία αγνοεί το ρόλο και τη σημασία των δρώντων υποκειμένων. Επίσης, κριτικά αναλύει τη διαδικασία γέννησης, επαγγελματοποίησης και εδραίωσης της επιστημονικής ιατρικής, ως τη μονοπωλιακή μορφή παροχής υπηρεσιών υγείας στις σύγχρονες κοινωνίες. Αναφορά γίνεται αρχικά στο ρόλο των κοινωνικών επιστημών και ιδιαίτερα της Κοινωνιολογίας και της Ψυχολογίας στη μελέτη των φαινομένων της Υγείας και της ασθένειας, με άμεση αναφορά στην κοινωνική, ψυχολογική και πολιτισμική διάστασή τους. Επιπλέον, η Κοινωνιολογία της Υγείας ασχολείται με την ανάδειξη του κοινωνικού χαρακτήρα της επιστημονικής γνώσης, επιχειρώντας την αποδόμηση του επιστημονικού ιατρικού λόγου, και την επανασύστασή του ως μορφή κοινωνικής δράσης. Η κριτική διάσταση της Κοινωνιολογίας της Υγείας έγκειται στην προσπάθεια ανάδειξης του κοινωνικού χαρακτήρα και περιεχομένου των περισσότερων ιατρικών όρων (θάνατος, ασθένεια), και σχέσεων (γιατρός-ασθενής). Τέλος, αναφορά γίνεται στην ιστορική πορεία ανάπτυξης τόσο της σύγχρονης επιστημονικής δυτικής ιατρικής όσο και της διαμόρφωσης της Κοινωνιολογίας της Υγείας σε εξειδικευμένο γνωστικό αντικείμενο.

Με τον τρόπο αυτό οι φοιτητές θα έχουν την ικανότητα να κατανοήσουν στην πράξη την κοινωνική διάσταση της ασθένειας και τον προσδιορισμό του ασθενούς ως κοινωνικό υποκείμενο το οποίο έχει τη δική του άποψη και γνώση για τη βίωση της ασθένειας. Θα δουν στην πράξη το ολιστικό μοντέλο για τη θεραπεία και θα συμπληρώσουν την ψυχολογική πρόσληψη του ασθενούς με την κοινωνιολογική, αναδεικνύοντας το ρόλο του κοινωνικού στην εξήγηση της ατομικής συμπεριφοράς στα θέματα υγείας και ασθένειας.

Οι Κοινωνικές διαστάσεις της σωματικής και ψυχικής ασθένειας επιχειρούν σε αυτό το πλαίσιο να αναδείξουν τον άμεσο τρόπο με τον οποίο ο τρόπος συγκρότησης των κοινωνικών σχέσεων και η συμμετοχή στις κοινωνικές ομάδες και κατηγορίες προσδιορίζουν σε σημαντικό βαθμό την κατάσταση της υγείας και της ασθένειας τόσο σε σωματικό όσο και ψυχικό επίπεδο. Βασικά γίνεται καταγραφή στο μάθημα του ευρύτερου θεωρητικού πλαισίου της κοινωνιολογίας της υγείας και της ασθένειας και στη συνέχεια αναδεικνύονται με ερευνητικά δεδομένα οι βασικοί κοινωνικοί άξονες που επηρεάζουν την υγεία (φύλο, φυλή, κάπνισμα, τάξη κλπ.) Με τον τρόπο αυτό αναδεικνύεται η ποσοτική διάσταση της κοινωνιολογικής ανάλυσης η οποία συμπληρώνει την κυρίαρχη ποιοτική μέχρι σήμερα.

Θεματικές ενότητες

- Εισαγωγή
- Η κοινωνική αιτιότητα της υγείας και της ασθένειας
- Το θεωρητικό πλαίσιο για την υγεία και την ασθένεια
- Τρόποι ζωής που σχετίζονται με την υγεία
- Η ισχύς της κοινωνικής τάξης
- Κοινωνική τάξη και υγεία: Εξηγώντας τη μεταξύ τους σχέση
- Το Φύλο
- Οι συνθήκες διαβίωσης και το μειονέκτημα της γειτονιάς
- Η υγεία και το κοινωνικό κεφάλαιο

6369 – «Ψυχολογία και Τέχνη» – "Psychology and Art"

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Συναφών

Διδάσκουσα: Δέσποινα Μωραϊττου, Ε.Δι.Π.

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα πραγματεύεται τη θεμελιώδη αξία των ιστοριών και της αφήγησης για την ανθρώπινη ζωή, την κοινωνική λειτουργία τους και την αξιοποίησή τους στον χώρο της ψυχολογίας. Διατυπώνονται οι βασικές αρχές της αφήγησης, με αφετηρία την Ποιητική του Αριστοτέλη και μελετώνται οι θέσεις του Jerome Bruner για την αφήγηση ιστοριών ως μέσο γνώσης και διαμόρφωσης του εαυτού και του κόσμου. Επίσης, μέσα από σχετικά κείμενα του Σίγκμουντ Φρόυντ, μελετάται η σχέση ψυχανάλυσης και λογοτεχνίας. Συγκεκριμένα, διερευνάται το φαινόμενο της ποιητικής δημιουργίας και η σχέση του με το παιδικό παιχνίδι, αναγνωρίζεται η σχέση της λογοτεχνίας με το Όνειρο και το Ασυνείδητο και εξετάζεται η παρουσίαση ψυχοπαθολογικών χαρακτήρων στη λογοτεχνία και το θέατρο. Τέλος, παρουσιάζονται οι βασικές αρχές και ιστορικές καταβολές της μουσικοθεραπείας και διερευνάται συνολικά η σχέση του δράματος και της μουσικής με την ψυχοθεραπεία.

Θεματικές ενότητες

- Ιστορία των βασικών ιδεών για την αφήγηση με αναφορά στην Ποιητική του Αριστοτέλη.
- Βασικά στοιχεία της αφήγησης και δομή της ιστορίας κατά τον Jerome Bruner.
- Διαμόρφωση της πραγματικότητας σύμφωνα με αφηγηματικά πρότυπα και αφηγηματική δημιουργία του εαυτού.
- Η κοινωνική λειτουργία της αφήγησης και η σχέση αφήγησης και θεραπείας.
- Η στενή σχέση της ψυχανάλυσης με τη λογοτεχνία κατά τον Σίγκμουντ Φρόυντ
- Ο ρόλος της φαντασίας στο παιδικό παιχνίδι και στην ποιητική δραστηριότητα.
- Η λογοτεχνία στη ζωή των ενηλίκων και η σχέση της με τα όνειρα.
- Ψυχολογία και ψυχοπαθολογία στο θέατρο, αριστοτελική κάθαρση.
- Ιστορική εξέλιξη της μουσικοθεραπείας.
- Η ψυχοσωματική και κοινωνική επίδραση της μουσικής.

6385 – «Δημιουργικές, Συμμετοχικές και Πολυτροπικές Μέθοδοι Έρευνας και Παρέμβασης με Ομάδες και Κοινότητες» - “Creative, Participatory, and Multimodal Methods for Research and Intervention with Groups and Communities”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Συναφών

Διδάσκων: Αλέξης Μπράϊλας, Ε.ΔΙ.Π.

Περιγραφή μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές σε μια σειρά δημιουργικών, συμμετοχικών και πολυτροπικών μεθόδων και τεχνικών έρευνας και παρέμβασης με ομάδες και κοινότητες. Οι φοιτητές εξοικειώνονται με μια ποικιλία δημιουργικών τεχνικών και μεθόδων, όπως είναι η ψηφιακή αφήγηση, η καταξιοτική διερεύνηση, η αναστοχαστική πρακτική, η δημιουργία ομαδοσυνεργατικών τεχνημάτων, τα ιστολόγια και τα ψηφιακά εργαλεία, το θεατρικό παιχνίδι, τα ιχνογραφήματα και η φωτογραφία, που μπορούν να αξιοποιηθούν σε ερευνητικά εγχειρήματα με ομάδες και κοινότητες συντελώντας στην παραγωγή/συλλογή πλούσιων πολυτροπικών εμπειρικών δεδομένων. Μέσω ενός συνδυασμού θεωρητικής γνώσης και βιωματικών ασκήσεων και δραστηριοτήτων, οι φοιτητές καλλιεργούν πρακτικές δεξιότητες και την κριτική ικανότητα για τη διεξαγωγή χρήσιμων και δεοντολογικά ενήμερων μελετών και παρεμβάσεων σε ομάδες και κοινότητες. Το προτεινόμενο μάθημα αποτελεί δυνητική συνέχεια του μαθήματος “Εισαγωγή στην Ποιοτική Έρευνα” (Χειμερινό Εξάμηνο) για όσους φοιτητές θέλουν να εμβαθύνουν περισσότερο στις μεταποιοτικές και επιτελεστικές/διεργασιακές προσεγγίσεις έρευνας και παρέμβασης στην ψυχολογία. Το μάθημα λειτουργεί συμπληρωματικά προς τα υπόλοιπα μαθήματα μεθοδολογίας έρευνας προσφέροντας ουσιαστικά στην εκπαίδευση των φοιτητών και ενισχύοντας τον ερευνητικό προσανατολισμό του

προγράμματος σπουδών.

Θεματικές Ενότητες

- Στις ενότητες του μαθήματος περιλαμβάνονται οι παρακάτω θεματικές ενότητες:
- Εισαγωγή, φιλοσοφικό, επιστημολογικό και μεθοδολογικό πλαίσιο και υπόβαθρο.
- Συμμετοχική, δημοκρατική και επιστημικά ομότιμη σχεδίαση έρευνας και παρέμβασης.
- Πολυτροπική παραγωγή και συλλογή εμπειρικών δεδομένων.
- Διεργασιακές, ομαδοσυνεργατικές και ομότιμες προσεγγίσεις στην παραγωγή και ανάλυση των εμπειρικών δεδομένων.
- Καταξιοτική διερεύνηση και έρευνα δράσης.
- Μέθοδοι έρευνας με βάση την τέχνη.
- Δραματοθεραπεία, photovoice, πολυτροπική αφήγηση και επιτελεστικές τεχνικές.
- Τεχνολογία, Τεχνητή Νοημοσύνη και νέες μέθοδοι έρευνας και παρέμβασης.
- Πολύπλοκα ζωντανά συστήματα, μη προβλεψιμότητα, συνεξέλιξη και αυτοποίηση: η έρευνα ως δράση και παρέμβαση.
- Ριζωματικές παρεμβάσεις με ομάδες και κοινότητες.
- Αφηγηματικές και διαλογικές προσεγγίσεις.
- Δεοντολογία και ηθική της έρευνας.
- Κριτήριο εγκυρότητας, αξιοπιστίας και ποιότητας της έρευνας.
- Εναλλακτικές και επιτελεστικές προσεγγίσεις στην επικοινωνία της έρευνας.

6387 - «Σύγχρονες Προσεγγίσεις στην Παιδαγωγική επιστήμη» - “Contemporary Approaches in Pedagogical Science”

Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

Θεματική: Συναφών

Διδάσκων: Αχιλλέας Ευθυμιόπουλος, Ε.ΔΙ.Π.

Περιγραφή μαθήματος

Η Παιδαγωγική είναι μια πνευματική, ανθρωπιστική και εφαρμοσμένη κοινωνική Επιστήμη, η οποία έχει ως έργο την έρευνα όλων των προβλημάτων, που έχουν σχέση με την αγωγή του νέου ανθρώπου. Η επιστήμη αυτή, ενδιαφέρεται για την ολιστική εξέλιξη του παιδιού, σωματική, ψυχική, διανοητική και ηθική. Σημαντική είναι η σύνδεσή της, κυρίως με την Ψυχολογία, αλλά και με άλλες επιστήμες (ανθρωπιστικές, κοινωνικές κλπ.).

Η Παιδαγωγική ως επιστήμη, αναφέρεται στην Αγωγή των παιδιών και μελετά τους τρόπους και τα εκπαιδευτικά συστήματα, με τα οποία αυτή επιτυγχάνεται. Υπάρχει σαφώς προσδιορισμένο αντικείμενο, η μελέτη αρχών και στρατηγικών διαχείρισης και οργάνωσης της τάξης, οι οποίες υπερβαίνουν τη γνώση συγκεκριμένων αντικειμένων, καθώς διασφαλίζεται ένα πλέγμα νοητικών αναπαραστάσεων αναγκών, για την ερμηνεία και την κατανόηση της Αγωγής και της Μάθησης. Η Παιδαγωγική δεν περιορίζεται στην παιδική ηλικία και μάλιστα στην αγωγή του παιδιού στο σχολείο, αλλά αφορά γενικότερα στην εκπαίδευση του ανθρώπου.

Ενδεικτικές Θεματικές Ενότητες

- Βασικές έννοιες της Παιδαγωγικής: Αγωγή, Παιδεία/Μόρφωση, Εκπαίδευση
- Εμπειρικές Μέθοδοι (Παρατήρηση, Πείραμα, κ.λ.π.)
- Φιλοσοφικές Μέθοδοι (Ερμηνευτική, Διαλεκτική, Φαινομενολογική)
- Συγκριτική Παιδαγωγική (Ελληνική εκπαίδευση και Ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πραγματικότητα)
- Η Διεπιστημονικότητα της Παιδαγωγικής. Οι όμορες προς την Παιδαγωγική επιστήμες (Ψυχολογία και Κοινωνιολογία)
- Οι πηγές της Παιδαγωγικής γνώσης: Εκπαιδευτική πρακτική, φιλοσοφικός στοχασμός, βιβλιογραφική τεκμηρίωση, επιστημονική έρευνα

- Γνωστικές Θεωρίες Μάθησης (Γενετική Επιστημολογία του J.Piaget, Ανακαλυπτική μάθηση του J.Bruner)
- Κοινωνικογνωστικές Θεωρίες Μάθησης (Κοινωνικός Εποικοδομισμός του L.Vygotski, Θεωρία της επεξεργασίας της Πληροφορίας των Newell και Simon)
- Νέες τάσεις και μορφές αγωγής: παιδαγωγική Α.Μ.Ε.Α., Περιβαλλοντική αγωγή, αγωγή υγείας, αγωγή καταναλωτή, αισθητική αγωγή, διαπολιτισμική εκπαίδευση κ.ά.
- Σύγχρονοι παιδαγωγικοί προσανατολισμοί: Αγωγή για τα δικαιώματα του παιδιού, τεχνολογικός αλφαριθμητισμός, «ευέλικτη ζώνη» κ.ά.

6388 - «Εκπαιδευτική αξιολόγηση» - “Educational assessment”

Επιλογής Χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Συναφών

Διδάσκουσα: Μαρία Ντοροπούλου, Ε.ΔΙ.Π.

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα εισάγει τους/τις φοιτητές/τριες στις θεμελιώδεις θεωρίες και πρακτικές της εκπαιδευτικής αξιολόγησης, με στόχο την κατανόηση και την εφαρμογή των αρχών που διέπουν την αξιολογική διαδικασία στο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Εξετάζονται κρίσιμα ζητήματα όπως η αναγκαιότητα δίκαιης και αποτελεσματικής αξιολόγησης, η αποφυγή αναπαραγωγής κοινωνικών ανισοτήτων και η ανταπόκριση στις μαθησιακές ανάγκες των εκπαιδευομένων. Παρέχονται οι απαραίτητες διδακτικές και παιδαγωγικές γνώσεις και δεξιότητες που καθιστούν την παιδαγωγική κατάρτιση ουσιώδη για πτυχιούχους ψυχολογίας που επιδιώκουν να δραστηριοποιηθούν σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, είτε στο πλαίσιο της δημόσιας είτε της ιδιωτικής εκπαίδευσης. Μέσω ομαδικών ασκήσεων, ανάλυσης πραγματικών περιπτώσεων και σχεδιασμού ερευνητικών μελετών, αναπτύσσονται κριτική σκέψη και ερευνητικές δεξιότητες. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να κατανοούν τις βασικές αρχές και θεωρητικές προσεγγίσεις της εκπαιδευτικής αξιολόγησης, να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν εργαλεία ποσοτικής και ποιοτικής αξιολόγησης, να αναγνωρίζουν και να διαχειρίζονται τα ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν στην αξιολογική πρακτική, καθώς και να αξιολογούν εκπαιδευτικά προγράμματα και διδακτικές πρακτικές με επιστημονική τεκμηρίωση και κριτική επάρκεια.

Θεματικές ενότητες

- **Γιατί και πώς αξιολογούμε στην εκπαίδευση;**

Αναγκαιότητα, βασικές έννοιες και διεθνείς τάσεις στην εκπαιδευτική αξιολόγηση

- **Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Μοντέλα Αξιολόγησης**

Κεντρικές θεωρίες και εφαρμογή τους στην εκπαιδευτική πράξη

- **Εργαλεία και Τεχνικές Αξιολόγησης**

Επιλογή και εφαρμογή κατάλληλων μεθόδων ανάλογα με το εκπαιδευτικό πλαίσιο

- **Ποσοτική και Ποιοτική Αξιολόγηση**

Σχεδιασμός και ανάπτυξη ερευνητικών μελετών στην εκπαιδευτική αξιολόγηση

- **Αξιολόγηση ως Κινητήρια Δύναμη Αλλαγής, Ανάπτυξη Κουλτούρας Αξιολόγησης**

Η αξιολόγηση δεν είναι απλώς μέτρηση, είναι διαδικασία που διαμορφώνει εκπαιδευτικές κουλτούρες, μετασχηματίζει στάσεις και συμπεριφορές και κινητοποιεί όλους τους παράγοντες της εκπαιδευτικής κοινότητας προς τη συνεχή βελτίωση

- **Ο Επαγγελματίας στο Εκπαιδευτικό Περιβάλλον, Δεοντολογία, Ήθος και Επαγγελματική Ταυτότητα**

Ποιος είναι ο ρόλος του επαγγελματία που αξιολογεί σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα; Εξετάζονται τα ηθικά διλήμματα, η επαγγελματική ευθύνη και οι δεξιότητες που απαιτούνται για την αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και διδακτικών πρακτικών με ακεραιότητα και κριτική επάρκεια.

6389 - «Διδακτική Μεθοδολογία» - “Teaching Methodology”

Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

Θεματική: Συναφών

Διδάσκουσα: Μαρία Ντοροπούλου, Ε.ΔΙ.Π.

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα εισάγει τους/τις φοιτητές/τριες στις θεωρητικές βάσεις και τις πρακτικές διαστάσεις της διδακτικής μεθοδολογίας, με στόχο την επαγγελματική τους προετοιμασία για εργασία σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Εξετάζονται σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις και διδακτικές μέθοδοι, με έμφαση στη συμπεριληπτική εκπαίδευση, τη διαφοροποιημένη διδασκαλία και την ανάπτυξη προσαρμοστικών στρατηγικών που ανταποκρίνονται στις ατομικές ανάγκες των μαθητών/τριών. Μέσω ανάλυσης πραγματικών περιπτώσεων, πρακτικών ασκήσεων και κριτικής αξιολόγησης εκπαιδευτικών στρατηγικών, οι φοιτητές/τριες αναπτύσσουν τις δεξιότητες εκείνες που απαιτούνται για την αποτελεσματική και υπεύθυνη δράση στη δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση. Το μάθημα απευθύνεται ιδιαίτερα σε φοιτητές/τριες ψυχολογίας που επιδιώκουν να δραστηριοποιηθούν σε σχολικά και εκπαιδευτικά πλαίσια, παρέχοντάς τους ουσιαστική παιδαγωγική κατάρτιση για την επαγγελματική τους ταυτότητα.

Θεματικές ενότητες

- **Σύγχρονες Διδακτικές Προσεγγίσεις-Τάσεις και Καινοτομίες**

Κριτική αποτίμηση της αποτελεσματικότητας διαφόρων διδακτικών μοντέλων και η εφαρμογή τους στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα

- **Συμπεριληπτική Εκπαίδευση και Διδακτική Ατμόσφαιρα**

Αρχές σχεδιασμού και υλοποίησης συμπεριληπτικής διδασκαλίας, πώς η λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία διαμορφώνει το κλίμα της τάξης και την εμπειρία των μαθητών/τριών

- **Διαφοροποιημένη Διδασκαλία-Ανάγκη, Πρόκληση και Πράξη**

Στρατηγικές προσαρμογής της διδασκαλίας στις ατομικές ανάγκες και τους διαφορετικούς τύπους μάθησης, από τη θεωρία στην εφαρμογή μέσα στην τάξη

- **Αναλυτικά Προγράμματα και Εκπαιδευτική Πράξη**

Πώς συνδέονται τα αναλυτικά προγράμματα με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές απαιτήσεις και πώς ο επαγγελματίας τα αξιοποιεί κριτικά

- **Ο Επαγγελματίας ως Ερευνητής-Διδακτική Έρευνα και Συνεχής Ανάπτυξη**

Μεθοδολογίες διδακτικής έρευνας και καινοτομίας ως εργαλεία συνεχούς επαγγελματικής αναβάθμισης για όσους/ες εργάζονται σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα

6392- «Διαχείριση της Διαφορετικότητας σε Διάφορους Τομείς της Ζωής: Διαπολιτισμική Προσέγγιση» - “Managing Diversity in Different Life Domains: Intercultural Approach”

Επιλογής χειμερινού εξαμήνου

Θεματική: Συναφών

Διδάσκουσα: Μαρία Ντοροπούλου, Ε.ΔΙ.Π.

Περιγραφή μαθήματος

Κάθε άνθρωπος φέρει μαζί του μια μοναδική ταυτότητα, πολιτισμική, κοινωνική, προσωπική. Το μάθημα αυτό εξερευνά τον τρόπο με τον οποίο η διαφορετικότητα διαμορφώνει τις σχέσεις, τους οργανισμούς και τις κοινωνίες, και αναπτύσσει στους/στις φοιτητές/τριες την ικανότητα να την αναγνωρίζουν, να την κατανοούν και να την αξιοποιούν δημιουργικά. Μέσω διαπολιτισμικής προσέγγισης, εξετάζονται οι πολλαπλές διαστάσεις της ποικιλομορφίας, πολιτισμικές, κοινωνικές, γλωσσικές, ταυτοτικές, και ο τρόπος που αυτές επηρεάζουν την εκπαίδευση, την εργασία, την υγεία και την καθημερινή κοινωνική ζωή. Για τον/την ψυχολόγο, η διαπολιτισμική επάρκεια δεν είναι απλώς

γνώση, είναι θεμελιώδης επαγγελματική δεξιότητα. Η ικανότητα να εργάζεται κανείς αποτελεσματικά με ανθρώπους διαφορετικής προέλευσης, να αναγνωρίζει τις επιδράσεις του πολιτισμού στη συμπεριφορά και την ταυτότητα, και να προάγει συμπεριληπτικές πρακτικές είναι απαραίτητη σε κάθε πεδίο δράσης, ανεξαρτήτως του επαγγελματικού πλαισίου στο οποίο θα δραστηριοποιηθεί ο/η ψυχολόγος. Μέσω ανάλυσης πραγματικών περιπτώσεων, βιωματικών ασκήσεων και κριτικού αναστοχασμού, αναπτύσσονται ενσυναίσθηση, κοινωνική νοημοσύνη και στρατηγικές για τη δημιουργία περιβαλλόντων όπου η διαφορετικότητα γίνεται πηγή δύναμης και όχι εμπόδιο.

Θεματικές ενότητες

- **Διαφορετικότητα, Ταυτότητα και Διαπολιτισμική Προσέγγιση**

Τι σημαίνει διαφορετικότητα σήμερα; Πώς διαμορφώνονται οι κοινωνικές και επαγγελματικές ταυτότητες μέσα σε πολυπολιτισμικά πλαίσια, θεωρητικές βάσεις και σύγχρονες προκλήσεις

- **Συμπερίληψη στον Εργασιακό Χώρο**

Πολιτισμική ποικιλομορφία και δυναμική ομάδων εργασίας, στρατηγικές δημιουργίας συμπεριληπτικών και συνεργατικών περιβαλλόντων για επαγγελματίες που διαχειρίζονται ανθρώπινο δυναμικό

- **Διαφορετικότητα στην Εκπαίδευση και στην Κοινωνία**

Διαπολιτισμικές προκλήσεις σε εκπαιδευτικά και κοινωνικά πλαίσια, μελέτη περιπτώσεων και ανάπτυξη στρατηγικών ένταξης και σεβασμού της πολυμορφίας

- **Ενσυναίσθηση και Διαπολιτισμική Επικοινωνία-Το Εργαλείο του Επαγγελματία**

Πώς η ενσυναίσθηση και η συναισθηματική νοημοσύνη καθιστούν τον/την επαγγελματία αποτελεσματικό στη συνεργασία με ανθρώπους διαφορετικής πολιτισμικής προέλευσης, βιωματικές ασκήσεις και αναστοχασμός

- **Πολιτικές Συμπερίληψης και Ισότητας-Ο Ρόλος του Επαγγελματία**

Από τις πολιτικές ισότητας στην καθημερινή πρακτική, πώς ο/η επαγγελματίας γίνεται φορέας αλλαγής σε οργανισμούς, κοινότητες και θεσμούς

**6395 - «Ανάπτυξη και Διαχείριση Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας και Αλληλεπίδρασης» -
“Development and Management of Intercultural Communication and Interaction”**

Επιλογής εαρινού εξαμήνου

Θεματική: Συναφών

Διδάσκουσα: Μαρία Ντοροπούλου, Ε.ΔΙ.Π.

Περιγραφή μαθήματος

Κάθε επικοινωνία είναι μια πολιτισμική πράξη. Οι λέξεις που επιλέγουμε, ο τρόπος που ακούμε, η στάση του σώματος, ακόμα και η σιωπή, όλα φέρουν πολιτισμικό φορτίο που επηρεάζει καθοριστικά την ποιότητα της αλληλεπίδρασής μας με τους άλλους. Το μάθημα αυτό εξερευνά τη δυναμική της διαπολιτισμικής επικοινωνίας σε βάθος, αναπτύσσοντας την πολιτισμική νοημοσύνη και τις επικοινωνιακές δεξιότητες που καθιστούν έναν επαγγελματία αποτελεσματικό σε κάθε πολυπολιτισμικό πλαίσιο.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις δυαδικές σχέσεις και στη δυναμική που αναπτύσσεται σε αυτές, προϊστάμενος και υφιστάμενος, εκπαιδευτικός και μαθητής, γονέας και παιδί, φίλος και φίλη, ηγέτης και ακόλουθος. Κάθε μια από αυτές τις σχέσεις ενέχει διαφορετικές εξουσιαστικές δυναμικές, προσδοκίες και επικοινωνιακούς κώδικες που επηρεάζονται βαθιά από το πολιτισμικό πλαίσιο. Μέσω θεωρητικής κατάρτισης, ανάλυσης πραγματικών περιπτώσεων και βιωματικών ασκήσεων, οι φοιτητές/τριες εξασκούνται στην ενεργητική ακρόαση, στη λεκτική και μη λεκτική έκφραση, στη διαχείριση παρανοήσεων και στην οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης με ανθρώπους διαφορετικής προέλευσης. Η ανάπτυξη της ενσυναίσθησης και της αμοιβαίας κατανόησης αντιμετωπίζεται όχι ως αφηρημένη αξία αλλά ως συγκεκριμένη, εκπαιδευσιμη δεξιότητα που ενισχύει την επαγγελματική

επάρκεια σε κάθε πεδίο δράσης, ανεξαρτήτως της κατεύθυνσης που θα επιλέξει ο φοιτητής/τρια ψυχολογίας.

Θεματικές ενότητες

- **Πολιτισμική Νοημοσύνη-Θεωρητικές Βάσεις και Σύγχρονες Προκλήσεις**

Τι είναι η διαπολιτισμική επικοινωνία και γιατί είναι κρίσιμη σήμερα, πολιτισμικές αντιλήψεις, στερεότυπα και η σημασία της πολιτισμικής ευαισθησίας στην επαγγελματική πράξη

- **Δυαδικές Σχέσεις και Διαπολιτισμική Δυναμική**

Πώς το πολιτισμικό πλαίσιο διαμορφώνει τις δυαδικές σχέσεις και τις εξουσιαστικές δυναμικές που αναπτύσσονται σε αυτές, προϊστάμενος και υφιστάμενος, εκπαιδευτικός και μαθητής, γονέας και παιδί, ηγέτης και ακόλουθος. Ανάπτυξη δεξιοτήτων αποτελεσματικής πλοήγησης σε αυτές τις σχέσεις μέσα από βιωματικές ασκήσεις και μελέτες περιπτώσεων

- **Η Τέχνη της Διαπολιτισμικής Αλληλεπίδρασης-Λεκτική, Μη Λεκτική και Συναισθηματική Επικοινωνία**

Πώς λόγος, σώμα και συναίσθημα διαμορφώνουν την ποιότητα της επαφής με τον άλλον, ενεργητική ακρόαση, ενσυναίσθηση και προσαρμοστικότητα ως εργαλεία αποτελεσματικής αλληλεπίδρασης

- **Διαπολιτισμική Επικοινωνία στον Ψηφιακό Κόσμο**

Πώς η ψηφιακή επικοινωνία αναδιαμορφώνει τις πολιτισμικές αλληλεπιδράσεις και τις δυαδικές σχέσεις, ευκαιρίες, παρανοήσεις και στρατηγικές αποτελεσματικής διαχείρισης

- **Διαχείριση Πολιτισμικών Συγκρούσεων και Μεσολάβηση**

Τεχνικές διαπραγμάτευσης και επίλυσης διαφορών σε πολυπολιτισμικά πλαίσια, ο ρόλος της μεσολάβησης και η σημασία της ουδετερότητας στην επαγγελματική πράξη

- **Ηθική Ευθύνη και Επαγγελματική Ταυτότητα στη Διαπολιτισμική Επικοινωνία**

Δεοντολογικές αρχές και ηθικά διλήμματα στη διαχείριση της πολιτισμικής ποικιλίας, πώς ο/η επαγγελματίας γίνεται φορέας σεβασμού και ισότιμης αλληλεπίδρασης

IV: COURSES EXCLUSIVELY OFFERED FOR INCOMING STUDENTS

*Greek speaking Erasmus students should follow the program offered to UG non-Erasmus Students.
Non speaking Greek Erasmus students should follow the course 6307*

Winter Semester

6307- “Key issues in Psychology I – Erasmus +”

Winter Semester

Chryssochoou Xenia, Professor

Course Description

This is a weekly 2 hours course that is validated through presence (pass grade 5/10, only two absences are allowed) and correspond to 4 ECTS.

Please make sure that you add this course in your learning agreement since it is compulsory to be able to take other psychology courses.

During this course you will meet the professors teaching the other courses offered to you and you will be able to arrange tutorials with them.

If you do take other courses from our program the final mark of the course “Key Issues in Psychology I” will be adapted to the mean mark of the psychology courses you have chosen.

Each Professor arranges individual or in small group meetings with the students that have chosen his/her course in their learning agreements and sets the exam (usually a short essay on a topic that relates to the course).

To take any of these courses one should also take the course “Key Issues in Psychology I”

Moreover the department offers three courses fully in English taught by members of the Laboratory and Teaching Staff.

These courses do not relate to Key Issues in Psychology and can also be followed by Greek speaking Erasmus Students.

Each course corresponds to 4 ECTS.

6225 – “Psychology of Interpersonal Relationships”

Winter Semester

Kordoutis Panagiotis, Professor

Course description

This is a course focusing on the specific sub-area of Psychology of Interpersonal Relationships,

“Intimacy and Love”. It is taught in an asynchronous, self-paced fashion and validated through a 2000 words paper and/or a written exam. The course examines basic psychological processes involved in initiating, developing and maintaining intimacy and intimate relationships. These include (a) cognitive and affective processes such as dispositions established in infancy and implicit relationship lay theories, (b) communication and support within the intimate relationship, (c) attaining intimacy or expressing and receiving love in its various forms that define the relationship, the mutual adjustment of its members and their satisfaction, (d) sexual exchange and relationship satisfaction.

Thematic units

Thinking and feeling: implicit relationship theories, positive illusions, attributions, dispositional thinking and feeling tendencies.

- Communicating and supporting: asking and providing support, kinds of support and positive/negative consequences, relational, environmental and personal factors associated with support, gender differences in support
- Loving: early taxonomies of love, Sternberg’s Triangular Theory of Love, Types of Love, Love Stories, Lee’s Colors of Love Styles, The Prototype Approach, Passionate Love, Companionate Love, the Neurochemistry of Love.
- Sexing: sexual attitudes, sexuality and attraction processes, the first sexual encounter, sexual frequency, sexual satisfaction, sexual communication, sexuality and relationship satisfaction.

6398 “Communication in healthcare settings”

Winter Semester

Zoe Giannousi, Assistant Professor

Course description

Patient-centered communication enhances treatment effectiveness by ensuring patients feel heard, understood, and actively engaged in their own healthcare decisions. The course aims to examine the fundamental principles of healthcare communication, with particular emphasis on the principles and benefits of the patient-centered approach. It explores the basic communication models in healthcare that have evolved since the 1950s and analyzes specific skills—such as empathy, active listening, and the appropriate balance of open and closed questions—that form the foundation for effective communication, trust-building, and encouraging patient participation in clinical encounters. The course distinguishes between physician-centered and patient-centered models in healthcare practice. Through experiential exercises, it seeks to address specific challenges encountered in healthcare communication settings.

On completion of the course, students will be able to:

- Understand how we communicate messages related to the healthcare context
- Identify the basic frameworks for communication in healthcare settings
- Describe the basic communication models in healthcare based on patient-centered approach.
- Identify the principles between patient centered and doctor centered approach
- Explore their own skills through experiential exercises.

6328 – “Timing and Time Perception”

Winter Semester

Argyro Vatakis Assistant Professor

Course description

An important issue in the framework of Cognitive Science is timing and time perception. Time perception has been studied from various aspects (e.g., order, duration), under different conditions

(e.g., simple vs. complex stimuli), and from different perspectives (e.g., philosophical, psychological). Two of the major and current areas of the study of timing are those of synchrony perception (i.e., how one perceives a temporally unified multisensory event) and duration perception. This lecture will provide an overview of the major findings in these two areas from a multisensory perspective. The aim of this lecture is to familiarize oneself with the major and current research findings in human time perception and, thus, provide the ground knowledge for future research or applications of timing in everyday life

Thematic units

- Definition of synchrony perception and models accounting for a synchronous percept
- Definition of duration perception and models of time estimation
- The role of cognitive processes in the perception of time
- Methodologies utilized to measure timing and time perception

Selected Literature

Grondin, S. (2008). *Psychology of Time*. Emerald Group Publishing Ltd.

Levine, R. E. (2008). *A Geography Of Time: On Tempo, Culture, And The Pace Of Life*. Basic Books.

Meck, W. H. (Eds.) (2003). *Functional and Neural Mechanisms of Interval Timing*. CRC Press.

Nobre, K., & Coull, J. (2010). *Attention and Time*. Oxford University Press.

6257 – “Behavioral Analysis”

Winter Semester

Robert Mellon Professor

Course description

This course introduces psychology as a natural science entirely consistent with evolutionary biology. The interpretation of psychological phenomena is based on general principles of determination that issue from the temporally-extended experimental analysis of individual behavior. These principles have proven utility in the prediction and modification of behavior independently of sex, gender, age, education or species.

Thematic units:

- Behavioral philosophy and experimental methods
- Principles of determination of respondent (reflexive) behavior
- Principles of determination of operant (instrumental) behavior

6292 “Introduction to Positive Psychology”

Winter Semester

Christos Pezirkianidis, Assistant Professor

Course description

Positive Psychology is one of the newest and constantly evolving branches of the science of Psychology. Positive Psychology focuses on the study of the nature, development, and role of emotions, cognitions, characteristics, and behaviors associated with mental, social, and physical flourishing. The lecture aims to introduce students to the basic theories, models and concepts of Positive Psychology and to present the relevant research results and knowledge in this field.

6325 “Clinical Neuroscience”

Winter Semester

Dimitrios Kaselimis Assistant Professor

Course description

The course provides an introduction to the clinical presentation of neurological and psychiatric disorders, as well as their underlying etiopathogenesis and pathophysiology. The course integrates several perspectives, including Comparative Anatomy, as well as contemporary studies from the broad field of neuroscience, with an emphasis on biological research, neuroimaging, and neuropsychology. The course focuses on common neuropsychiatric disorders, such as:

- A) Neurodegenerative - neurocognitive disorders
- B) Cerebrovascular accidents
- C) Neurodevelopmental disorders
- D) Psychiatric disorders

Overview of the lecture

The lecture for Erasmus students will be focusing on translational neuroscience and research on aphasia rehabilitation. In particular, there will be a brief presentation of the main mechanisms of neuroplasticity, and a discussion on animal studies and how their findings can be translated into aphasiological research on recovery and rehabilitation.

6294 - "Social and Political Psychology"

Compulsory 5th semester

Winter Semester

Xeni Chryssochoou, Professor

Course description

The course presents central theories of social psychology involved in explaining political phenomena and behavior. The aim of the course is to equip students with the theoretical and empirical tools to analyze social and political reality from a socio-psychological point of view. Theoretical concepts are framed with references to globalisation, the concept of the nation, migration, forms of polity and economic crisis. In particular, the course discusses: theories of the common mind (aspects of ideology and hegemony in liberal societies), social stratification and status (with the presentation of the concepts of social class, race, ethnicity, gender), the role of categorization in supporting social stratification and inequalities, social influence (power, minorities and social change), collective decision-making and the role of leadership, theories of social identity, the formation of collective consciousness and political behavior, the relationship between identity and political participation, social justice (redistribution and recognition as tools for social cohesion and social claims), the formation of movements, the theories of intra-group and inter-group conflicts, the forms of political behavior and political violence.

Thematic units

- Ideological principles of liberal societies (individualism, freedom and choice, democratic ideal, tokenism and justice)
- Legitimacy and hegemony (intergroup dominance relations, the role of ambivalent stereotypes, social status, system legitimation, social dominance orientation, social identity and change)
- Power and Social Change (dependency and social identity, politicized social identity and social change, minority influence, Psychology of Tyranny)

6320 "Therapist-Client Relationship in Different Clinical Settings"

Winter Semester

Vasiliki Yotsidi, Assistant Professor

Course description

The therapist-client relationship is one of the most prevalent common therapeutic factors, as it is associated with positive treatment outcomes and it promotes therapeutic change. Given the important role of the therapeutic relationship in the clinical milieu, the objectives of this module are (a) to provide integrative knowledge about the main components of the therapeutic relationship among the various treatment approaches, (b) to familiarize students with specific therapeutic techniques and methods that promote an effective and helpful interaction between therapists and clients, and (c) to blend theory and practice with up-to-date relevant empirical findings in different clinical settings. Such a joint focus on theory, research and practice provides the necessary clinical skills to those interested in clinical psychology and psychotherapy.

6052- “Statistics II: An Introduction to Bivariate and Multivariate Analysis”

Winter Semester

Christina Parpoula, Assistant Professor

Course description

The course offers a comprehensive introduction to methods of descriptive and inferential statistics, primarily at the bivariate level, with some coverage of multivariate analysis. It aims to enhance students' understanding and skills in statistical methods widely used in a significant portion of scientific research in the field of Psychology. Emphasis is placed on key concepts (bivariate and multivariate data, the use and application of multivariate analysis), investigating relationships between two or more variables (existence, strength, and form of the relationship), and analyzing relationships between qualitative variables (contingency tables, independence tests, chi-square tests, etc.). The course also covers correlation analysis (linear correlation, scatterplots, covariance, significance testing, parametric (Pearson) and non-parametric correlation coefficients, properties and conditions of use, spurious correlation, partial correlation, etc.), and regression analysis (stochastic models, the concept of "linear," simple linear regression, the least squares method, estimation and interpretation of regression parameters, variability interpretation, goodness-of-fit tests, conditions of use, and an introduction to multiple linear regression).

6351 -“Managing diversity in different life domains”

Winter Semester

Dr. Maria Doropoulou, Teaching and Laboratory Staff

Course description

The course considers issues of human diversity, broadly defined to include race, ethnicity, culture, nationality, religion, sexual orientation, gender identity, and ability. Students will initially be introduced to the similarities and differences among the concepts of diversity, diversity management, and intersectionality, as well as to the mainstream and critical perspectives through which these concepts are applied to organizations. Then, the course emphasizes the importance of cultural awareness and cross-cultural skills for managing diversity, relying on models of multicultural competence. Students will be introduced to key issues related to cultural intelligence in domains such as the workplace, education, social groups, and human relationships. The aim of the course is for students to recognize that cultural intelligence should be reflected in the attitudes, structures, and policies of the systems in each domain. Creating culturally competent systems enhances equity, empowerment, and growth.

Thematic units:

- Theoretical frameworks to manage diversity
- The faces of diversity in different life domains
- Strategies for fostering an inclusive environment
- The role of leadership in promoting diversity and inclusion
- Case studies on successful diversity initiatives
- Developing cultural competence in professional settings
- **Managing diversity in:**
 - Workplace
 - Education
 - Social groups
 - Human relationships

6341- “History of Psychology”

Winter Semester

Dr. Despina Moraitou, Teaching and Laboratory Staff

Course description

The course examines the beginning and evolution of the concept of human soul and existence in the course of time. It presents the Eastern traditions and psychological thinking in ancient Greek philosophy and follows the transformation of these ideas by Christian and Islamic writers. It shows the progression of ideas that led to the post-Renaissance development of empirical science until the articulation of the formal study of psychology in the second half of the nineteenth century. Further the course presents the psychological systems of the twentieth century and the contemporary post-systemic trends of psychology's development. It traces the socio-cultural context in which the psychological ideas have arisen, while it indicates the most important philosophical, scientific and social effects of their emergence. At the same time, it attempts, by comparing and evaluating the psychological approaches, to highlight their epistemological and methodological continuity, their contradictions, their dialectical relationship and perspective. The aim of the course is to provide students with a comprehensive understanding of the basis, nature, role of psychological science and its implications.

Topics:

- The historical foundations of psychology
- Why we need the past of psychology. The Contribution of Ancient Eastern Cultures. Psychological thinking in Ancient Greece.
- Rome and the Middle Ages
- The awakening of the spirit with Scholasticism. The Italian Renaissance. The Reform. The Copernican Revolution.
- The emergence of modern science
- The French, British and German traditions: sensationalism-positivism, passive and active concept of the mind.
- The Founding of Scientific Psychology in the 19th Century: Physiology, Psychophysics, Theory of Evolution.
- Modern Psychology: Natural Science or Human Science?
- Psychology systems in the twentieth century
- American Functionalism
- The Gestalt Movement
- Psychoanalysis
- Behaviorism
- The Third Force Movement in Psychology

- Contemporary trends: Neo-functionalism
- Psychology systems and ideas: a synthesis.

6342- “Systems Theory, psychology and social media”

Winter Semester

Dr. Alexis Brailas, Teaching and Laboratory Staff

Course Description

We live in a networked reality increasingly mediated by Artificial Intelligence (AI) technologies. Nowadays, the networked teens develop and maintain complex webs of relationships through their touchscreens. Social media and popular networking sites, often powered by AI, claim to provide an efficient and effective way to bring people together in meaningful collectives. Furthermore, AI tools are becoming integral to psychological practice. In this context, as our world becomes ever more interconnected and technology-mediated, one of the key competencies for the modern psychologist, educator, health practitioner, or social scientist in general is to become more system-literate. This course offers the theoretical underpinnings and the practical tools needed to apply systemic knowledge to scientific exploration and professional development, with a special focus on psychological practice and psychotherapy. How can we take advantage of the available cultural tools to promote a systemic view of life? How can we ensure that as we rely on these tools, they empower rather than diminish human agency? Through this course, students will engage in experiential (learning by doing) learning activities to develop a community of inquiry capable of evolving and producing new knowledge. In this way, learning Systems Theory becomes a transformative experience that nurtures meaningful connections among the participants (as meaning emerges from co-action) and facilitates an empowering web of relations.

Spring Semester

6308-“Key issues in Psychology II-Eramus +”

Spring Semester

Chryssochoou Xenia, Professor

Course Description

This is a weekly 2 hours course that is validated through presence (pass grade 5/10, only two absences are allowed) and correspond to 4 ECTS.

Please make sure that you add this course in your learning agreement since it is compulsory to be able to take other psychology courses.

During this course you will meet the professors teaching the other courses offered to you and you will be able to arrange tutorials with them.

If you do take other courses from our program the final mark of the course “Key Issues in Psychology I” will be adapted to the mean mark of the psychology courses you have chosen.

Each Professor arranges individual or in small group meetings with the students that have chosen his/her course in their learning agreements and sets the exam (usually a short essay on a topic that relates to the course).

To take any of these courses one should also take the course “Key Issues in Psychology I”

**Moreover the department offers three new courses fully in English
taught by members of the Laboratory and Teaching Staff.
These courses do not relate to Key Issues in Psychology**

and can also be followed by Greek speaking Erasmus Students.

Each course corresponds to 4 ECTS.

6221 - "Psychology of multiculturalism"

Spring semester optional

Subject: Social Psychology

Xeni Chryssochoou, Professor

Course Description

The course concerns the consideration of multi-cultural societies from the point of view of social psychology. The socio-psychological phenomena concerning multicultural societies and immigration are examined from the point of view of immigrants and refugees as well as of the host society: the socio-psychological management of change, acculturation stress, the preservation and transmission of cultural values and identity, intergroup relations, prejudice, discrimination and racism, the construction of otherness, minority, majority and multiple identities, citizenship, and individual and collective rights, theories of justice and positive action, theories and strategies of acculturation as well as the various models of multicultural societies are some of the topics and concepts that will concern us.

The presentation of the theories is accompanied by empirical research carried out in countries of the so-called Western civilization (Europe, USA, Canada, Australia), but a special discussion also concerns the Greek area.

Thematic sections:

- Social Psychology and the study of modern societies
 - Moving to new environments: the perspective of people belonging to non-dominant cultural groups
 - Reception of immigrants and perceptions of the Other: the reactions of people belonging to dominant cultural groups
 - Common life in culturally heterogeneous societies
 - Modern societies: Representations, Identity and social influence
 - Rights and Discrimination
-

6317 – "Educational Psychology"

Spring Semester

Anna K. Touloumakos, Assistant Professor

Course Description

Educational Psychology is the field where psychological theory and methods are applied in the study of teaching and learning. The aim of the module is to deepen students' understanding on development, including learning, and motives, as well as educational assessment and individual differences. Emphasis will be placed on the description and interpretation of developmental changes the individual goes through as s/he enters different educational contexts. In addition, emphasis will be placed on the assessment of individual differences especially with children with differences in development (e.g. sensory difficulties, autism, emotional difficulties, ADHD, learning difficulties and

more). Myths and current issues in educational psychology research will be covered to.

Thematic units

- Learning Theories
- Social and Emotional Development
- Diversity in Learning (Special Education and Special Educational Needs)
- The Legal Framework of Special Education
- Learning, Motivation, and Engagement
- Cognition, Memory, and Self-Regulation
- Instructional Strategies
- School Bullying
- Assessment and Research in Educational Psychology
- Contemporary Approaches in Educational Psychology

6060 – “Social Representations”

Spring Semester

Anna Madoglou, Professor

Course description

This lecture aims to introduce students to the *Theory of Social Representations*. Social Representations are a system of values, ideas, and practices that establish a consensual order among phenomena and enable communication to take place among the members of a community by providing them with a code for social exchange. They are a specific way of understanding and communicating what we know already; they reflect a common sense understanding of the social world. However, more than just a reflection, they provide a meaningful organization of our reality and function as a system of interpretation that governs relationships between individuals and their physical and social environment. After presenting Social Representations Theory and the various definitions referred to them, we are going to focus on their content, their organization, and their functions, as well as on the process of their formation and their links with the different forms of communication.

6368 - “Theories of learning”

Spring Semester

Dr. Achilleas Efthimiopoulos, Teaching and Laboratory Staff

Course description

Theories of Learning are conceptual frameworks that describe how information is absorbed, processed, and retained during learning. Learning theories are those that combine conceptual models at the assertion level principles for systematic knowledge of the learning activity through a series of scientific statements functional value informative, explanatory, predictive, summary, normative, in different variations of specific authors or schools.

Thematic units

- Behaviorist learning theories (Skinner)
- Cognitive learning theories (Piaget, Papert)
- Social-Constructivist learning theories (Vygotski)

Course Evaluation

1. Course Attendance
2. Written Assignment: 2500 words, The subject of the thesis is selected from the respective topic of the course.

Please use Times New Roman font in 12-point and set 1-inch margins. Your name, the date, and the assignment should be in the upper left corner of the page. Please edit your work for clarity, grammar, and spelling. Citations of journals, books etc. should use the American Psychological Association (APA) style.

6361 – “Counselling psychology: The Counselling process in Special Populations (6361)

Spring Semester

Eirini Karakasidou Assistant professor

Course description

This lecture aims to introduce students to the fundamental principles of counselling psychology and its specific practices, as they apply to specific populations. More specifically, this lecture examines the fundamental theories that support the practice of counselling in populations that are considered vulnerable, such as members of various minority groups, including ethnicity, age, gender, sexual orientation, and people with disabilities.

By completing the lecture, students are expected to be able to:

1. be familiar with the modern theoretical approaches of counselling psychology as applied to population groups
 2. have understood the ethics and ethical requirements of counselling psychology in special populations
 3. be familiar with the concepts of empathy, authenticity and acceptance through a series of relevant techniques and methods know the necessary skills of counselling, to connect the theory and research related to counselling psychology
-

6396 “Prevention and Mental Health and Well-being Promotion”

Spring Semester

Christos Pezirkianidis, Assistant Professor

Course Description

The aim of the course is to familiarize students with the principles, the implementation process, and the effectiveness of prevention and mental health and wellbeing promotion programs.

Within this framework, students will become acquainted with:

- a) the principles of designing, implementing, and evaluating the effectiveness of programs aimed at preventing the onset of mental illness in key issues of psychological and psychosocial adjustment, such as divorce, military service, and bullying,
- b) the principles of programs that enhance psychological resilience at the level of the individual and systems such as the family and the school,
- c) the principles of community-based programs for the promotion of mental health and wellbeing,
- d) the principles for designing and coordinating psychoeducational groups in practice, and
- e) the content of specific prevention and mental health and wellbeing promotion programs.

6272 - "Introduction to Health Psychology

Spring Semester

Fotios Anagnostopoulos, Professor

Course description

The aim of the course is to introduce the psychology of health. The first part includes a description of the scope of health psychology, the role of the health psychologist and the biomedical and biopsychosocial model of health and illness. The second part presents the psychosocial factors influencing the behaviour of individuals in primary and secondary prevention of diseases and health promotion (e.g., physical exercise, smoking cessation, weight control). The third part presents the models of the doctor-patient relationship and describes the context in which doctor-patient communication and encounters take place, analyses the decision-making process of health professionals, the role of verbal and non-verbal communication and empathy of the health professional, and medical dialect as a barrier to informing the patient about the health problem he or she is facing. Part four presents the psychological factors that contribute to adherence to treatment and medical instructions, as well as to delay in seeking medical care. Part five examines the process of forming cognitive representations of illness and adapting to the new conditions it imposes, and considers illness as an expression of emotional needs, somatization, psychosomatic illness, and hypochondriasis. The sixth part presents the relationship between stress and illness, the psychology of the person suffering from cancer, or heart disease, and the terminal patient who is dying.

Topics:

- The field of health psychology
- Biomedical and bio-psychosocial model of health and illness
- Psychological factors influencing disease preventive behaviour and the maintenance and promotion of health (social cognition theories/ models).
- The process of medical care
- Doctor-patient communication
- Health recommendations
- The Process of illness
- Stress and illness
- Terminal illness, grief and bereavement.

6369 – "Psychology and Art"

Spring Semester

Dr. Despina Moraitou, Teaching and Laboratory Staff

Course description

The course aims to study the relationship between psychology and art, with an emphasis on literature. It deals with a) the fundamental value of stories and narrative for human life and their use in psychology [Life as narrative (J. Bruner), Forms of self-narrative, Culture and autobiography, Community of life stories] and b) Important texts of S. Freud on the relationship between psychoanalysis and literature [The role of imagination in children's play and in poetic activity, Literature in the life of people - the relationship with dreams, Psychology and psychopathology in the theater - Aristotelian catharsis].

6406: "Organisational Psychology"

Spring Semester

Dr. Evangelos Ntontis, Assistant Professor

Course Description

Organisational Psychology is an applied branch of psychology that studies human behavior in workplaces and organizations. It adopts a multilevel approach to understanding and analyzing phenomena, emphasizing intra-individual, interpersonal, intergroup, and systemic psychological processes. Students will become familiar with theoretical frameworks and empirical research on major issues in work environments such as leadership, motivation and performance, conflict and work-related stress, as well as prejudice and stereotypes and the ways in which they affect individuals, groups, and organizations. The aim of the course is to develop a critical understanding of organizational psychology with regard to theoretical, empirical, and methodological issues.

Thematic units

- History of the emergence of organizational psychology
 - Organizational justice and ethics
 - Organizational biases and stereotypes
 - Stress in organizations
 - Motivation in organizations
 - Group dynamics in organizations
 - Leadership
 - Communication
 - Conflict and trust
 - Processes of organizational influence
 - Organizational culture and change
-

6354 “Introduction to Neuropsychology”

Spring Semester

Dimitrios Kaselimis Assistant Professor

Course description

Neuropsychology studies the relationship between cognition and the functioning of the nervous system, both in a healthy brain and in cases of brain injuries that cause cognitive disorders. Clinical neuropsychology in particular, focuses on investigating the relationship between brain damage and cognitive deficits.

The aim of the course is to provide a general overview of the field of neuropsychology, with an emphasis on the relationship between neurological damage and cognitive disorders. The course serves as an introduction to clinical neuropsychology and offers a broad understanding of its history, fundamental principles, theories, research, and applications.

Overview of the lecture

The lecture for Erasmus students will be focusing on aphasia. In particular, there will be a brief presentation of historical milestones in the course of aphasia research, the emergence of the neoassociationist model, the shift towards the dual stream model, and, finally, the contemporary view on aphasic disturbances.

6352-“Managing diversity in dyadic human relationships”

Spring Semester

Dr. Maria Doropoulou, Teaching and Laboratory Staff

Course description

The course will provide learners with a conceptual framework of diversity in human relationships and its implications in the relational context. Learners will gain insight into the impact of cultural diversity on friendship, parenting, professional, and romantic relationships. Within this scope, important theories and empirical evidence will be discussed, highlighting factors that facilitate positive dyadic interactions, such as cross-cultural communication, cultural self-awareness, and cross-cultural sensitivity. Emphasis will be placed on inclusive approaches in dyadic relationships and their implementation through diversity training programs. Lecture-based presentations will introduce theories, while research findings will be interactively discussed. Additionally, learning to manage cultural differences is essential for personal development and wellbeing. Therefore, learners will engage in experiential activities and reflective practices aimed at managing diversity in dyadic human relationships. Learners’ reflections on these activities will be linked with theory and research findings.

Thematic units

- Theoretical frameworks on culture and development
- Cultural differences in optimal or non-optimal development
- Recognizing and defining diversity in dyadic human relationships
- Managing diversity in dyadic human relationships
- Cross-cultural communication in dyadic interactions
- Cultural self-awareness in relational contexts
- Cross-cultural sensitivity and empathy
- Case studies on managing diversity in personal and professional relationships
- The role of cultural intelligence in dyadic relationships
- Evaluating the effectiveness of diversity management strategies in dyadic contexts

6344- “The Origins of Psychology, from Philosophy to Science”

Spring Semester

Dr. Despina Moraitou, Teaching and Laboratory Staff

Recommended textbooks:

Brennan, James F., Houde, Keith A., History and systems of psychology, 7th edition, Cambridge University Press, 2017

Brennan, James F., Readings in the history and systems of psychology, Englewood Cliffs, N.J., Prentice Hall, 1995

Course description

The course examines the beginning and evolution of the concept of human soul and existence in the course of time. It presents the Eastern traditions and psychological thinking in ancient Greek philosophy and follows the transformation of these ideas by Christian and Islamic writers. It shows the progression of ideas that led to the post-Renaissance development of empirical science until the articulation of the formal study of psychology in the second half of the nineteenth century.

Further the course presents the psychological systems of the twentieth century and the contemporary post-systemic trends of psychology’s development. It traces the socio-cultural context in which the psychological ideas have arisen, while it indicates the most important philosophical, scientific and

social effects of their emergence. The overall aim of the course is to provide students with a comprehensive understanding of the basis, nature, role of psychology and its implications.

Topics

- The historical foundations of psychology
 - Why we need the past of psychology.
 - The Contribution of Ancient Eastern Cultures.
 - Psychological thinking in Ancient Greece.
 - Rome and the Middle Ages.
 - The awakening of the spirit with Scholasticism. The Italian Renaissance.
 - The emergence of modern science
 - The French, British and German traditions: sensationalism-positivism, passive and active concept of the mind.
 - The Founding of Scientific Psychology in the 19th Century: Physiology, Psychophysics, Theory of Evolution.
 - Modern Psychology: Natural Science or Human Science?
 - Psychology systems in the twentieth century
 - American Functionalism
 - The Gestalt Movement
 - Psychoanalysis
 - Behaviorism
 - The Third Force Movement in Psychology
 - Contemporary trends
-

6373- “Digital Storytelling: Working Creatively with Communities”

Spring Semester

Dr. Alexis Brailas, Teaching and Laboratory Staff

Course Description

Digital Storytelling: Working Creatively with Communities is a course that explores the intersection of narrative inquiry, storytelling, technology, psychology, and the posthuman condition. The course emphasizes the use of collaborative and community-based approaches to traditional, digital, and postdigital storytelling, with a focus on creating stories that promote empowerment, resilience, and sustainability in a rapidly changing world. Students learn and practice how to plan, produce, and share digital and postdigital stories that are creative, ethical, engaging, and relevant to a variety of audiences, with a particular emphasis on topics such as personal and collective empowerment, development, psychological resilience, and sustainability in a complex, artificial intelligence-mediated, technosocial landscape. Through hands-on exercises, case studies, and discussions, students gain practical skills in transmedia storytelling production, narrative development, and digital distribution, as well as an understanding of the role of storytelling and narrative psychology in creating more inclusive, equitable, and sustainable futures. This course also explores the psychological, social, and cultural implications of storytelling in a constantly changing, AI-mediated, posthuman/ postdigital world and encourages students to critically reflect on their own roles and responsibilities as digital storytellers.

The task of a narrative practitioner working with a community is to explore the dominant grand stories, collective archetypes, and social representations to unearth the neglected narratives that influence human behavior, consciously or unconsciously. Storytelling offers opportunities for participants to appreciate and recreate the, always in the becoming, narratives of their own lives in a

more empowering way. Narrative inquiry, group work, and digital storytelling can play a critical role in creating community and educational spaces for peer support, connection, and encouragement especially in times of unprecedented technological development and uncertainty. In this direction, storytelling in the context of an appreciative community of inquiry becomes an emancipatory practice, a form of social action.

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ 2025-2026